Hoc opus d̃ cõsolacõe phie
libri qui ps̃ sive expoſi
cõnes libri qui ꝓ custodiu-

Cod. Lat.
15825

Bibliotheca Monasterii ad S. Petrum
in Virgine

BIBLIOTHECA
REGIA
MONACENSIS

Westfield Theological Library
Britons. Ch.
Fol. 71

Boecij de Consolacione.

BIBLIOTHECA NACIONALE

EX PORE THEODORI CIREGIS IN SIGNIS AVCTOR BOETIVS RA

RVIT · QVI VIRTVTE SVA CONSVL IN VRBE ROMANA

fuit · Cum uero theodericus rex uoluit tyrannidem exerce
re in urbe · ac bonos quosq; exsenatu necidare · boetius
aut ei dolos effugere gestiens · quippe qui bonis omnib; ne
cem parabat · uidelicet clam litteris ad grecos missis · ut
tela ad urbem cesenatum ex eius impius manibus seruare
re · eeorum subdere defensioni · Sed post quam a rege
reus maiestatis cinctus est · iussus est retrudi in carcere ·
In quo repositus · hos quinq; libros psatynam edidit ·
imitatus etiam martianum felicem capellam · qui primus
libros de nuptiis philologiae et mercurii · eadem specie
poematis conscripserat · Sed iste multum meliori mate
ria · et facundia pcellit · quippe qnec tullio in psa in
ferior · nec uirgilio in metro florui · Primitus quie
rendum e tempus · loca · et psona · Nam tempore quando theo
tricus rex · simmachum martirizauit · cui filiam boetius ha
buit · Tunc boetius istum librum edidit · Postea et boetium occi

dit · psona poetius · Patricii inde uocati sunt · eo qd sic pa
tres filius · nta punderant rei puplice ·

Incip · Lanicii manlii seuerini boetii patricii ex cōsul
ordinarii aureliti de philosophica solatione

thematis metra

CARMINA

QVI QVONDAM STVDIO FLORENTI PECI · FLEBILIS HEV MIS
TOS COGOR VIRE MODOS ·

Ecce mihi Lacerate ppe mestitiā Lacere dictant scribenda camenae ·

Et ueris elegi · fletibus ora rigant ·

Assatim nullus potuit puincere terror

Ni nrm comites psequerentur iter ·

Loria felicis olim uiridisq; iuuentę

Solantur mesti nunc mea fata senis ·

Venit enim pperata malis inopina senectus

Et dolor aetatem iussit in cē suam ·

Intempestiui funduntur uertice cani

Et tremit effeto corpore laxa cutis ·

Ors hominum felix quę se nec dulcibus annis

Insertit · & mestis sepe uocata uenit ·

Heu quam surda miseros auertit aure

Et flentes oculos claudere seua negat ·

Cum leuibus malefida bonis fortuna fauerat

Lene capud tristis merserunt hora meum

Nunc quia fallacem mutauit nubila uultum

Protrahit ingratas impia uita moras

apostropha ad amicos

Quid me felicem toties iactastis amici

Qui cecidit stabili non erat ille gradu

Hac dum mecum tacitus ipse reputarem · querimoni

a uinq lacrimabile stili officio designare · astitisse

mihi sup uertice uisa est mulier reuerendi admodum uul

tus oculis ardentibus · et utra communem hominem uale

tia pspicacibus colore mundo · atq inex hausti uigoris ·

Quam uisa plena aeui foret · ut nullo modo uire crederetur

aetatis · statura discretionis ambigue · Nunc quidem ad com

munem sese hominum mensuram cohibebat · nunc uero pulsa

re caelum summum uerticis cacumine uidebatur · Quae cum ca

put altius extulisset · ipsum caelum penetrabat · resplen

dentium hominum frustabatur uiuentium · Vestes erant te

nuissimis filis subtili artificio indissolubili materia pfec

tae · Quas utique eadem pdente cognouit suas manus; ipsa tex

uerat · Quarum speciem · uetustatis fumosas imagines solet cali

go quedam neglectae uetustatis obduxerat · Harum inex

tremo margine · II graecum · in summo · i · legebat

bat uiuentium · Atque in utraque litterarum scala

rum modo gradus quaedam insignita uidebam · Quibus

Ostendit se uiuere non fore ut pertinuit hec subsecutus esse ut pudicus filius sed in se manere

Tertium participium passi pfecti actiuo non

Manus stat hic uerbis qd philosophi a Alexandrino sensisse

Quia cuncta pspicere uale

Rubiundo

Splendentibus

Splendor hec eadem scribebat

Gracili disputatione

Dum nimis senuerit

Pulchritudine

Oblitus

Fine

Inchoatio

Incepta

Quibus

ab inferiori adsuperius elementū esset ascensus. Tandē
tum uestē uiolentorum quorundā scinderant manus.
& particulas quas quisq. potuit abstulerat. Et dextra
quidē eius libellos. sceptrum uero sinistra gestabat.
Quae ubi poeticas musas. uiro assistentes thoro flentib;
q; meis uerba dictantes commota paulisp. ac torui
inflammata luminibus. Quis inquit has scenicas
meretriculas adhunc egrū p̄misit accedere. Quę
dolores eī non modo nullis remediis fouerunt. uerū dul
cib; insup. alerent uenenis. Hae sunt enim quę
in fructuosis affectuū spinis. uberem fructibus
racionis segetē necant. hominūq; mentes assue
faciunt morbo. nliberant. Atsiquē pfanū uti uulgo
solitū uobis blandiciae urę detraherent. min molestē
ferendū nihil quippe in eo nrę opere lederent. Hunc
uero deaticis atq. achademicis studiis enutritum. Sed
abite potius sirenes usq. in exitiū dulces. meisq. cū musis
curandū. sanandūq. relinquite. His ille chorus uicē cpi
tus. deiecit humi mestior uultu. confessiusq. rubore
uerecundia lumen tristis abcessit. At ego cui acies
lacrymis mersa caligarat nec dinoscere possem que
nam mulier haec essē tam imperiose auctō
ritatis. obstupui. uisuq. in terra defixo. Quid
nā deinceps eēt actura expectare tacitus cepi. Tū

illa ppius accedens in extrema lectuli mei parte consedit.
meuq. intuens uultum luctu grauem atq. in humu merore
deiectum his uersibus de nra mentis pturbatione conques
ta est. METRV DACTILICVM VSVS EST QVOD CONSTAT SPONDEO DACTILO
CATALECTO. ET ITE DACTILO SPONDEO BIS ITA. HEV QVAM PRECIPITI MERSA
PROFVNDO. ET SIQVIS ARTIVRI SIDERA NESCIT. Fce relicta.

Heu qua precipiti mersa pfundo. Mens hebe acppiza lu
Tendit in externas ire tenebras. Terrens quotiens flatib;
aucta.

Cresit immensu naxia cura. Hic quondam celo liber aperto.
Suetus in aetherios ire meatus. Cernebat rosea lumina solis.
Visebat gelide sidera lunae. Et quecumq. uagus stella recursu.
Exercet uarios flexa porbes. Compsa numeris uictor habebat.
Quin etiam causas unde sonora flamina. Sollicitent equora pontu.
Quis uoluat stabile sps orbe. Vel cur hesperias sidus in undas.
Casuru rutilo surgat ab ortu. Qd ueris placidas tepet horas.
Vt tum roseis floribus ornee. Quis dedit ut pleno fertilissimo.
Autumn grandis influat uuis. Rimari solit atq. latentis.
Natuq uarias reddere causas. Nunc iacet effeto lumine mentis.
Et pssis graui; colla catenis. Declineq. gerens pondere uultu.
Cogitur heu stolida cernere terra.

Sed medicinq inquit tempus e. qua querelq. Tu uto
tis intenta uime luminib;. Tu ne ille es qui nro lac
te nutritus. nris educatus alimentis. in uirilis animi robur

cuaserus. At qui talia contuleram arma. Quę nisi prius
abiecisses firmitate firmitate tuerent. Agnoscis ne me.
Quid taces. Pudore. an stupore siluisti. Malle pudore. Sed te
ut uideo stupor oppressit. Cuq. me ñ modo tactu. sed linguem
prius mutuq. uidisse. admouit pectori meo lenitter ma
nu. & nihil inqt periculi e. Lethargum patitur. comunem
illusarum mentium morbu. sin paulisp obtusu e. Recorda
bitur facile. siquide nos ante cognouerit. Qd in possit pau
lisp lumina eius mortaliu rerum nube caligantia ter
gamus. Haec dixit. oculosq. meos fletibus undantes. con
tracta in ruga ueste siccauit. Hoc METRVM CONSTAT PMO
HEROICO VERSV. II. ALCMANNIO DACTILICO TETRAMETRO
ACATALECTO. I. EIUSDEM PEDIBVS DACTILICIS. NVLLA REMANENTE
SYLLABA. METRVM DACTILICV PRINCIPALIT DACT CON
STAT RECIPIT TAM SPONDIV. ET NONNVMQVA IN FINE TROCHE
V. VSVS ETALI VARIETATE. TVNC ME DISCVSSA; LVMINIBVS;

Tunc me discussa liquerunt nocte tenebrae.
Lumineisq. prior redit uigor.
Vt cu precepti glomerant sydera choro.
Nimbosisq. polus stetit imbribus.
Sol latet. ac nondu caelo uementibus astris.
De sup in terra nox fundit ur.
Hanc sit ubreicio boreas emissus ab antro.
Verberet & clausum reserat diem.

Appare uel effulge Concussus t splendidus sol.
Emicat & subito uibratus lumine phebus.
Subandi assiccenciu hominiu.
Mirantes oculos radius ferit.

Haut aliter tristicie nebulis dissolutis hausi celu. —
Et ad cognoscenda medicantis facie recepi. Itaq, mente
Aspexi. Lezera
Philosophie.
ubi ineam deduxi oculos. intuitumq; defixi.
agnosco.
respicio nutrice meam cuius a bado lescencia larib;
R.
R. Fomitis idem studius arcanu comoratiu uel nutriti.
obuersatus fuera philosophiam. Et quid inquam tu in
cur.
has exilii nri solitudines. omniu magistra uirtutu su
carcerem.
pero cardine delapsa uenisti. An ut tu quoq mecu rea
Porta celi descenderis.
falsis criminib; agteris. An inquit illa te alumne
Crimineris
S.
S. Alumnus dicit que alii idem cliens hoc est minor socius.
desere. Nec sarcina qua mei nominis in uidia sustulisti.
communicato tecu labore parturer. Atqui phylosophie
carie mechi.
fas non erat incomitatu relinquere iter innocentis. Mea
quigm en te fato suscepi
scilicet criminatione uererer. Equasi nouu aliquid
timerem. Subandi si.
accideri phorrescerem. Nunc enim primum censes.
primo sceste.
apud impios mores. lacessitam periculis ee sapientiam.
Inocatus in iuriis
T.
T. Quia ppter suam sapientiam imprudentes homines pmundia et odii veneno nerunt.
Nonne apud ueteres quoq ante nri platonis aetatem
discipli.
Magnu certamen sepe cum stultitie temeritate certa
Adhuc vnum.
T.
uimus. Eodem q supstite peceptor eius socrates. in iuste
Sapienciam q pcipue possedit
pcis.
uictoria mortis me astante pmerunt. Cui heredita
Y.
tem cu deinceps epycureu uulgus. ac stoycum cete
et suis capreu.
rique psua quisq parte raptum ire molirentur. meq re
rapere. conarentur.
Rationem reddentem repugnantem.
clamantem renitentemq uelud in partes prede tra
Integrum tunicam.
herent. uestem qua meis manibus texueram discide
sacre phil.

rum · arreptisq; ab ea pannicul̄is · totam me sibi cessisse
credentes abiere · in quibus quedam nri habitus uestigia
uidebantur · Meos ee familiares in prudentia rata · nnul
los eorum pfane multitudinis errore puertit · Quod sine c
anaxagore fuga · Nec socratis uenenu · Nec zenonis torm
ta · quoniam sunt peregrina nouisti · At camos · at senecas · at
soranos · quorum nec puetusta · nec in celebris memoria est
scire potuisti · Quos nihil aliud in cladem traxit · nisi qd nris
moribus instituti · studius ymporum dissimillimi uidebantur ·
Itaq; nihil e qd ammirere si in hoc unc salo circum flanti
bus agitemur pcellis · quibus hoc maxime ppositu est ·
pessimis displicere · Quorum quidem tamesi e numero
sus exercitus · spernendus tam est · qm nullo duce regit ·
sed errore tantum temere · ac passim lymphante rap
tatur · Qui siquando contra nos acie struens ualenti
or incubuerit · Nra quidem dux copias suas in arce con
trahit · Illi uero circa diripiendas suas in uitales saremu
las occupantur · At nos de sup irridemus · uilissima queque
rapientes securi totius furiosi tumultus · Eo q; ual
lo muniti · quo grassanti stulticie aspirare fas non sit ·
METRVM ALLEVCIV CONSTAT SPONDEO DACTILO · TRIBVS TRO
CHEIS · QVOD VOBIS VSVS EST LOCIS · CVI HEC SINICIA · QVISQVIS
C POSITO SERENVS AEVO · HVC OMNES PARITER VENITE CAPTI ·
Quisquis composito serenu aeuo · Fatu subpedib; egit superbi-

Nulla pars est disciplinę quę aliquid boni non prendat ·
Aliquę scientillule erudicionis ·
Inprudencia hominu tat est estimacio ut se putent adplenu edoctos eu aliquas ardu sententiolas didicerint rata idem estimata ·
Indocte quia indocti sre quentius in quis agunt perrorem ·
Cuiura fuit erba q incarcere bibit & exspirauit ·
A Greci genit pcanii senatus & soranu sub aduersitates & tormenta ·
B Multiplex q nomina omia inosus sinecam multiplice numeru significent · uituriosis studiosis id est uiciis atq; studis plenus ·
C Diuina sapiencia suos ex stultis immunissimis locis eruitis eueat unde conspici possint aduersarii ·
D Quia terrene substancie mutilesse sunt dimicantibus magis eum nocent quam adiuuent ·
E Desuper loco muniti quo nos contracti sumus confirmamur eus ·

Partibus
x quo
y
z
a
b
c sapiu
d trenas opes
e
f
g
h
i
k
l
m
n
o
p
q
r
s
t
u
v

fortunaq. tuens utraq; rect. Inuictu potuit tenere uultu.
Non illu rabies minaq. pontu Versu fundit exagitantis estum.
Nec ruptis quotiens uagus caminis Torquet fumificos ue seuus ignes.
Aut celsas solitu ferire turres. Ardentis uia fulminis
mouebit. Quid tantum miseri seuos tyrannos.
Mirant. sine uiribus furentes. Nec speres aliquid nec ex
timescas. Exarmaueris impotentis iram. At quisquis trepi
dus pauet. Qd non sit stabilis suiq. iuris. Abiecit clypeu locoq.
motus. Nectit qua ualeat trahi catenam.

Sentis ne inquit haec. atq. animo inlabuntur tuo.
ANONOC. AYPAC. quid fles. quid lacrimis manas.
EYAYOA. MHKEYOEN. OTHN. Si opera expectas medi
ca. mus. oportet uulnus detegas.

Tum ego collecto in uires animo. Nunc adhuc eget admo
nitione. Nec ipse satis emmet fortune uynos seuentis aspernas.
nihil ne te ipsa loci facies mouet. Hanc est byblioteca qua
certissimam tibi sedem nris in larib; ipsa delegeras.
in qua mecu sepe residens. de humanarum diuinarumq. rerum
scientia disserebas. Talis habitus. talis uultus erat cu
tecu nature secreta rimarer. cu mihi siderum uias
radio describeres. cu mores nros. totusq. urte rationem
ad celestis ordinis exemplar formares. Hecine premia re
ferimus tibi obsequentes. At quid tu hanc sententiam
platonis ore sanxisti. Beatas fore res publicas. si eas

uel studiosi sapientie regere · t earu rectores studere sa
pientie eligisset · Iu eiusde uiri ore hanc sapientibus
capessende rei publice necessaria causa ee monuisti · ne
imphis flagitiosisq ciuib; urbiu relicta gubernacula
pestem bonis · acpnicie ferrent ·

Hanc igitur auctoritate secutus · qi ate secreta otia didicera · trans
fere in actu publice administrationis optaui · Tu mihi
equi te sapientiu mentib; inseruit ds consciu estis · nul
lum me ad magistratu · nisi comune bonoru omniu
studiu detulisse · Inde eu imphis graues inexorabilesq
discordie · Et qd conscientie libertas habet · ptuendo
iure spreta potentioru semp offensio · Quotiens e go
coniugastu imbecillis cuiusq fortunas impetum facien
te obuius excepi · Quotiens triguuillu regie ppositum
domus ab incepta atq ppetrata iam prsus iniuria deie
ci · Quotiens miseros quos infinitis calumniis · in punita
barbaroru semp auaricia uexabat · obiecta periculis
auctoritate ptexi · Nunqua me ab iure ad iniuria
quisqua detraxit · Prouintialiu fortunas tum priua
tis rapinis · tum publicis uectigalibus pessum dari · n
alte qua quipatiebantur indolui · Cu acerbe fanis te
pore graius atq inexplicabilis indicta coemptio · p
fligatura in opia capanian punitia uideretur · cer

tamen prefectum ꝓtorii aduersum communis cõmodi
ratione suscepi · Rege cognoscendi contendi · cẽ necoemptio
exigeretur eunci · Paulinũ consulare uirũ · cuius opes palatii
in canes iam spe atq; ambitione deuorassent · ab ipsis bian
tium faucib; traxi · Ne albinum ẽsulare uirũ ꝑiudicatte
accusationis poena corripere · odiis me cipriam delato
ris opposui · Satis ne in me magnas uideor exacerbasse
discordias · sed cẽ apud ceteros tutior debui · qui amore
mihi iusticiẽ nihil apud aulicos quo magis essem tutior re
seruam · Quib; aut deferentib; ꝑculsi simus · Quorũ basili
us olim regio ministerio depulsus · In delationẽ nri nomi
alienis ꝛis necessitate ẽpulsus ẽ · Opinionẽ uero atq; gau
dentiũ · cũ ob innumeras multiplices q; fraudes ire inexcili
um regia censura decreuisse · Cumq; parere nolentes sa
cratũ sese edium defensione tuerent · comptũq; id regi
fore · edixit · vt ni intra ꝑscriptum die rauenna urbe de
cederent · notas insignis fronti; pellerentur · Quid hinc
seuerius posse astrui uideꝛ · tur · At qui eo die deferen
tib; eisdem nominis nri delatio suscepta ẽ · Quid igitur
nrene artes ita meruer · An illos accusatores iustos fecit
ꝑmissa damnatio · Itane nihil fortuna pudui · siminus
accusatẽ innocentiẽ · at accusantium ultas · At cui crimi
nis argumi summa quaeris · Senatũ diem saluum ee ·
Modum desideras · Delatorẽ ne documenta deferre

quib; senatū maiestatis reum facere impedisse cri
mina. Quid igitur o magistra censes. Inficiabimur
crimē ne tibi pudori simus. At uolui nec umquā uelle
desistā. fatebimur sed impediendi delatoris opera cessa
uit. An optasse illius ordinis salutem nefas uocabo.
Ille quidem suis deme decretis. vti hoc nefas eet effe
cerat. Sed sibi semp mentiens inprudentia. rerum men
ta inpotest immutare. Nec mihi socratico decreto fas ee
arbitror. uel occultasse ueritatē. t cessisse mendacium.
Verū id quoquomodo sit tuo sapientiūq; iudicio estiman
dum relinquo; Cui rei seriem atq; ueritatem ne la
tere posteros queat. stilo eciā memoriq; mandaui.
Nam deconpositis falsis litteris. quib; libertatem
arguor speraisse romanā. Quid attinet dicere.
Quarū fraus apta patuisse. si nobis ipsorum cessione
delatorū. quod in omnib; negotiis maximas uires habe
ui licuisse. Namque spem reliqua libertas potest.
atq utinam posse ulla respondissem eam uerbo. qui
cū agaio cesare germanici filio esciis contra se facte
ciurationis fuisse diceretur. Siego scissem inquid. tu
nescisses. Qua in re nita sensus nros meror hebetabit
ut impios scelerata etra uirtutē querar molitos. sed
quę speraueriūt effecisse uehementer ammiror. Nam
deteriora uelle nri fuerit fortasse defectus. Posse e

tra innocentiā · quę sceleratus quisq; ē cepert inspectante
dō · monstri simile ē · Vnde haut iniuria tuorū quidam fa
miliarum quęsiunt · Siquidem dēs inquid est · unde mala · Bo
na ū unde · si nē est · Sed fas fuerit nefarios homines qui bonorū
omniū totiusq; senatus sanguine petunt · Nos etiam quos
ppugnare bonis senatuq; uiderant pditum ire uoluisse ·
Sed num idem de patrib; quoq; mereamur · Memini ut
opinor · qm me dicturū qd facturum ue · presens semp
ipsa dirigebas · Memini in qua uerone cū rex auidus
extinci comunis · maiestatis crim in albinum delatū · ad
cunctum senatus ordinē transferre moliret · Vniuersi in
nocentia senatus · quanta mei periculi securitate de
fenderim · Scis me hęc ueracia pferre · & in nulla umquā
me laude iactasse · Minuit enim quodāmodo se pbantis
scientię secretū · quotiens ostentando quis factum recipit
fame pcium · sed innocentia nram quis exceperit euent
uides · puere uirtutis pmius falsi sceleris poenas subimus ·
cui umquā facinoris manifesta ē fessio · ita iudices habu
it in seuertate concordes · Vt ñ aliquos uel ipse ingenii er
ror humani · uel fortunę condicio cunctis mortalib; in cer
ta submittere · Sim flammare sacras aedes uoluisse · si sa
cerdotes impio iugulare gladio · si bonis omnib; nece struc
isse dicerem · pesentem tam sententia · ē fessum tamen · con
uictumue punisse · Nunc quingentis fere passuum

cogitauit. c. abscq; domesticos. quęsiunt. dēs. sed reuera ē pertinerat. ap. l quęrit. ppugnare. semp. senatoribus. o. phil. urbs romae. D. g. sanatoris. c. ad mtam flecter. erclas. c. cultro iuu. c. iudicis. passus.

c. Nominiuste contra legem & loquit ad philosophiā.

D. Theodoricus cupidus mortis.

f. Q tunc tanti ñ est meriti quanti fuit antea.

Q uo frequenter hominem p priū ingenium fallit inuidendo ideo primore dñi ne iniuste iudicet dum sicut dñs uel natura omnia hic sibi fecit, sic ñ cognoscere potest dum.

e. Q uāq; natura omnia hic sibi fecit, sic ñ cognoscere potest dum.

milibus peul moti · atq; in defensi · obstudiu ppensiu inserati
morti pscriptioniq; damnamur · O merito de simili crimine
nemine posse conuinci · cui dignitate reatus · ipsi etiam
qui detulere uiderunt · Quia uti alicuius sceleris admiscere
tione fuscarent · ob ambitum dignitatis sacrilegio con
scientia pollutisse mentiti sunt · At qui cetu insita nobis
omne rerū mortaliū cupidinem deuri animi sede pelle
bas · et sub tuis oculis · sacrilegio locū esse fas non erat · Instil
labas enim auribus cogitationibus q; cotidie meis pythago
rigum illud · ΕΠΟΥΣΟΝ · nec conueniebat uilissimorum
me spiritum presidia captare · quē tu in hanc excellen
tiam coponebas ut consimilem dō facere · Petitia pe
netral · innocens domus · honestissimorū cetus amicorū · so
cer etiā sēs · et eque actu ipso reuerendus · ab omni nes
hui criminis suspitione defendum · Sed o nefas · illi uo
de tetanti criminis fidē capiunt · Atq; hoc ipso uidebim
affines fuisse maleficio qd tuis imbuti disciplinis · tuis
institutis moribus sumus · Ita n est satis mihi tuā
pfuisse reuentiam · nisi ultro tu mea potius offensi
one lacereris · At uō hic etiā nris malis cumulus accedit
qd existimatio plurimorū · n merita rerū · sed fortune
spectat euentum · Atq; tantū iudicat ee pulsa · que
felicitas ~~que~~ comendauerit · Quo fit ut existimatio
bona prima omnium deserat infelices · Qui nunc potu

li rumores · quā dissonę multiplicesq; sententię piget re
mi. Sed hoc tantū dixerim ultima ec aduerse fortu
nę sarcinam · Quēdum miseris aliquid crimen adfingit
quę pferunt meruisse creduntur · Et ego quidē bonis
omnib; pulsus · dignitatib; exutus · existimatione foe
datus · ob beneficium supplicū tuli · Videor aut uideor
nefarias secratorū officinas gaudio letitiaq;
fluitantes · pditissimū quēq; nouis delacionū
fradibus imminentē · Iacere bonos nrī discriminis
terrore pstratos · flagitiosū quēq; adaudendū
quidē facinus impunitate · ad efficiendū uō pre
miis inertari; Insontes aut nonmodo securitate ·
verū etiā ipsa defensione priuatos; Itaque libe
exclamare · ANAPESTICVM PINDARICVM CONSTANS DIMETRO
ACATALECTO · METRA VERO ANAPESTICA PRINCIPALIT CONSTAN
ANAPESTO · RECIPIVNT TAMEN FREQVENTER SPONDEVM RARO PRO
CELEVMATICVM APVD COMICOS AUT ETIAM DACTILVM SEPIVSQ;
VLTIMA CVSVET SYLLABA IN DVAS SOLVIT BREVES · VTITVR
HOC BIS ITA · OSTELLIFERI CONDITOR ORBIS · QVANTAS RERVM
FLECTIT HABENAS · QVAMVIS FREQVENTIS IN EIS DACTILVS IN
VENITVR ·

O stellifer ēditor orbis · Qui perpetuo nixus solio ·
Rapido caelum turbine vsas · Legesq; pari sidera cogis ·
Vt nunc pleno lucida cornu · Iouis fratris obuia flammis ·

Herr. et pud.

Dicere potuit affirmare.

Honore pauca consecutus.

Zeuma.

Officina est locus ubi aliquid efficitur aperte & hic significat domos accusancium.

Quia nullus est qui ... deuiducat.

Hoc loco delatores ... pessimi ... pena fore corruptos.

Conuiuere ... bile et ostendit quam ... potentia.

Condat stellas luna minores. Nunc obscuro pallida cornu.
Phoebo ppior lumina pdat. Et qui primę tempore noctis.
Agit algentes hesperus ortus. Solitas iterũ mutat habenas.
Phobi pallens lucifer ortu. Iu frondifluę frigore prumę.
Stringis luce breuiore more. Iu cũ feruida uenerit astas.
Agiles nocti diuidis horas. Iua uis uariũ temperat annũ.
Ytquitias boreæ sps aufert. Reuehat mitis zefirus frondes.
Quę arcturus semina uidit. Syrius astas urit segetes sat.
Nihil antiqua lege solutũ. Unquid pprię stationis opus.
Omnia certo fine gubnatis. Hominũ solos respuis actus.
Merito rector cohibere modo. Nam cur tantas lubrica uer
Fortuna uices. pmit insontes. Debita scelerĩ noxia poenæ.
Atpuerili resident celso. Mores solio. scaq; calcant.
In iusta uice colla nocentes. Latet obscuris condita uirt
Clara tenebris. iustusq; tulit. Crimen iniqui.
Nil piuria nil nocet ipsis. Fraus mendacii copta colore.
Sed cũ libuit uirib; uti. Quos innumeri metuunt pli.
Sumos gaudent subdere reges. Oia miseras respice terras.
Quisq; rerũ federa nectis. Operis tanti pars nullis tys.
Homines quatim fortunę salo. Rapidos rector cpme stuc
Et quo cęlũ regis in mũsum. Firma stabiles federe terras.
Hęc ubi etnuato dolore delatrauit. illa uultu placido.
Nihil q meis questib; mota. Cũ te inqit mestũ. lacrimantęq; uidisse. illico miseru exulęq; cognoui. Sed quam

id longinquū est exilium · nisi tua p dissertio oratio nescie
bat · Sed tu quā p ceul a patria n quidē pulsus es sed
ab errasti · A c si te existimari maius · te potius ipse
pepulisti · N a id quidē dete numquā cuiq fas fuisse ·
Si enim oriundus sis patriē reminiscare · N on uti athe
niensium quondā multitudinis imperio regit · S, EIC · KY
PAN OC · ECTIN · EIC · BACIAEYC · Qui frequentia ci
uium · non depulsione letetur · Cui agi frenis · atq obtempe
rare iusticie · summa libertas ē · An ignoras illā tuē ciui
tatis antiquissimā legē · qua sancitū est exulare nec quis
quis in ea sede fundare maluerit · N a qui uallo ei · ac mu
nimine ctinetur · Nullus metus ē · ne exul ee mereat · At
quisquis inhabitare eā desierit · parit desinit eā me
reri · Ita q n tam me loci huius quā tua facies mouet ·
Nec bibliotecē potius cōptos ebore · ac uitro parietes ·
quā tuē mtis sede requiro · In qua · n libros · sed id quod
libris pciū facit · librorū quondā meorū sententias
collocaui · Et tu quidē detuis in cōmune bonū meritus
uera quidē sed p multitudine gestorū tibi pauca dix
isti · De obiectorū tibi honestate · t falsitate cunctis no
ta memorasti · De scelerib; fraudib; q delatorū · recte
tu quidē strictī attingendū putasti · quod ea medius
uberius q recognoscentis omia uulgiore celebrent · In
crepuisti eā uehement in iusti factū senatus · De mā

P Sum patria mihi dominus imperantibus.

Q Quinimo adipisci sapiā regnū celestē nominetur.

R Adea respondit philosophia de quibus ille superius causatus est sed facile loci bibliotheca habitū uultuq.

S Insaluamen sententiae respicit ad id quod illi dixerat tu mihi ee dis consera &c.

T Honestas erat q ipse senatus quasi quā palam monstrā fuisse ñ minuit.

V Falsitas q d dicebat ei impedisse delatores ne senatū sacrae rū maiestatis ipsumq pollutos.

X Hoc respiciat ad id quod dicit inquirens sua ad ea deferentibus qui ch fuerit &c.

Y Hoc respicit ad illud ubi dixerat Ille suis decretis effecerat &c. ceterā.

Z Iungit hoc &c ad eā sententiā ubi ait nec sat sibi mihi ipsum esse tuā reuerentiā &c. uulgua.

criminatione doluisti · lesę quoq; opinionis · damna fle
uisti. Postremo aduersu fortuna dolor incanduit · eques
tusq; nequa merituis pmia pensari · In extremo musę se
uientis · uti que eclu terras qq pax regere uota posu
isti · Sed qm plurimum tibi affectuu tumultu motionum
in cubuit · diuersuq; te dolor: ira · meror distrahunt · ut nunc
mitis es · Nondu te ualidiora remedia contin
gunt · Itaq; leuioribus paulisp utemur · ytq in timore
pturbationibus influentibus induruerunt · ad acrioris
uim medicaminis recipienda tactu blandiore mol
lescant · SEXTVM CLICONICVM · QVOD CONSTAT SPON
DEO CHORIAMBO PIRRICHIO QVINQVIES QVE ID PONIT
HIS VERSIBVS ·

Cu phoebi radius graue · Caneri sidus inestuat ·
Tu qui larga negantibus · Sulcis semina credidit ·
Elusis cereris fide · Quernas p. gtt adarbores
Numq pur pureu nem · Lecturus uiolas petas ·
Cu seuis aquilonibus · Stridens campus inhorruit
Ne quera sauida manu · Yernos stringere palmites ·
Yuis silibeat frui · Autumno potius sua ·
Bachus munera etulit · Signat tempora pprius ·
Aptans officius deus · Nec quas ipse coercuit ·
Miscere patit uices · Sic quod peripta uia ·
Certum deserit ordine · Locos n habet extrus ·

Primu igitur pateris neme pauculis rogationibus
sta tu tue mentis attingere atq; tentare ut qui
modo sit tue curationis intellegam. Tu uero arbi
tratu inquam tuo que uoles ut responsurum rogato. Tu
illa hunc ne inquit mundum temerariis agi fortuitis
q casibus putas. An ullum credis eiregim inee rationis. At
inquam nullo existimauerim modo ut fortuita temerita
te tam certa moueant. uerum operi suo editorem pside
re dum scio. Nec umq fuerit dies qme abhac sententia ueri
tate depellat. Ita e inquit. Nam id etiam paulo ante cecinisti
hominesq tantum diuinq exortes curae ee deploraste. Nam
ceteris quin ratione regerentur mouebaris. Lape autem
uehementer admiror. cur uitam salubri sententia locatam
egrotes. Verum atius pserutemur. nescio quid abee con
iecto. Sed dic mihi qm do mundum regi n ambigis. quib;
etiam gubernaculis regatur aduertis. Vix inquam rogati
onis tue sententiam nosco. ne dum ad inquisita respon
dere queam. Num me inquit fefellit ab ee aliquid. pqd
uelut hiante uallu robore in animum tuum pturbatio
num morib; inrepserit. Sed dic mihi memenistine qs
sit rerum finis. Quo ue totius naturae tendat intentio.
Audiera inquam sed memoria meror hebetatum. Atqui
scis unde cuncta peesserunt. Noui inquam. dmq ee re
spondi. Et qs fieri potest. ut principio cognito. quis

sit rerũ finis ignores. Verũ hi pturbatio nũ
mores. ea ualentia ẽ. ut mouere quidẽ a loco
hominẽ possint. Conuellere aut. sibiq; totum ex
stirpare ñ possint. Sed hoc quoq; respondeas uelim.
hominẽ ne te ee meministi. Quid ni unquã memi
nerim. Quid igitur homo sit poteris ne pferre.
Hocine interrogas an ee me sciã. racionale animal
atq; mortale. Scio & id me ee confiteor. Et illa
Nihil ne aliud te ee nouisti. Nihil. Iam scio morbi
tui aliam. t maximã causam. quid ipse sis nosse desisti.
Quare plenissime tegritudinis tuę rationẽ. t aditum
reconciliandę sospitatis inueni. Nã quo tui obliuione
effunderis. & exulẽ te. & expoliatũ ppriis bonis ee do
luisti. qm ũ quissit rerũ finis ignoras. nequã hominẽs
atq; nefarios potentes felicesq; arbitraris. qm ũ quib;
gubernaculis mundus regatur oblitus es. has for
tunarũ uices estimes sine rectore fluctuare. mag
ne ñ ad morbum modo. Verũ quoq; ad interitũ cau
sę; sed sospitatis auctori grates. qd te nondũ totũ
natura destituit. Habes maximum tuę salutis
fomitẽ uerã de mundi gubernatione sententiã. qd
ea ñ casuũ temeritati. sed diuinę rationi subditã
credis. Nihil igitur ptimescas. iam tibi ex hac mini
ma scintilla uitalis calor inluxerit. Sed qm fir

orib; remedius · non dũ temp̃ est · & eã mentiũ constat
ee natura · ut quo cuens abiecerit uera falsis opinionib;
induant · Ex quib; orta pturbationum caligo · uerũ illũ
ẽfundit intuitũ · Hanc paulisp lenibus mediocrib; q; fo
mentis attenuare temptabo · vt diuitis fallaciũ affec
tionum tenebris splendore uere lucis possis agnoscere ·

Nubibus atris Condita nullum Fundere possunt ·
Sidera lumen · Simare uoluens Turbidus auster ·
Miscetq; aestũ · Vitrea dudum Parq; serenis
Vnda diebus · Mox resoluto Sordida caeno ·
Visibus obstat Quiq; uagatur Montibus altis ·
Defluus amnis Sepe resistit Obice saxi ·
Rupt soluti Iuquoq; sinus · Lumine claro
Cernere ueru Tramite recto Carpere callem ·
Gaudia pelle · Pelle timore · Spemq; fugato ·
Nec dolor adsit Nubila mente Vincaq; frenis ·
Haec ubi regnant · ANNICII · MANLII · SEVERINI · PO
ETII · OZOINE · PATRICIVS · Explic LIBER · I · INCIPIT · II ·

POST HEC PAVLISP OBICVIT · ATQ; VBI ATTEN
tionẽ meã modesta taciturnitate collegit · sic exor

M· Turbationem mentis bonii comparat sideribus obscuratis & cõmotionem maris & amnis cursu aut aeris tempestati.
H· Hegaudeas de habitis dignitatis commodis.
O· Nubilosa hoc est nubilo plena & dolorosa indignatione.
P· Candido · Dolorem · Spem · Timorem.
Q· Temperata quia modestia temperatis aequilitate diuitiis sic ex mia aetate seuera.

sa é · Si penitus ægritudinis tuę causas habitúq; cogno
ui fortunę prioris affectu desiderioq; tabescis · Ca tan
tú statū animi tui sicuti tu tibi fingis mutata puerit · In
tellego multiformes illius prodii fucos · & eo usq; cū his
quos eludere nitit · blandissimā familiaritate · dū in
tollerabili dolore é fundat · quos insperata reliquie
rit · Cui si naturā · mores · ac meritū reminiscare · nec
habuisse te in ea puerū aliquid · nec amisisse cognos
ces · Sed ut arbitror · haut mutū tibi haec in me
moriā reuocare laborauerim · Solebas ꝗ p̄sentem ·
q̄q; uirilib; in cessere uerbis · eamq; dentro adito pla
tis insectabare sententiis · Verū omnis subita mu
tatio rerū · Non sine quodā quasi fluctu contingit
animorū · Sicq; factū est · ut tu quoq; paulisp atua
tranquillitate desciscere s · Sed tempus haurire
te aliquid · ac degustare molle atq; iocundū · qd
ad interiora missū · ualidioribus haustib; uā fe
cerit · Adsit igit rethoricę suadela dulcedinis · quę
tū tantū recto calle p̄cedit · cū nrā instituta
n deser it · Cūq; hac musica laris nri uernacu
la · nec leuiores · nec grauiores modos succinat ·
Quid é igit homo qd te in mestitiā luctūq; de
iecit · Nouū aliquid credo · insuetū q; uidisti · Iu
fortunā putas erga te cē mutatam · erras · Hi semp

ei mores sunt · ista natura · seruauit circa te ppria
potē in ipsa sui mutabilitate estantiam · Talis erat
cū blandiebat · cū tibi falsę in lecebris felicitatis al
luderet · deprehendisti cecis numinis ambiguos uultus
sese adhuc uelat alis · tota tibi prsus innotuit · Si pbas
uitere moribus ne quęraris · Si pfida phorrescis · sperne
atq abice pniciosa ludentē · Namq hęc tibi ē tanti
causa meroris · haec eadē tranquillitatis ē debuisse ·
Reliquid enim te · quā n relictura nemo umquā
poterit ē securus · An tu uero ptiosa estimas abitu
rā felicitatē · ęcara tibi ē fortuna psens nec manendi
fida · ęcū discesserit · allatura merorē · Qd sinec exar
bitrio retineri potest · ęcalamitosos fugiens facit · Quid
ē aliud fugax · quā futurę quoddā calamitatis indi
cium · Neq H qd ante oculos situ ē · suffecerit intu
eri · iterū cautus prudentia metitur · neq formidan
das fortunę minas · nec exoptandas fac ē blandici
as · Postremo aequo animo to lerēs oportē · quic quid
intra fortunę arcan geritur · cū semel iugo ei colla
submiseris · Quod si manendi abeundiq scribere legē
uelis ei · quā tu tibi domina sponte elegisti · nne in iu
rius fueris · ęimpatientia sorte exacerbis · quā pmu
tare n possis · Si uentis uela committeres · nq uoluntas
peterē · sed q flat impelleres pmoueres · Si arui

semina crederes · feroces inter se annos sterilesq; pen
sares · Fortune te regendu dedisti · domine moribus
oportet ut obtemperes · Tu uero uoluentis rote im
petu conaris retinere · atq; omniu mortaliu stolidis
sime · simanere incipit · fors e e desistit ·

Haec cu supba uertere uices dextra ·
Exestuantis more fertur euripi
Dudu tremendos seua pterit reges ·
Humilemq; uicti subleuat fallax uultum ·
Non illa miseros audit aut curat fletus ·
Utroq; gemitus dura quos fecit ridet ·
Sic illa ludit sic suas probat uires ·
Magnuq; suis monstrat ostentum ·
Siquis uisatur una stratus · ac felix hora ·

Uellem autem tecum pauca fortunę ipsius uerbis agi-
tare. Tu igitur animus postulet animum aduerte.
Quid tu homo ream me cotidianis agis querellis. Quam
tibi fecimus iniuriam. Quę tua tibi detraximus bona. Quo
uis iudice de opum dignitatumque mecum possessione con
tendis. Si cuique mortalium propium quid horum esse mon
straueris. Ego iam tua fuisse quę repetis sponte con
cedam. Cum te matris utero natura produxit. nudum
rebus omnibus inopemque suscepi. meis opibus fouui. & quod
te impatientem nostri facit. fauore pno indulgentius edu
caui. omnium quę mei iuris sunt affluentia & splen
dore circumdedi. Non mihi retinere manum libet.
habes gratiam uelut usus alienis. nihil habes iusque querele
tamquam ipsius tua perdideris. Quid igitur ingemiscis.
Nulla tibi a nobis est allata uiolentia. opes. ho
nores. ceteraque taliu. mei sunt iuris. Dominam famu
lae cognoscunt. mecum ueniunt. me abeunte disce
dunt. Audacter affirmem. si tua forent. quae amissa
requereris. nullo modo perdidisses. An ego sola meum
ius exercere prohibebor. Licet celo proferre lucidos soles
eosdemque tenebrosis noctibus condere. Licet anno ter
ra uultu nunc floribus frugibusque redimire. nunc imbris fri
goribus quoque effundere. Iusque enim mari nunc tranquillo fluctu
blandiri. nunc procellis ac fluctibus inhorrescere. nos

Frequenter loquitur commonere
Ex animo intelligere
Lex
experiat
moueris. lacessis
Quocumque
certa
Si nonsolum tua esse nego sed si hoc poteris ostendere ut a cuiusque hominis umquam esse propria
affirmabo
reposcis
Hutrius
Inclinata ad pietatem
Clemenciusque alios
copia
dignitate
Nunc
ate
legum iacentis
Tale tibi gratiam reddo sicque quin sponte aliena dimittit
indigne ferris
sed repetit
Fortunam opes & dignitates cognoscit
cum audacia
affirmare uolo
a
perdita
Licet
abscondere
Exornare
nunc
nunc
tranquillo fluctu
aspere

ad constantiā nrīs moribꝫ; alienam · in expleta
hominū cupiditas alligabit · Haec nra iūs ē hunc
ētinuū ludū ludimus · rotā uolubili orbe uersa
mus · Infima summis · suma infimis · mutare gaude
mus · Ascende si placet · sed ea lege · ne uti cū ludri
ci mei ratio poscet descendere in iuriā putes · An
tu mores ignorabas meos · Ñ esciebas croesum regē
lidorū cyro paulo ante formidabilē · mox dein
de miserandū rogi flammis traditū · misso celitus
imbre defensū · Sū te pterit paulū psi regis ase cap
ti calamitatib; pias impendisse lacrimas · Quid tra
goediarū clamor aliud deflet · nisi indiscreto ictu
fortunā felicia regna uertente · Nonne adulescen
tulus · AYOYC · ΠΛΕΟΥC · TONMEN · ENA · KAKWN ·
TONAE · ET ЄΛΟΝ · In iouis lumine iacere
didicisti · Quid si uberius debē onorū parte sumpsisti ·
Quid si ate ñ tota discessi · Quid si haec ipsa mei
mutabilitas iusta tibi causa ē sperandi meliora · Ñ
ne animo ētabescas · et intra cōmune omnib; regnū
locatus · pprio iure uiuere desideres ·

Lidorū
croesus rex uniuers bellū cū cyro
rege habeo uictus et ad rogū
posit. pluuia celesti liber q
croesus magnū hunc exercitū
cyri pauū si fortē amice
cursus eiecit · sic illa ludo
rū uniuers bellū pbat

Sed hanc unū quidē malū
aut bonū & signif psper
tē & aduersitatem ·

inexplebilis
ut semp uolabilis
uolum
humilia omnibꝫ psp adulta
sup rota
ut ne ludri
ne
pluuiq liberati
prmutate
tu cēs
Duo dolia hunc quidē unū malum
hunc autē Alterū bonum
cognouisti
deficias dissoluaris
Ipria potestate

Siquantas rapidis flatib; uentis commouet festinat uoluat
Aut q̃t stelliferis ꝓdita noctib; cęlo sydera fulgent
Tantas fundat opes nec retrahat manu pleno copia cornu
Humanũ miseras. Haud ideo genus. Cessa flere querelas
Quã uis uota libens accipiat ds multi pdigus auri
Et claris auidos ornet honoribus; nil iam parta uident
Sed quęsita uorans seua rapacitas alios pandit hiatus
Que iã precipitẽ frena cupidinẽ certo fine retentent
Largis cũ potius muneribus fluens sitis ardescit habendi
Numq̃ diues agit qui trepidus gemens sese credit egente

His igit sipse tecũ fortuna loqueret. quid pfecto
Ętna bisceres nõ haberes. Aut si quid ẽ quo quę
rela tua iure tucaris: pferas oportet. Dabim dicen
di locũ. Iũ ego. speciosa quidẽ inquã ista uerba.
oblitaq; rethoricę. ac musicę melle dulcedinis. Iũ
tantũ cũ audiuntur oblectant. sed miseris maloru
altior sensus ẽ. Itaq cũ haec auribus insonare desie
rint. insitus animũ meror pgrauat. Et illa. ita ẽ in
quid. hęc h. nondum morbi tui remedia sed adhuc ẽ tu
macis aduersũ curationẽ doloris. fomita quedã sunt
Namque infundũ sese penetrant. cũ tempestiuũ fue
rit admouebo. Verũtamen nõ te existimari mise
rũ uelis. An numerũ modũq; tuę felicitatis oblitus es.
Tacco qd desolatũ parente. summq; te uirq; cura sus

Cupido ꝓ opat ad sufficiencia sui. q̃ ꝓ hꝫ q̃ cupie.

cepit · Dilectq; in affinitate principũ ciuitatis · qd̃ pcio
sissimũ ꝓpinquitatis genꝰ ē · prius carus quã primus ce
coepisti · Quis ñte felicissimũ · cũ tanto splendore soce
rorũ · cũ coniugis pudore · tũ mascule quoq; plus
opportunitate ꝑdicauit · Pretereo libẹ enim ꝓte
rire cõmunia · sumptas in adulescentia ñegatas
senib · dignitates · ad singulare felicitatis tuę
cumulũ uenire delectat · Siquis rerũ mortaliũ
fructus ullũ beatitudinis pondus habẹ · poterit
ne illius memoria lucis · quanta libet ingruentium
malorũ mole deleri · cũ duos partẹ ẽsules liberos tuos
domo puerili · sub frequentia patrũ sub plebis alacri
tate uidisti · Cũ eisdẽ in curia curules insidentib; · tu
rege laudis orator ingenii gtam facundiẹq; me
ruisti · cũ in circo duorũ medius ẽsulum · circũ fusę
multitudinis expectationẽ · triumphali largitione sati
asti · Dedisti ut opinor uerba fortunę · dũ te illa demul
cet · dũ te ut diliciis suis fouẹ · Muñ qd̃ nulli umquã
priuato cõmodauerat abstulisti · Vis ne igitur cũ fortu
na calcalũ ponere · Nã te primũ luuenti oculo
ꝑstrinxit · Sinumerum modũq; letorũ tristiũ ue
ẽsideres · Adhuc te felicẽ negare ñ possis · Qd̃ sidcirco
te fortunatũ ẽ ñ estimes · qm̃ q̃ tunc leta uidebantur
abierunt · ñ ē qd̃ te miserũ putes · qm̃ quę nunc mesta

creduntur ptereunt · An tu in hanc uitę scena ne pri
mú subitus · hospes q uenisti · ullam ne humanis inée ·
éstantia reris · cú ipsú sepe homine uelox hora dissol
uat · Ná & si rara é fortuitis manendi fides · ultimus
tam uitę dies mors qdam fortunę é & iá manentis ·
Quid igit referre putas · tune illá moriendo deseras
ante illa fugendo ··

Cupolo pheb; roseis quadrigis Luce spargere cepit ·
Pallæ albentes hebetata uult · Flámis stella pmentib;
Cúnem flatu zephiri tepentis · Vernis in rubunt rosis ·
Spirœ ísanu nebulosus auster Iá spinis abeat decus ·
Sepe tranquillo radiat sereno · In motis mare fluctibus ·
Sepe feruentes aquilo pcellas · Verso é cietat aequore ·
Rara sic stat sua forma mundo Sit tantas uariat uices ·
Crede fortunis homnú caducis Bonis crede fugacibus
Constat ęterna positu q; lege é · Vt éstet gentiú nihil ·

Tum ego uera inquá cómemoras o uirtutú omniú nutrix
Nec inficiari possú pspertatis mea uelocissi
mum cursú · Sed hoc é qd recolente uehem
tius coquit · Ná in omni necessitate

R His rebus quę fortuna euenunt ille ú deb; se dñ mundi ou grigit illo qd nullę effugę pot / si nullę effugę ęqa locea adolebit

S. Phebo dę soli quadrigá asscribunt illá obcausá q; aut quadripertitis tempor uaricatibus. hoc est ueris estatis autumni & hiemis anni circulú pagat. aut qua drifida diuisione diei mediam spacium Vnde iii equos dr habe [illegible] unus erit ceus qd late dr rubicundus. eo qd a mane usq; ad cú hora sol rubeat. Alt accedens splendens. eo q maiore splendore sol habeat a iii hora usq; ad vi. Terti lap. v. sume clarus. eo q sume clarus meq; sol fulgeat a vi usq; ad viii horam. Quam philogius q. lat amans ram dr. eo qd pnis cerá currat usq ad occidu

Auster é uentus calidus qui emissione tepentis quę humiditate [illegible] uocamus. sed circo dr hoc loco fispuras insanú. Insanit ferocit & fortit. qd aliqueiu uehementissime flando

& edifficia psternit. & sud trp est flores pentus ex cuceruide mundi & iá fructus dispdit seruturos

fortunę infelicissimũ ẽ genus infortunii felicẽ fuisse; sed
qd tu inquid falsę opinionis supplicio luis. id reb; iure inpu
tare ñ possis. Nã sitę hoc in ane nom̃ fortunę felicitatis
mouę qua pluribus maximus q habundes mecũ reputes
licęt. Igit̃ siqd in omni fortunę tuę censu. pciosissimũ pos
sidebas. id tibi diuinit̃ inlesũ. adhuc inuiolatũq; seruatur.
Loteris ne meliora queq; retinens. dein fortunio iure cau
sari. At qui uiget in colonis illud pciosissimũ generis hu
mani decus. Symmachus socer. eqd uitę pcio ñ segnis
emeres. i. uir totus ex sapientia uirtutibus q factus. sua
rũ securus. tuis ingemiscit in iuriis. Iuit uxor ingenio
modesta. pudicitię pudore pcellens. eoms ei dotes bre
uiter includã. patri similis. uiuit inquã. tibiq; tantũ
uitę hui exosa spm seruat. Quo i uno felicitatę minui
tuã. ipsa cessert̃ tuo desiderio. lacrimis. ac dolore
tabescit. Qd dicã liberos esilares. quorũ iã. utinid ae
tatis pueris. t paterni. t auiti specim elucęt ingenii. Cũ
igit̃ pcipua sit mortalib; uitę cura retinende. ote situa
bona cognoscas felicẽ. cui suppetunt eia ne. quę uita
nemo dubitat cariora; Quare iã sicca lacrimas. ñ dum ẽ
ad unũ om̃s exosa fortuna. nec tibi nimiu ualida
tempestas incubuit. quando tenaces herent
anchore. quę nec psentis solamen. nec futuri
spem tẽporis abẽ patiant̃. Et hereant inquã

precor, illis namq; manentib; ut cumq; res habeant ena
tabimus. Sed quantū ornamentis nris decesserit uides. Et
illa inquid. p̄ mouimus aliquantū. sitē ndum totū tuę
sortis pset. sed delicias tuas ferre n possum. qui abeē
aliquid tuę beatitudini. tam luctuosus. atq; anxius con
questaris. Quis ē enī tam cōpositę felicitatis. ut n aliqua
ex p̄ parte cū status sui qualitate rixetur. Anxia enī hu
manorū cōdicio bonorū. ęque. t nūquam tota p̄uen
at. aut numq; ppetua subsistat. hunc census exuberat.
sed pudori deneger sanguis. hunc nobilitas notū fa
cit. sed angustia rei familiaris inclusus. malle ē igno
tus. Hic utroq; circū fluus. uta celibē deflē. Ille nup
tus felix. orbus liberis. alieno censu nutrit heredi.
Alius prole letatus filii filiq; ue delictis mestus in lacri
mat. Idcirco nemo facile cū fortunę suę cōditione cō
cordat. In ē enī singulis qd in exptus ignorē. & exper
tus exhorrescat. Addes felicissimi cuiq; delicatissimus
sensus ē. ęnisi adnutū cuncta subpęant. omnis ad
uersitatis insolens. minimis quib; que p̄sternit. Ad
eo p̄ęcipua sunt. quę fortunatissimis. beatitudinis
summa detrahunt. quam multos coniectas ē qui
se se cęlo p̄ęmos albitrent. si de fortunae tuae reliqui
is pars eis minima contingat. Hic ipse locus quē tu
ecilium uocas. incolentib patria ē. Adeo nihil ē mi

eradicem.
tua seruerit
p̄ter.
Lenuria, donec
tuarū rerū indiuenis.
Responsionis quia
dixit queuolesit
responsurū rogato.
habundanc.
habundace.
Alicui pecunia habund.
Ignobilis pgeni.
Quia nupcius nūpo
test uti.
Diuicius & nobilitatem
habundans.
Quifilios habē uiciosos
maltrillos nū haber.
Tenerrimus.
Adarbitrium
omnis ad
uersitatis insolens.
Dignos ob felicitate
indigenis incolis

serũ nisi cũ putes · contraq beata sors omnis ẽ · æquanim
tate tolerantis · Quis ẽ illẽ tã felix · q cũ dederit inpatien
tiat man · statu suũ mutari ñ optet · Quã multis amari
tudinib; humanę felicitatis dulcedo respsa ẽ · Quę sicut
fruenti iocunda ẽe uideatur · tam quo min cũ uelit
abeat retineri ñ possit · Liquet igit quã sit mortaliũ
rerũ misera beatitudo · quę nec apud æquanimos ppetua
pdurat · nec anxios tota delectat · Quid igit omortales
extra petitis intra uos posita felicitate · Error uos insciã
q ẽfundit · Ostendã breuit tibi summe cardinẽ felicita
tis · Est ne aliquid tibi te ipso ptiosius · Nihil inquies · Igit situũ
cõpos fueris · possideb qd nec amittere umq; uelis · nec for
tuna possit auferre · Atq ut agnoscas inhis fortuitis reb;
beatitudinẽ constare ñ posse · sic collige · Si beatitudo ẽ
summũ naturę bonũ ratione degentis · nec ẽ summũ bonũ
qd eripi ullomodo potest · qm pcellit id · qd nequeat aufer
ri · Manifestũ ẽ quin adbeatitudinẽ pcipienda fortunę in
stabilitas aspirare ñ possit · Adhaec quę caduca ista felicitas
uehit · t sert eã t nesciit eẽ mutabile · Si nesciit · quę nã beata
sors eẽ potest ignorantię in cecitate · Si sciit · ut metuat ne
cesse ẽ · ne amittat qd amiti posse ñ dubitat · Quare con
tinuus timor ñ sinit eẽ felicẽ · An uel si amiserit · neglegen
dũ putat · Sic quoq; pexile bonũ ẽ · qd æquo animo ferat
amissũ · Et qm tu idẽ es cui pstiasũ · atq institũ pmultis de

D. Qui se summisere inpaciencię regimini nihil ualens sufferre inquorũq. est optat euelli.

F. Quã ream equanimitate possident.

F. Cognicionẽ diuinitatis quã in animo pania habere debetis inquantũ habea ipsa diuinitate quę beatitudo est eẽ dit habenda · Siait uos ipsos cognoscitis. & unde orium sumpsertitis · & ad quẽ finem pperabitis aliquantula iam diuinę cognoscitis t cognicionis ũbis apparet.

G. Subaud Aliquis pfectus iudicat, ẽ tempniendũ si pdiderit.

H. Valde tenue & paruũ quasi magnũ eet ñ facile bonũ ferre & amittens

I. Iteẽ VERS FORT. Et stipula exilis q si dura falaraca
a. bollie istrum
q lapid sermustia deuet
fixit.

estimes. e. eaent.
Lerunios t tam bene moratur.
Ld. insolitae.
electione.
Infusa t mixta
et
Ynion qm
F. longanimes.
auaros. uel pusillanimes. placet
F.
quertes. in ata.
F. ignorancia.
Contur bat
Ubi uersetur.
ptione.
Ut ostendit hominũ bonũ hos
cognitor
summũ bonũ.
ptiaib;.
sic intellegi
Hominis
Viuentis
aufert.
F. addit
accedere
F. addit
ferre t tollit
G
ut
ut ob re.
tenue
inpostorũ uale.

Tradicionib; · a. Animas
monstrationib; scio mentes hominũ nullomoda esse mortales. Cũq.
manifestũ · epalem.
clarum sit fortunã felicitatẽ corporis morte finiri · dubitari ne
s. fortuna felicitas
quid · si haec auferre beatitudinẽ potest · quin omne mortalium
genus in miseriã mortis fine labatur · Qd̃ si multos scim̃ beatitudinis
fructũ · n̄ morte solũ · uerũ ꝗã dolorib; suppliciis q. quesisse · quo
fortuna dii p̃sens ē.
nã modo p̃sens facere beatos potest · quę miseros transacta n̄
inspectator.
efficit ·

Quisquis uolae pennem · Cautus ponere sedem ·
q. uult. i. domũ prudens domũ mens.
Stabilisq. nec sonori Sterni flatib; euri · Hemi species p genere hab.
i. se sonantes. deici.
Et fluctibus minantem Curat spernere pontum ·
mare. mundũ
Dignitates eminentia. Nocius negotia sela.
Montis cacumen alti Bibulas uitet arenas ·
Durus fortis.
Illud pterius auffert Totis uiribus urget ·
impellit.
Hae pendulũ solutę Londus ferre recusant
arena. instabiles. gliscere.
Fugiens periculosam Sortem sedis amoenę
selare.
Humili domum memento Certus figere saxo ·
Quam uis tonae rumis Miscens aequora uentus
sonor. ruis. oribus. ipsis. rex.
Tu conditus quieti Felix robore ualli
collocat.
Duces serenũ aeuũ Ridens aetheris iras ·
Laetificũ. despiciens. seuiens regis.
Sed qm̃ rationũ ia in te mearũ fomita descendum paulo Cornorib; sententiis.
despicatorem. Calefactionem nutrimenta quedã.
t fomita.

uaſidiorib; utendũ puto · Age enim ſi ea caduca & momenta
ria fortunę dona ñ eẽt · quid in eis ẽ · qd aut urm umquã
fieri queat · aut ñ ſpectum conſidentũq; uileſcat · Diui
tie ne ut ura · t ſui natura pciosæ ſunt · Quid earũ potius
Aurũne · an uis congeſtę pecunię · Atq; hæc effundendo
magis quã coaceruando meliusnitent · Siquidẽ auaritia
apud quẽq; ñ poteſt · qd transfertur in alterũ · tunc ẽ pretiosa
pecunia · cũ translata in alios · largiendi uſu deſinit poſſideri ·
At eade ſi apud unu quanta ẽ ubiq; gentiũ congerat · cete
roſ ſui in opes fecerit · Et uox quidẽ tota parti multorũ replẽ
audituũ · ure uero diuitię · niſi cõminutę · in plures transire
ñ poſſunt · Qd dũ factũ ẽ neceſſe ẽ pauperes faciant quos relin
quunt · Aegri anguſtas inopeſq; diuitias · quas nec habere totas
pluribus licet · & adquẽ libẽt · ſine ceterorũ paupertate ñ uenium ·
An gemarũ fulgor oculos trahit · Sed ſiquid ẽ in hoc ſplendore
pcipui · gemmarũ ẽ lux · illa ñ hominũ · quas quidẽ mirari
homines uehementẽ ammiror · Quid ẽ enim carens animę mo
tu · atq; cpage · qd animate rationabiliq; naturę pulchru
ee iure uideatur · quę ta & ſi conditoris opera · ſuq; diſtinc
tione · ptremę aliquid pulcritudinis trahunt · infra uram ta
men excellentia collocatę · ammiratione uram nullom mere
bantur · An uos agrorũ pulchritudo delectat · Quidni · Eſt
enim pulcherrimi operis pulchra portio · ſic quondã ſerem
maris facię gaudem · ſic celũ · ſydera · lunã · ſoleq; miramũ

k Aduerbiũ t horiand t cedend ·
l Pentura Transeunt. Manẽ ·
t ſemp odiosos claro largitas facit q̃ ſit manere
u Quamq; ſtabilibus creatu ris deitin gerat germe ra & pulchra ſint uiri tutem habente
ñq; ad mea gl'am ad hoc pertinet.

Num te borũ aliquid attingit · nũ audes alicui taliũ splen
dore gloriari · An uermis floribus ipse distingeris · Aut tua in
aestiuos fructos intumescit ubertas · Quid in alienis gaudiis
raperis · Quid externa bona ptuis amplexaris · Numquid
tua faciet ee fortuna que ate natura rerũ fecit aliena ·
Terrarũ quidẽ fructus animantiũ pcul dubio debent alimẽ
tis · Sed siquid naturę satis e replere indigentiã uelis · Ni
hil e qd fortunę affluentiã petas · Paucis enim minimis q̃ na
tura etenta e · cui satietate · si superfluis urgere uelis · Aut
in iocundũ qd infuderis fiet · aut noxiũ · Ã ũ pulchrũ ua
riis fulgere uestib; putas · quarũ si grata intuitu species
e · aut materię naturã · aut ingeniũ mirabor artificis ·
An ũ te longius ordo famulorũ facit ee felicem · Quisi urtiosi
moribus sunt ptiosa domẽ sarcina · et ipsi domino
uehemẽter inimica · Sin ũ pbi quonã modo in tuis opibus · aliena
pbitas numeratur · Ex quib; omnib; nihil borũque tu in tuis cõpu
tas bonis · tuũ ee bonũ liquide monstrat · Quib; si nihil in e ap
petende pulchritudinis · quid e qd t amissis doleas · t lęteris
retentis · Quod si natura pulchra fi · Quid id tua refert · Nã hęc
pse atuis qq opib; sequestrata placuissent · neq enim idcirco
sunt ptiosa · qd in tuas uenere diuitias · sed qm pciosa inde
bant · tuis ea diuitiis annumerare maluisti · Quid aut tanto
fortunę strepitu desideratis · fugare credo indigentiam
copia quertis · At qui hoc uobis in contrariũ cedit · pluribus

N. Numquid borũ aliquid qd potest tibi cõparari
o. Ista eito crescere & fructus facere possis
Obsequentiũ
Digne appetat
P. Contra id euenit uob qd estimatis

quippe amminiculis opis ē · actuenda pciosæ suppellectilis
uarietate · Verū q illud ē p multis eos indigere · q p multa pos
sideant · Contraq; minimū q habundantiā suā naturę ne
cessitate ñ ambitus supflurtate metiant · Itaque aut nul
lum ē ppriū uob · atq; insitū bonū · ut in externis ac se positis
rebus bona ura quereris · Sic rerū uersa ēdtio ē · ut diuinę
mentis rationalis animal · ñ alit sibi splendere · nisi in anima
te suppellectilis possessione uideatur · Et alia quidē sit con
tenta suis · uos autē ēdo ē similis · ab reb; infimis excellentis
naturę ornamenta captatis · nec intellegitis quantā
ēditori uro facietis iniuriā · Iue gen humanū terre
nis omnib; pstare uoluit · Vos dignitatem uram infra
infima queq detruditis · nā si omne qd cuiq bonū eo
cui ē constat ē pciosius · cū ultissima rerū ura bona iudi
catis · Et isdē uos metipsos ura existimatione subimittitis · Qd
quidē haut in merito cadit · humanę quippe naturę ista
ēdtio ē · ut tū tantū ceteris reb; cū se cognoscit excel
lat · eadē tam infra bestias redigatur · si se nosse desierit ·
Nā ceteris animantib; sese ignorare naturę ē · hominib; a
uitio uenit · Quā ū late patet hic ur error · qui ornari
posse aliqd ornamentis existimatis alienis · At id fieri nequit ·
Nā si quid expositis luceat · ipsa quidē que sunt apposita
laudant · Illud uero his tectū atq; uelatū in sua nihilomin
foedtate pdurat · Ego uero nego ullū ē bonū qd noceat ha

Que secdm rationē ultissima s rebus

Superior fit & melior

beri ·

Nũ id mentior. Minime inquis. At q̃ diutiẽ possidentibus
sepissime quia pessimi ẽ
pseqe nocuerunt. cũ pessimi quisq; eo q; alieni magis aurdus. quicquid usq; auri. gemmarũq; ẽ. se solũ qui habeat
dignissimũ putat. Iu igit qui nunc contũ gladiũq; sol
ltritus ptimescis. si uiriẽ hui calle uacuus uiator intras
ses. coã latrone cantares. Op clara opũ mortaliũ bea
titudo. quã cũ adeptus fueris. securus ee desistis.

Antiphanis eo qd sit minime dam tyranno

Ostendit simplicitate priorũ hominum

Quia nunq deficiebant frugibus sed habundantia pibebant alimentorum

Felix nimiũ prioratas
Contenta fidelib; arius.
Sine arte et studio luxuria
Nec in erti pdita luxu
Facilq; sera solebat
Ieiunia soluere glande
Nonbachica munera norant
Miscere
Liquido ẽ sumere melle
Nẽ lucida uellera serum
Iuio misscere ueneno
Somnos dabat herba salubres
Beluqis
Potũ qq lubricus amnis
Umbras atissima pinus
Nondum maris alta secabat
Nec mertib; undiq; lectis
Aduentus
Nouia litora uiderat hospes
Tũ classica seua tacebant
Ordis neq; fusus acerbis
Cruor horrida tinxerat arua
hostilis pellicus
Quid furor hostilis ulla
Vellce prior arma mouere
Cũ uulnera seua viderent
Hec pmia sanguinis ulla
Inconsuetudines
Vtinã modo nra redirent
Inmores tempora priscos
Mons ardens in sicilia
Sed seuior ignibus aebne
Ferueus amor ardẑ habendi

Quia sanguinis effusione nihil pmii poterant consequi ppẽ penuriam superiorũ.

Q Aetasque glande adinuenendũ facili sera ieiunia ideã ad uesperũ pducta solebat.

R Vina quia bachus fuit repertor uini.

S Seres sunt gentes sp orũ unde fertur serica uestes

T Purpureo colore quia maxime in myro abundat. Veneno autẽ dr q sanguine ostrearũ purpura uinguitur.

U Species p genere. Arbor picea abacumine foliorũ fit uocata pinus erum antiquedicebant ieiunium.

X Multitudines ai maiestrubis sed classica pprie sunt uocata cornua ad calandũ id ẽ ad uocandũ exercitũ quasi classica.

Heu primus quissiuit ille Auri quipondera tecta
Gemmasq; latere uolentes pretiosa pericula fodit
Quid autem de dignitatibus potentiaq; differa quod uos ue
re dignitatis ac potestatis uiseu celo exequatis quesi
umphissimum quoq; ceciderunt q incendia flammis aethne
cruentantibus aequat diluuium tantas strages dederint. Certe ut
meminisse te arbitror esulare imperium quod libertatis prin
cipium fuerat. obsuphia esulum uri uetteres abolere cupierunt.
qui obrando superbia prius regium decuitate nomen abstulerant.
Adsiquando quod prauum est, probis deferantur. quid ineus aliud
quam probitas utentium placet. Ita fit ut non iustitiis ex dignita
te sed exuiritate dignitatibus honor accedat. Quae vero est ista
ira experibilis ac pclara potencia. Honne o terrena ani
malia. o. sideratis quibus quip sedere uideamini. Hi sunt
mures videres unum aliquem iuis sibi ac potestate peceteris uin
dicante quanto moueteris kachinno. Quid uero si corpus
spectas inbecillius homine reperire queas quos sepe mus
culum quoq; t morsus insecreta queq; reptancium necat
interiores. [illegible]
Quo vero quisq; ius aliquod inquepia nisi in solum
corpus aequat infra corpus est fortuna loquor. possit exere
re. Num quicq. libero imperat animo. Num mentem firma
sibi racione coherente. O estatem pprie quietis amouebis.
Cum liberum quendam virum supplicis se tyrannus adactu

rum putare. ut aduersum se facte ciuitatis conscios, pde
re. linguā ille momordit atq; abscidit. Ipse tyrannu seuientis
abiecit. Ita cruciatus quos putabat tyrannus materiā crudeli
tatis. uir sapiens fec̄ ce uirtutis. Laudandū est qd̄ uiralū fa
cere quisq; possit. qd̄ sustinere a alio ipse non possit. Busiri
dem accepim nefare hospites solitū. Abhercule hospite fu
isse mactatū. Regulus plures poenos bello captos mutilauit
uetarat. sed max ipse uictorū catenis manus pbuit. Villanne
igitur eius hominis potenciā ce putas. qui qd̄ ipse in alio potest
ne id in se alter ualeat efficere non possit. Adhec si ipsis dignita
tib; ac potestatib; inest aliquid naturalis. ac pprii boni. nunq;
pessimis p uenirent. neq; H sibi solent aduersa sociari natura re
spuit ut ceraria quecq; iungant. Ita cupessimos plerūq; digni
tatib; fungi dubiū n̄ sit. illud ce ia liquet natura sua bona
nec que se pessimis heretre paciant. Quodquide decunctis
fortunę muneribus dignius existimari potest. que ad impbissi
mū quecq; uberiora p uenium. Dequibus ce ia illud ēsiderandū
puto. qd̄ nemo dubitat ce forte. cui fortitudine inte conspex
erit. & cui cumq; uelocitas adest manifestū est ce uelocem.
Sic musica quide musicos. medicina medicos. rethorica rethores fac̄.
Agit H cuiusq; rei natura qd̄ pprium est. nec contrariis
rerū miscetur effectib; Cultroq; si aduersa depellit; Aq;
nec opes mex plicta restinguere auaricia queunt nec potes
tas sui copotē fere. ut quē uiciose libidines insolubilibus

B. Sufficiunt a Po
tentia fortitudine
Polyxena
C. Coprosiora quia ple
rumq; omni copia
habundant.

D. Sic uelocitas
tarditate & me
diena dolore.

astrictu retinent catenis. & collata in pbis dignitas ñ mo non effi
cit dignos. si pdit pociis. & ostendit indignos. sicut ita puenit.
Gaudetis enim ressese aliter habentes falsis compellare nominib
que facile ipsarū rerū redarguunt effectu. Itaq; nec ille diuitie.
nec illa potencia. nec hac dignitas iure appellari potest. Post
remo ide decora ēcludere fortuna licet. in qua nihil expectendū.
Nihil naturalis bonitatis inee manifestū est. que nec se bonis semp
adiungit. et bonos quib; fuerit adiuncta ñ efficit.

Seriem neronis p mali dolorem
uatem ostendit.

Nouimus quantas dederit ruinas. Bella bis quinis operat
annis. Qua vis iddimetro adomo terminauit ita sidera donat.
Nouimus quantas dederit ruinas. Urbe flamata patribq;
caesis. Matris effuso maduit cruore. Corpus eius gelidum per rasis
Oraui tunc lacrimis. sed ee Censor extinctis potuit decoris.
Hic tamen sceptro populos regebat. Quos iudex ydens radios subundas.
Phebi extremo uenens abortu. Quos primum vii gelidi triones.
Quos nothus sicco uiolentus aestu. Torret. ardentes recoquens
arenas. Celsa nii tande ualuit potestas. Vertere prauum rabie
neronis. Heu graue sorte quociens iniquus. Adotitur seuo gla
dius ueneno.

Ire qui quondam ferus interempto.

Nonē lacrimatus.

Iudex ee potuit qd
ctra naturā decore.
d naturale affectū extinxe
sse in eo qd glorietatur.
se eos occidisse qbus mortu
is lacrimas impendere de
betur.

Grauisē sors quociens po
testas que gladio significa
t dat male uoluntati que seuo uenenosi
gv r a t v r.

Cum ego scis inquam ipsa minimi nobis ambitione mortali
um rerū fuisse dominata. sed materia gerendis rebus opta
uimus. quone uirtus tacita ēsenescere. Illa; Atqui hoc unu
est qd pstantes natura quidē mentes. sed nondum ad extrema

Excellentes nobiles.

manu uirtutu psechone poductas allicere possit. Gloriae scili
cet cupido. & optimae inter publica fama meritae squae quae sit
exilis. & locus vacua ponderis sic esidera. Omne terae ambitu
sicuti astrologicis demonstrationibus accepisti. Ad celi spacium
punctu estat obtinere rationem. idem utsi ad caelestis globi mag
nitudinem eferatur. nihil spacii prsus habere iudicetur. Haus
igitur tam exiguae inmundo regionis quarta fere porcio est.
sicut ptolomeo pbante didicisti. quae nobis cognitus animantibus
incolatur. huic quartae siquantum maria paludesque pminent. Quan
tumque sit uasta regio distendit cogitatione subtraxeris. uix angus
tissima inhabitandi hominibus area relinquitur. In hoc igitur mini
mo puncti quoda puncto circumsepti atque eclusi depuulgandae
fama. deferendo nomine cogitatis. Aut quid habeat amplum.
magnificumque gta. ta angustis exiguisque limitibus arctata. Sador qd
hoc ipsum breuis habitaculi septum plures incolunt nationes.
Lingua. moribus uestitu atque ratione distantes. Adquas cultus
cultate minerum. tu loquendi diuersitate. tu commercii insolentia.
non mo fama hominum singulorum sed ne urbium quidem pueniire queat.
Aetate denique. M. tullius sicut ipse quoda loco significat. in du cau
casum monte romanae rei publicae fama transcenderat. & erat
tunc adulta. Parthis & ia ceteris quibusque idlocis gentibus formidolosa.
Videsne igitur quasit angusta. quae expressa gta. quae dilatare ac p
pagare laborantis. An ubi romanum nomen transire fama nequit.
romanus hominis gta pgreditur. Quidqd diuersarum generum

Deripere
Aridiscat
occupat.
cogitando.
minima.
Ampliando
Dilatando
ut sciens magne opinionis.
hic potest
laus.
Coangustata
Prestricta.
inhabitant.
Dispares
Diuersi
pmiu.
deinde
pcno.
ipse
Cicerones
i suis libris.
pueniet.
Hominibus
obtinent
ea
pilla loca
exigua.
arta.
regni.
f. dicit
pueta.
uam.
uni.

Extrema manus dr
cuiops qd libet adpferendo
ne duci.
Quippe hoc optima
quique facit. ut abeat lau
dem capiat
Laus humana manus
uti leuitate quae pondere
Magnitudinem
Rotunditatis
Hominibus
Obtinent
Area locus est uacuus
quid est & nipossit gene
rare.
Coangustata Prestricta
Dispares Diuersi
i qd plures dicit n plures
Ideo maxime qd in
ea regione pciosum est
alia contemptitur.
Mons magnus diuinus
schiria aparthia

mores interse atq; instituta discordare utq; apud alios laude
apud ceteros iudicetur supplicio digni; quosue ut siquis fauore
p̃dicacio delectat. huic uiplurimos populos nom̃ p̃ferre nullomo
do conducat. Erit igit̃ p̃ uagata int̃ suos gl̃ra quisq; contentos
& intra unius gentis terminos p̃clara illa famę immortalitas
coartabit̃. Sed quã multos clarissimos suis temporib̃ uiros scrip
tor̃ inops deleuit obliuio. quãq; quidipsa scripta p̃ficiant
que cũ suis auctoribus p̃mit longior atq; obscura uetustas.
Vos u̅ immortalitate uobis p̃pagare uidemini cũ futuri famã tem
poris cogitatis; qd si ęternitatis infinita spacia p̃ oculos quid habes
qd de nominis tui diuturnitate loqueris; Vnius & H mora mon̄tis
si x. milibus c̃ferat̃ annis. Qm̃ uero ũq; spacii definitũ est. in
numerũ lucę habę tam aliquã p̃tionem. Ac hic ipse numerus an
norę eius q; qualibę multiplex numerus ad interminabile diu
turnitate nec c̃parari quide potest. Ceu infinitus ad se inuicem
fuerit quedã. Infinitu u̅ atq; finitu nulla uiquã poterit ee c̃
Lacio. Ita fit uty lubę plixi temporis fama si cũ inexhausta ę
ternitate cogitetur. nparua sed plane nulla ee videatur.
Vos aut̃ nisi ad populares aures manesq; rumores recte face
re nescitis. ęrelicta c̃scientię virtutisq; p̃stancia. de alienis p̃
mia sermunculis postulatis. Accipe in huiusmodi arrogancię
leuitate. quã festiue illuserit; aliquis. Nam cũ quida adoles
cet hominem c̃tumelius q; n̄ aduere. uirtutis usum. sed ad supbã
glam falsũ sibi philosophi nom̃ induerat. adieisset q; iam se

seruari an ille philosophus cet · siquide inlatas iniurias lenit · paci
entq; tollerasse · ille paciencia paulisp assumpsit · acceptaque con
tumelia uelud insultans · la tande inquit intellexi me ee philo
sophum · Tu ille nimiu mordacem · intellexera inquit si tacuisses ·
Quid aut est qd ad pcipuos viros · Debis · H · sermo est · qui gtam vir
tute petunt · Quid inquam est qd ad hos de fama post resolutam mor
te supprema corpus attineat · Nam siqd nrę rationes credi ue
tant · toti homines moriunt · Nulla est omnino qtra · cuius cuius
ea ee dr · nexste omnino · Sin u bene sibi mens est scia ter
reno carcere resoluta · celi libera petit · Nonne omne terrenu
negociu spernat · quese cela fruens · terrenis gaudia exempta ee ·

QARTU X · IAMBICU ARCHILOCHIUM QUOD CONSTAT DIMETRO
ACATALECTO · HABET QZ SUBLECTU IAMBICU ARCHILOCHICU
CONSTANS DIMETRO ACATALECTO QUA VARIETATE SEMEL
UNI TANTU

Quicuq; sola mente pcipit petit Sumamq; credit glorim
Late patentes ætheris cernat plagas Artiq; terraru situm
Breue replere nualentis ambitu Pudebit auch nominis
Quid o supbi colla mortali iugo Frusta leuare gestiunt
Lice remotos fama ppoptos meatis Diffusa linguas explicet
Et magna titulis fulgeat claris dom Mors spernit alia glorim
Inuoluit humile parit & celsi ii cap Æquatq; summis infima
Ubi fidelis ossa fabricu manent Quid brutus aut rigidus cato
Signat supstes fama tenuis pauculis Inane nom luteris

Sed decora nouim uocabula, Hu scire consumptos datur.
Lacertis ergo prsus ignorabiles Nec fama notos efficit.
Quod si putatis longius uita trahi Mortalis aura nominis
Cu sera uobis rapiet hoc etiam dies Iam uos secta mors manet.
Cur me inexorabile ira fortuna gerere bellum putes.
Est aliquando cu de hominibus fallax illa nihil bene mereatur.
Tu felicem cu se aperit cu frontem detegit moresq; prosituitur
Hondum forte quid loquar intellegis. Mirum est quid dicere gestio
coque sententiam uerbis explicare vix queo. Et hi plus hominibus rem
aduersam quam prspera posse fortuna. Illa enim semp specie felici
tatis cu uidet blanda mitit. Hec semp uera est cu se instabilem
mutacione demonstrat. Illa fallit hec instruit. Illa mdacium specie
bonorum mentes fruencium ligat. Hec cognicione fragilis felicitatis ab
soluit. Itaq; illa videas uentosa fluente semp sinq; ignara. Hanc so
briam succinctaq; ipsius aduersitatis exercitacione prudente. Postre
mo felix auero bono deuios blandiciis trahit. Aduersa plerumq;
aduersa bona reducens unco retrahit. An hoc intermissum aestiman
dum putes. quid amicorum tibi fidelium mentes. haec aspera. hec orribi
lis fortuna detexit. Hec tibi certos sodalium multos ambiguosq;
secreuit. discedens suos abstulit. tuos reliquit. Quanta hoc inte
ger. ut indeiaris tibi fortunam emisses. Desinis amissas opes que
rere. quid pciosissimum diuiciarum genus est amicos inuenisse.

REQVIRE RETRO IMPEHVLTIMO LOCO PRIMI LIBRI
CYIVS INICIY EST HOC QYODMVNDVS STABILI.

Qd mundus stabili fide — Concordes uariat uices (alternat. quaternos tpa.)
Qd ugnancia semina — Foedus ppetuum tenent
Qd phoebus roseum die (rubicundu) — Curru pueri aureo (p ducere, pulchro, puchri)
Vt quas duxerit hesperus — Phebe noctibus imperet (luna.)
Vt fluctus auidu mare (cupidu.) — Certo fine coerceat (terminat.)
Heerris liceat uagis (y.) — Latos tendere terminos
Hanc rerum serie ligat (x Continet) — Terras ac pelagus regens
Et celo imperitans amor (y.) — Hic sifrena remiserit (amor, regimina, laxauit.)
Quicquid nunc amat inuicem (geradat.) — Bellu continuo gerit (discordia, facit.)
Et qua nunc socia fide (pariter.) — Pulchris moribus incitant (Cõmouerunt)
Certent soluere machina (diruere.) — Hic sco populos quoq; (5. necesse est amor.) bonos homines
Iunctos foedere continet (pace.) — Hic coniugii sacrum (amor, sacramentum fidem.)
Castis nectit moribus (z.) — Hic fidis aia sua (caris. aia)
Dictat iura sodalib. (firmat. suas leges amicis.) — O felix hominu genus (ter.)
Siuros animos amor — Quocelum regitur regat

Tu dissona elementa quę in se contraria sed di nutu concordant. quia nulla res fructificat absq; his partibus iunctis.

y. Queuage eum silucere mari fluctuare supillas.

x Series est ordo concors et dr abinferioribus.

y Concordia. Et amor dr ds quia in ipso res concordant quę in sua natura contrarię.

z Vnce martes alia ducat. nec uxor alteri nubat.

SEXTUM DECIMUM IAMBICUM ARCHILOCHICUM QUOD CONSTAT UT SUPRAMEMORATUM TRIMETRO ACATALECTO CUM MIXTUM ELEGIACUM ITA UT SUPRA EXPOSUI CONSTANS. FECIT AUTEM TALEM UARIETATEM SEMELIATUM.

Hic incipit liber

Iam cantum finuerat illa (finiuit.) Cum me audiendi auidum stupen

Ad audiendu paratis & est caren fatigatione.

temq; arrectis adhuc auribus carminis mulcedo defixerat.

Itaq; paulo post. o inquit summu lapsoz solamen animoz.
quantu me t senciarum pondere t canendi dia iocundi
tate refouisti. Adeo ut iam me post hec imparē fortune
uibus ee nonarbitrer. Itaq; remedia que paulo acrio
ra ee dicebas. Nonmodo nonphoresco. sed audiendi aui
dus uehemēter efflagito. Tum illa sensi inquit cū uerba
nra tacitus attentus q; rapiebas. eumq; tuę mentis habitū
t expectatū. t q̄ est verius ipsa pfecti. Talia sunt quippe
quę restant. ut degustata quidem mordeant. interius aut
recepta dulcescant. sed q̄tinte audiendi cupidū dicis quan
to ardore flagrares. siquona tedūcere agrediamur ag
noscere. Quona inq; aduera inquit felicitate. quatus
q̄q somniat animus. sed occupato adimagines visu. ip
sam illam intueri nonpotes. Tum ego fac obsecro. z que illa
uera sit sine cunctacione demonstra. Faciam inquit illa
tui causa libenter. Sed quę causa tibi nocior est. eam pri
us designare uerbis. atq; informare conabor. Vt ea pspec
ta. cū incontraria parte flexeris oculos. uere speci mtn
beatitudinis possis agnoscere. XV FALLE VE CONSTS. III
DACTI EPIRR QDVNO IANTYM FECIT LOCO CYIYS
IMITATIO HOC EST. QVISERERE INGENVVM

Qui seminare nobile ingenuu uolet agru liberet arua pri fructib;
Falce rubos filicēq; resecet. Vt noua frugie granis ceresfat

Accenderetis inflamare & fragare. hec differentia est q. flagrare. de inde cū ignis affla tu accendit. fragrare de fractu pigmentis. Adipsas imagines quę ubi somniant adducere nolo.

Vt ubi notū cognoscentibus ignotū clarescat. ex quisitione uere beatitudinis quę contraria fallacē felicitatis habitare facile possimus dinoscere. & c. Boetius ide de consolatione minus no bis similitudine quę magis nota est.

Dulcior est apiū magē labor Simalus ora prius sapore edat
Gracius astra nitent ubi nothus Desunt ibriferos dare sonos.
Lucifer ut tenebras pepulerit Pulchra dies roseos agit equos
Tuq falsa tuens bona prius Incipe colla iugo retrahere
Vera dehinc animū subierint. Quis sit beatus, quib; ēstare potest.
Tum desiro paulolū visu & uelud in augusta sux mentis
sedem recepta sic coepit. Omis mortalium cura quamultipli
tū studio & labore exercet. diuerso quidē calle, pceditsed
adunū tam beatitudinis finē nitit pruenire. Id autē est bo
nū quo quis adepto nihil utterius desiderare queat. qd
quidē est omniū bonorū summū. cuiq; intra se bona com
tanens. cui siquid absit & summū ēē non possit. quo relin
quere extrinsecus. qd possit optari. Liquet igitur ēē be
atitudinē status bonorū omniū congregacione perfectum.
hunc uti diximus diuerso tramite mortales omis conantur
adipisci. Est. H. mentes hominū ueri boni naturalī insita
cupiditas. sed ad falsa deuius error abducit. Quorū quidem alii
summū bonū ēē nihilo indigere credentes. uiduitatis affluant
elaborant. Alii ū bonū qd sit dignissimū ueneratione iudican
tes. adeptis honoribus reuerendi ciuibus suis ēē nituntur. Sunt
qui summū bonū in summa potencia ēē constituunt. hi uel
regnare ipsi uolunt. uel regnantibus adherere conantur. A Tq bus
optimū quidā claritas uidet. hi belli et pacis artibus gloriosū

Notes aut pauissapien
cia eloquencia lingua
rum dinosceneia & his
similia.

H Quia uolunt hoc unum
inalterro cprehendere.

Adhuc quirunt diui
cias uipotentes et que
cet. Multi uolunt et
potentes uipossint me
lius ut nomen suum dila
tare aut pecunia quesitu
adipisci.

Inactu est quia habe
qd unte inuoto quia pcat
qd non habe.

Fere die qalia hissimi
ua conuiui possunt.

dilatare. sacagunt. sumi. in.

nomen ppagare festinant. Plurimi u bonis fructu gaudio letitiaq
mensuram. dissolui. alii.
metiunt. hi felicissimu putant uoluptate diffluere. Sunt etiam
exte? intencodes. H inuice co. sue alii.
qui horu fines causasq alter utro p mutent. utqui diuicias obpo
tenciam uoluptatesq desiderant. uel qui potenciam seu pecunie
dilatandi. ap. supradictis modes.
causa seu pferendi nominis petunt. In hisigit ceterisq talibus
uoluntatem. sue.
humanoru actuu uotoq quersat intencio. uelut nobilitas
laus. uelut sue. qdam claritate
fauorq popularisque uidentur.
acquirere. uelut sue. Subintencio.
comparare. Uxor. ac liberi. que iocunditatis gra petunt. Amicoq
uero qd sciissimu quidem genus est ni infortuna sed inuiritate
gon?
numerat. Reliqui ut potencie causa uel delectacionis assumu
facile est. t manifestu.
tur. am u corporis bona promptu e ut ad superiora referant. Ro
corpis. sanitatis.
bur enim magnitudo quidem prestare ualencia. Pulcritudo
agilitas famositate sanitas.
atq uelocitas celebritate salubritas uoluptate. Quibus omibus
manifestu e. bonis.
sola beatitudine desiderari liquet. Nam qd quisq pceteris pe
beatitudine
concupiscen
tit. id summu e iudicat bonu. sed summu bonu e diffinim.
Quare beatu e iudicat statu que pceteris quisq desiderat.
tus.
Habe sigit pposita ante oculos fere forma humanie felicita
tis. opes. honores. potenciam. gtam. uoluptates. quiquidem so
Quia ppetua ignorant. Hom philtphi.
la considerans epicurus. esequent sibi summu bonu uolupta
p q. l' eo. animo
te e constituit. qd cetera oma iocunditate uidean affere.
Quanq obscuritate impedita.
Sed ad domu studia reuertor. quoq animos sic aligante
Primum recogitat.
memoria tam bonu suu repetit. Sed uelut ebrius domu quo
Nullare
tramite reuertatur ignorat. Nu enim uident errare hiq

nihil indigere nitunt. Atqui nest aliud qd eque beatitudi
ne pficere possit. quā copiosus bonorū omniū status. nec alie
ni egens. sed sibi ipse sufficiens. Nū ū labunt hi qui qd sit opti
mū. id eā reuerencie cultu dignissimū putant. minime.
Hec enim uile qddā contempnendūq est. qd adipisci omniū fere
mortaliū laborat intencio. An inbonus nest numeranda
potencia. Quid igitur. Nū im berilli ac sine uiribus esti
mandū putas. qd omib rebus cōstat et pciosius. An claritudo
nihil pendenda est. sed sequestrari nequit. quin omne qd excel
lentissimū sit id eā uideat esse clarissimū. Nā nonne anxiā
tristemq beatitudinē nec doloribus molestiisq subiectā qd
attinet dicere. quando in minimis quoq rebus id appetitur
qd habere fruiq delectet. Atqui hec sunt que adipisci homi
nes uolunt. eaq de causa diuicias. dignitates. regna. gtam
uoluptatesq desiderant. qd pbant sibi sufficienciā. reueren
ciā. potenciā celebritatē. leticiā credunt esse uenturā. Bonū igitur
qd tam studiis homines diuersis petunt. In quo quanta sit
natura uis facile monstrat. Cū licet uarie dissidentesq
sententie tam in diligendo boni fine consenciunt.

Quantas rerū flectat habenas.
Natura potens. quibus immensū
Legibus orbem puida seruet
Stringat. liganS in resolutto
Singula nexu. placet argutto

minime. Similimodo. Abundans pferetio. alīq rei. stat. M. errat. sūmū bon. M. In sua estimacione qui putant summū bonū in eo constare ut honorentur a aliis. beatitudo. Hec sentencia similis est priori q omes uolunt beatitudinē habere. et quicq illud sit q omes cupiunt nonest uile nonest contemnendum. in triens. beatū. sine. Discordantes. p. Quāuis puarias uices queratur tam in uno fine concordat. gubernacula. Quanta gubernacula regat. q oīa causat. habenas. Inarregulis. Sonoro. An ap. chm acciti laco an recipiens. nic spondet nec bacchat.

Q: Sic sol dies nox arbores herbe & cet que ex transeunt & reuentur

Fidibus lentas pmere cantu — Recto spectat uertice celum.

Hunc incipit pmissa narratio & pulchritudinem quia uita feroces uidentur animali uinculata.

Quan is poeni pulchra leones — Cadit hesperias phoebi inundas.

Decurtata uia q cursus illius ignotus est

Uincula gestant manibusq; datas — Sed secreto tramite rursus

capiant

Captent escas metuantq; trucem — Curru solitos flectit adortus.

Solita uerbera ferre magistri — Repetunt pprios quoq; recursus.

Silesi fuerant.

Sic ruor horrida uincere tora — Reditusq; suo singula gaudent.

Q: Nulli enim creature pmanet id uelle q eripuim tradtum erit nisi adeant ad meum finemq; eiunge & stabilitate sui hoc est suae naturae facere id est habere uoluerit.

Resides olim redeunt animi. Nec manet ulli traditus ordo.

fremitusq; grauis meminere sui. — Nisi qd finis iunxerit ortu.

Laxant nodis colla solutis. — Stabilemq; sui fecerit orbem.

Cuncta a deo orta sue ei q finiuntur

Primusq; lacer dente cruento — Vos quoq o terrena anima

Similiter modo uos homines oriuntur creature urm principium idest beatitudinem uera finemq; ei quae est lice tenebris originalis peccati obsuratae intellegere cupitis quia ex bono deo creati estis.

Domitor rabidas imbuit iras.

Quercanit altis garrula ramis — Lia tenui licet imagine urm

Alescauit clauditur antro — tam principium somniatis.

Huic licet illita pocula melle — uerumque illum beatitudinis finem

Largasq; dapes dulci studio — licet minime pspicaci qua

Ludens hominum cura ministre. — licumq; tam cogitacione p

Sitam arto saliens tecto — spiritus coq & uos aduerum

Nemorum gratas uidere umbras — bonum naturalis ducit in

Sparsas pedibus pterit aescas — tencio sic abeode multiplex

Siluas tantum mesta requirit — error abducit. Considera

canit.

Siluas dulci uoce susurrat — namq; anpcrea quibus se

Validis quondam uiribus arta — homines adepturos beatitudinem

Pronum flectit uirga cacum — dine putant. Addestinatum

Hanc sicur uans dextra remisit — finem ualeant pueniire.

Si enim et pecunia et honores ceteraq; tale qd afferunt · cui nihil
bonorū abest videat · Nos quoq; fateamur fieri aliquos horū
adeptione felices · Quod si neq; id ualent efficere qd promit
tunt bonisq; pluribus carent · nonne liquido falsa inesse bea
titudinis species deprehendit · Primū igit te ipsum qui paulo
ante diuitiis affluebas interrogo · Inter illas habundantissimas opes
numquā ne animū tuū concepta ex qualibet iniuria esse dolet
anxietas · Atqui inquā libero me fuisse animo · quin aliquid
semp angerer reminisci nequeo · Nonne quia et aberat qd abest
nolebas · et aderat qd adesse nolebas · Ita est inq; Illius igit presentia
huius absentia desiderabas · Confiteor inquā · Eget ergo inquit
eo qd quisq; desiderat · Eget inquam · Qui ergo egens aliquo non
est usq; quaq; sibi ipse sufficiens · Minime inquā · Iuntaq; hanc
insufficientiā plenius inquit opibus sustinebas · Quidni inquā · Inopia quisq;
Opes igit nihilo indigentem sufficientemq; sibi facere nequeunt
Et hoc erat qd promittere uidebant · Atqui hoc quoq; maxime
considerandū puto · qd nihil habeat suapte natura pecunia ·
ut his a quibus possidet inuitis nequeat auferri · Fateor inquā
Quidni ut fateare · cū eam cotidie ualentior aliquis eripiat
inuito · Unde enim forenses querimonie nisi qd uel uiuel
fraude nolentibus pecunie repetunt · ereptie · Ita est inquā ·
Egebit inquit igit extrinsecus petito presidio quo sua quisq
pecunia tueat · Quis id inquā neget · Atqui negetur eo nisi
possidere pecunia · quā possit amittere · Dubitari inquā ne

quit. Inctrariū igit relapsa resest. Nam que sufficientes sibi facere
putant opes. alieno pociusp̄sidio faciunt indigentes. Quis autē
modus ē quo pellat diuicis indigentia. Nū enim diuites esu
rire nequeunt. Nū sitire n̄ possunt. Nū frigus hibernū pecu
niosorū membra n̄ sentiunt. Sed adē inquies opulentis q̄ fame
sacient. quo sitim frigusq; depellant. Sed hoc modo ē solari qui
dē diuicis indigencia potē auferri poenitus n̄ potē. Nā si hęc
hiatus semp. atq; aliqd poscens opibus n̄ explet. manet necesse est
quepossit expleri. Taceo qd naturę minimū. qd auaricię nihil
satis est. Q. are si opes nec sū mouere indigencia. & ipse sua faci
unt. qd ē qd eas sufficiencia p̄stare credatis.

Q uā uis fluente diues auri gurgite
Non expletur as cogat auarus opes.
Onerē q; baccis colla rubri lauris.
Rura q; centeno scindat opima boue.
Hęc cura mordax supstitem
Defunctū q; leues n̄ comitantur opes.
Sed dignitates honorabilē reuerendū q; cui pueneriut red
dunt. Nū uisea est magistratibus ut uencia mentē inserant. uicia depellant. Atqui n̄ fugare sed illustrare pocius
nequicia solent. Quo fit ut indignem eas sepe nequissimis ho
minibus ē tigisse. Unde catullus lic. incuruli nomū sedentē.
strumā tam appellat. Videsne quantū malis dedecus adiciant
dignitates. Atqui minus eo expatebit indignitas si nullis ho

noribus clarescant. Tuquoq; nũ tandẽ tot periculis adduci potui
isti. ut cũ decorato gerere magistratũ putares. cũ inco mentẽ
nequissimi scurrę delatorisq; respiceres. Nonenim possumus
ob honores reuerencia dignos iudicare. quos ipsis honoribus iu
dicant indignos. Atsiquẽ sapiencia p̃ditu uideres. nũ posses
eũt reuerencia ta quae p̃ditus sapiencia ñdignũ puta
re. Minime. inest enim dignita ſ ppria uirtuti. quapun
inco quib; fuerit adiuncta transfundit. Quẽ quia populares
facere nequeunt honores. liquet eos ppriã dignitatis pulchri
tudinẽ non habere. In quo illud est animaduertendũ magis
na sic abiectior est quo magis a pluribus quisq; contemnitur.
cũ reuerendos facere nequeat quos pluribus ostentat deſpec
ciores potius impios dignitas facit. uerũ non impune. Reddunt
namq; impii parẽ dignitatibus uicẽ. quas sua contagione con
maculant. Atq; ita agnoscas uera illã reuerenciã p̃ hasumbra
tiles dignitates ñ posse contingere. Siquis multiplici consulatu
functus in barbaras nationes forte deuenerit. uenerandũne
barbaris honor faciat. Ad quisi hoc naturale mun dignita
tibus foraeab officio suo quoq; gentiũ nullom cessarent. Sic
ignis ubiq; terrarũ nunquã tandẽ calere desistit. Sed quãid
eis ñ ppria uis sed hominũ fallax adnectit opinio. uanescunt
illico cũ ad eos uenerint qui dignitates eas ceteros non estimant.
Sed hoc apud exteras nationes inter eos ũ apud quos orti sunt ppe
tuo p durant. Atqui p̃fectura magna olim potestas. nunc

ñ sine ratione reddere.

Scurre sunt uolatores. pantomimi. arelani. temelici. hinc ⁊ temelica d̃ ars. Temelici autẽ erant musici. scenici. q̃ in organis ⁊ tibis. ⁊ citharis. p̃cantabãt in pulpito stantes. & temele uocabãt. unde temelici dicti.

Sapiã ⁊ qq̃ eo bõi est uelutiam qui subiudex q̃ cognoscit ꝯum bonũ ⁊ qd̃ sibi ad beatitudinẽ sit uerissimũ.

inane nom & senatorii census grauis sarcina. Siquis ppli quon
dam curas & annonā magnus habebat. Nunc ca pfectura qd ab
iectus. ut enim paulo ante diximus. qd nihil hab & ppri decoris
opinione utenci ū nunc splendore accipit. nunc amittit. Si
igit reuerendos facere nequeunt dignitates. si ultro imp
borū contagione sordescunt. si mutacione temporū
splendere desinunt. sigentiū estimacione vilescunt.
qd est qd in se expetende pulchritudinis habeant. nedū
aliis prestent.

Quam uisse tyro supbus ostro.
Comere & niueis lapillis.
Inuisus tamen omnibus uigebat.
Luxurie nero sequentis. Quia cū matre & sorore sua concubuit.
Sed quondā dabat impbus uerendis Reuerendis uenerabilibus
Patribus indecores curules. Sellas iudiciales indecores dicit quia dare abin
digno & pessimo.
Quis illos igitur putet beatos
Quos miseri tribuunt honores.

An ū regna regū q familiaritas efficere potent ualet.
Quid n. quando eorū felicitas ppetuo pdurat. Atqui ple
na est exemplorū uetustas. plena & ia psensactas. qui reges
felicitate calamitate mutauerint. O pclara potencia que nec
ad conseruacione qui de sui satis efficax inuenit. Quod si
haec regnorū potestas beatitudinis auctor est. nonne si
qua parte defuerit felicitate minuat miseria importet.

Sed quia uis humana late tendant imperia plure necesse est
gentes relinqui quibus regum quisq; imperæ sq; a parte be
atos faciens desunt potestas hac impotencia subintrat quæ mise
ros facit. Hoc igit in maiore regibus inest necesse est miseriæ por
cione. Exptes sortis suæ periculoq; tyrannis regni metus penden
tis supra uertice gladii terrore simulant. Quæ est igitur
hæc potestas quæ sollicitudinum morsus expellere quæ formidi
nu aculeos uitare nequit. Atqui uellent ipsi uiuere securi.
sed nequeunt. Dehinc de potestate gloriant. At tu potentem
censes quem uideas uelle quod non possit efficere. Potentem censes
qui satellite latus ambit quique quos terræ ipse metuit. Qui
ut potens sit uideatur. inseruiencium manu situ est. Nam quid
ego de regum familiaribus disseram. cum regna ipsa tantum im
becillitatis plena demonstrent. quoscumque regia potestas
sepe incolomis sepe autem lapsa prosternit. Nero seneca familia
rem preceptorem suum adeligendæ mortis coegit arbitrium.
Papinianum diu inter aulicos potentem militum gladius antonius
obiecit. Atqui utrique potentiæ suæ renunciare uoluerunt. Quo
seneca opes quia suas tradere neroni seq; uinculis conferre
conatus est. Sed dum ruitur moles ipsa trahit. neutrum quod uoluit
effecit. Quæ est igitur ista potencia quam timescunt habentes.
quam nec cum habere uelis tutus sis. & cum deponere cupias tuta
re non possis. An presidio amici quos nunquam sed fortuna ciliat.
Sed quem felicitas amicum facit. infortunium facit inimicum. Que

A. Quislibet quia non
nibus unus imperare
gentibus potest.

B. Secundum opinionem non
tellegendum.

C. Conscius dionisius ty
rannis sicilia interfe
cerat ac dolo sibi sub
iugauerat postea exterro
gauit quendam familiarem
suum sicut beatus quan
dicet illum esse felicem
iussit eum in solio reside
re suo & gladium ac
cutissimum tenuissimo
fil oli garum super put
eius suspendi & interro
gauit eum si uideret sibi
beatus. qui respondit
nullum se esse beatum q
estimare casu gladii
cito se moriturum. cui
respondit dionisius di
cens quale tunc habes
talem semper teneo
timorem.

D. Hecum relinquant
occidant siue prauis
consiliis circumuenit
A. Qx statim ut eum fa
muli deserunt potentes
desistunt.

E. Quid necesse est de
familiaribus regum
aliquid dicere quam
ipsi reges tam imbecilles
appareant.

F. Mitoxinum
pregna reges demonstrant
A. Vtrilicet & quia
uinuere.

B. Dum trahebat alios hoc
est senum & papinianum mol
es ipsa potestatis mu
ritur os.

C. Firmari tad inuo
rio quia multi sunt
alii amici non solum pp uirtutem sed etiam ob fortunam qui statim ut felicitas deficit recedunt.

D. Coniungit. congregat. consociat.

Quise uolet esse potentem. Animos domare ille feroces.
Nec uecta libidine colla foedis submittat habenis. Turpibus frenis.
Etenim licet indica longe Tellus tua iura tremiscat
Et seruiat ultima thile. Tamen atras pellere curas
Miserasq fugare querelas Non posse licencia non est.
Gloria u quam fallax sepe quam turpis est. Vnde nimiuria tragi
cus exclamat. ω λόγα λόγα μιγιοιc ιανβ ροτων ουδεν.
Tanti fuerant esse uulgi Tetwcin ni wton wtkwcac metan. Plures enim magnum
opinione iniuste sibi uindicant nomen magnum.
Sepe nomen falsis uulgi opinionibus abstulerit. Quo quid turpius ex
cogitari potest. Nam qui falso predicant suis ipsi necesse laudibus
erubescant. Que si ea merita sequisite sunt. Quid tam sapien
tis adiecerint scienciae. Quibonum suum non populari rumore
sed sciencie ueritate metitur. Qd si hoc ipsum prepagasse nomen pulchrum
uidet. consequens est ut foedum non extendisse iudicet. Sed cum
uti paulo ante disseruimus plures gentes necesse sit esse. ad quas
unius fama hominis nequeat peuenire. sit ut que tu estimas
esse gloriosum. proxima parte terrarum uideat inglorius. Hec
u popularem gram nec comemoracione quidem digna puto.
Que nec iudicio peuenit. nec umquam dura perdurat. Ita u quam
sit inane. quam futile nobilitatis nomen quis non uideat. Que si
ad claritudinem refert aliena. Videt namque esse nobilitas
quedam demeritis uetustis laus parentum. Qd si claritudinem p
dicatio facit. illis clari necesse est qui predicant. Quare splen

didũ tu sicuã nonhabes aliena claritudo ñ efficit · Qd si qd ẽ inno
bilitate bonũ · id ẽ arbitror solũ ut imposita nobilib; necessitudo
uideat · ne a maiorũ uirtute degenerent ·

Omne hominũ genus in terris Simili surgit ab ortu ·
Vnus enim rerũ pater est · Vnus cuncta ministrat ·
Ille dedit phoebo radios · Dedit & cornua lunae ·
Ille homines & iã terris Dedit et sidera caelo ·
Hic clausit membris animos · Celsa sede petitos ·
Mortales igitur cunctos Edit nobile germen
Quid genus & proauos Strepitus si primordia uirã
Auctoreq; dm̃ spectas Nullus degener extat ·
Hi uicius peiora fouens Propriũ deserat ortum ·

Quid aut de corporis uoluptatibus loquar · quarũ appetentia quidẽ
plena est anxietatis · satietas ũ penitentiae · Quantos illę morbos
quã intollerabiles dolores · quasi quendã fructũ nequicię fruentiũ
solent referre corporibus quarũ motus qd habent iocunditatis
ignoro · Tristes ũ ẽ uoluptatũ exitus · quisquis reminisci libidinũ
suarũ uolet · intellegat · quę si beatos explicare possunt · nihil causę
est · quin perudes quoque beatę ẽ dicant · quarũ omisa dilatanda
corporalẽ lacunã festinat intencio · Honestissima quidẽ coniugis
foraę liberorũq; iocunditas · sed nimis en natura dictũ est nescio quẽ
filios inuenisse torqueres · quorũ quãsit mordax quęrimq; ẽ dicio neq; aliãs expeti ẽ neq;
nunc anxiũ necesse est admonere · In quo euripidis mei sententiã
probo · qui carentẽ liberis infortunio dixit ẽ felicẽ ·

Aldimanũ
Bactis. im. ypenat
uictũ im earat

Quia sicẽ res ita nascitur seruus uel quia omne genus humanũ ex una familia ortũ ẽ · uel etiam ex uno deo creatum est ·

Idẽ filius dei q cũ patre scoq; spiritu creatus ẽ humani generis · Cũ pronuntiatus nobilitatẽ generis uiri cũ strepitu iactant · Ortũ creatio uire a dm̃ creatore uides ·

Nutriens · Ampiectens · Diligens · Ordinem honoreq; creationis · Cupiditatib; idẽ libidinib; ·

Timoris timet eum ne alii ẽ noscant ne alterũ ament · Pacem · cũ pacta fuerit tui pitudio penitet facere ·

Quasi fructũ dr q uerati ẽ serum fructũ uoluptate & morbos & dolores qb; infirmi reddunturq; homines unde quidã poeta dicit · Vno nãq; uina uenusq; nocent ·

Lacuna p pe ẽ fossa in q pluuiales aquę ẽ sistunt ·

Lortę dr q torquet eq · & qui quitur torquente eum patrem filii ad peccata sęp in triti quia

Ita uepore quido eos tecũ habuisti meres & affectus · d filius ab se neq; sollicitum ·
Cuiusdam philosophi greci · Infelicitate ne forte si eos habuisset actib; eq malis punirentur

Sub audis ꝗ pritum

Habet hoc uoluptas omis

Solliciitat

punctionib⁹ stimulis agit fructis

uoluptas

Similis

Apium q̃ par uolantium

Posqua

desidia pficit

Ubi grata mella fudit

Dulcia

Amaro tenacit̃ herent

ipũ uoluptas

Fugit & nimis tenaci

Percussa uel uiciata

stimulat

Ferit icta corda morsu

Rationes supius eme moratę

Nihil igitur dubiũ est quinhę ad beatitudinẽ uię devia

Non qd ipse aliqd pmitant ꝗ estimantur ab hominibj habere beatitudinem quam cupiunt gaudentq; sibi pmitti

illuc

quędã sint nec pducere quęquã eo ualeant ad qd se pducev

in uolutę

ire pmittunt Quamis ũ implicitę malissimę breuissime

Ait Beatitudo potest esse

hoc re diuis eligę

monstrabo Quid enim pecuniãne cõgregare conaberis

studes

Sed

Qd rapina

Qd ignominia est

cripies habenti Dignitatibus fulgere uelis

dantis subplicabis

Et quipire ceteros honore cupis poscendi humilitate uilescis

Culpabilis uel debitor

Potenciãne Subiectoq; insidis obnoxius periculis subiacebis

Qd timore incurrit

Diuisis q difficile qs glam adipiscit

Qd re solliciti animoq; suspensi fiunt

Gloriã petis Sed ꝗ aspera queq; distractus securus esse desistis

libidinosam

Voluptariã uitã elegas

dege uis

Sed quis ũ spernat atq; abiicat uilissimę

Ab omibj iuste spernitur et abiicitur is qui uilissimo ꝛ bro qd ẽ fragilissima res corporis seruire uult

fragilissimęq; rei corporis seruit

Iam ũ quibona ꝑse corporis sit

ꝑ ah re

rum quã exigua quã fragili possessione nitunt

student

Nũ eni

Hic n. ea que greci primo retro tri dicit ita illa que diligimus ante nos

magnitudie

elephantos mole

fortitudie

Taurosꝛobore superare potueris

Nũ tygres

magnitudinę soliditatem

circuitu

uelocitate pibitis

Respicite celi spaciũ firmitudinę ce

laudare

lerritate

laudatione

& aliquando desinite uilia mirari

Qd quidẽ celũ

ferr celũ

ii hispocius est quã sua quaregit

disposicõe di

racione mirandũ

humane

formę

eandor

uisitor

ii nitor ut rapidus est ut uelox & uernalium floꝛ mirabilitate fugacior

Qd si ut aristotelis aut lynceis ocilis homines uterentur

ut eoꝛ uisus obstantia penetrare

nonne intro

Lynx est animal qd fertur interiora hominis uisu penetrare

Resistentia

Nobilis bona

Clarituꝛ a ꝓpio actu dicit

clarendo ꝗ de actu pcedit

Alcibias aliqs pulcherrimus fuit

spectis uisceribus illud alcibiadis supficie pulcherrimũ corpus
turpissimũ uideret. Igitur te pulchrũ uideri ñtua natura sedo
culos spectanciũ reddit infirmitas. Sed estimare q. multis
nimio corporis bona dũsciatis hoc quoumq; miramini tri
duanę febris igniculo posse dissolui. Ex quibus omnibus illud
rediger in summa licet. qd hęc nec pstare quę pollicentur bona
possunt. nec omniũ bonorũ egregatione psecta sunt. nec ea ad
beatitudinem quasi quida calles ferunt. nec beatos ipsa pficiunt.

Aspicientiũ infirmitas hoc agit qd ñ possunt interiora pspicere ñ tu pulchritudo.

Quia hęc omnia nec continere nec ipsa possunt omia

Heu quem miseros tramite deuio abducit ignorancia.

Dolet philosophia ignorantiã hominũ ab ducentẽ auia q ducit ad uerã beatitudinẽ.

Longior ex dactilico dim ypo. y. dactilus bucolicus dim. iamb. acath.

Nonaurũ inuiridi quęritis arbore:
Nec uitre gemmas carpitis. Sumptis.
Nonatis laqueos montibus abditis. Amos uel rete.
Vt pisce dictis dapes.
Nec uobis capreas silibet sequi
Vrrena captatis uada.
Ipsos quiescia fluctibus abditos. Absonsos.
Norunt recessus aequoris.
Quę gemmis nitens unda feracior. Fecundior: Abundantior: sub aud. sit.
Et quę rubentis purpurę
Non quę tenero pisce et asperis
Pellent echinis litora.
Sed quonã latere qd cupiunt bonũ
Nescire certi sustinent.

Quando multis uenęri capreas deest species progenitę.

Echinus pisciculus ẽ modu ericii asperrimus q nauis hęserit eos sanguine uenti ruant p celle. ĩmobile tenebit qd ñ ẽ stat ex uirtute sed ex nauis.

Aratum philosophus qd ea q ob ignota fiunt homines nrunt. & que omnibus nota ẽ

Et q̃ stelliferum transabit polum Qd' abscondtum ē in celo.
Tellure dimersi petunt. Beatitudinē que in celestib; petenda ē in terris querunt.
Quid dignū stolidis mentibus impēcer: Quid bona hō. decipit. optem.
Opes: honores ambiant. Desiderant.
Et cū falsa grauimole parauerint.
Tum uera cognoscant bona. Obtando siue imperando.
Hactenus mendacis formā felicitatis ostendisse sufficerit. quam huiusq; false. sufficere debebat.
Sipspicacit intueris: ordo est deinceps quesit uera monstrare. At agitauis. felicitas. Poeta.
Lucidē luride. Penul.
ZEVGMA ē eclusio qui uideo inquā: nec opibus sufficiencia: nec regnis potencia: nec re
nius uerbi diuisis clausu q. indignicā nequit repellē. q. ñ possit omia.
s' apte coniuncti. uerencia dignitatibus nec celebritate qta: nec leticia uolupta
q. malos poci indignos facitit. q. glosi sepe reb' carēt necessariis. q. uoluptas angrentib; plenis.
tibus posse contingere. An ocia causas cur id ita sit deprehendisti.
Ph. intellexisti.
Tenui quidē uelati rimula mihi uidetur intuiri. Sed recte coq
Boetius. apta.
Quas uolo. Manifestissima, noscere malim apeius. atqui prompte ssima racio est. Qd enim
ma. ph. Sicut bonū.
Id est ds. simplex est indiuisuq; natura. id error humanus separat. deauer
transfert.
ro atq; pfecto ad falsum imperfectumq; traducit. An uarbitraris qd
Sicut bo.
Phil. sub sentis. nihilo indigeat egere potencia. minime inquā. Recte tu quidem.
tpali. boeti. ph. sentis.
Infirmioris. in possibilitatis. Nā si qd est qd nulla re imbecillior. ualencia sit in hac p̃sidione.
possibilitatis. sub re.
cesse est egeat alieno. Ita ē inq: igit sufficiencia potencia q; una
boe. ph.
est eademq; natura. Sic uidet. qd ū huiusmodi sit. spernendū
b. phil. n.
ē censes. An contra rerū omnium ueneracione dignissimum.
e. b. phil.
Ad hoc inquā nedubitari quidē potē. Adeo igit sufficien
boetius
cia potencia q; reuerencia utpē tria unū ē iudicemus. Ad da
ph. tria uidē. absonū.
mus. si quidē uera uolumus confitere. Quid ū inquid obscurū
glosum.
hoc atq; ignobile censes ē. an omni celebritate clarissimū. Con

Censere m̄ significat putare modo suadere modo decernere modo monere.

Consilio ad ē cōplacionē siderum denuatur.

aliquo

sidera uero neq; nihilo indigere · q; potentissimũ q; honorẽ dig
nissimũ ee concessũ est · egere claritudine quã sibi pstare ñ possit ·
atq; obiciat aliqua ex parte uideat ab uiri tui? abiectius · Non possum inquã
quin hoc uti est ita & iã celeberrimũ ee confitear · Consequitur ph.
igit est ut claritudinẽ glim. superioribus tribus nihil differre fateam ·
Consequitur boe? inquã · Q; igit nullus egeat alieni · q; suis uiribus
cuncta possit · q; sit clarũ atq; reuerendũ · nonne hoc & iã con
stat ee letissimũ · Sed unde boe? huic inquã tali umq; bono meroi
ullus obrepat sbiuit. nec cognitare quidẽ possim · Quare plenum
ee lticie · siquidem superiora manebunt necesse est con
sitere · Atqui ph. illud quoq; peade argumta sup? dat. necessarium e · sufficientie ·
potentie · claritudinis reuerentie · iocunditatis · nomina qui
de ee diuersa · nullom uero discrepare substantia · Neces boe?
se e inquã · Hoc igit ph. q; est unum simplexq; natura pra
uitas humana diuidit · Cidum rei quẽ partib' carei parte
conit adipisci · nec portionẽ quẽ nulla est · nec ipsam quãminime
affectat assequi · Quoniã inquã boe? modo cuen. · Quid iuuias inquit ph. pe
tit penurie fugã; de potencia nihil laborat · uilis obscuriusq; ee ma
uult · Multas & iã sibi naturales quoq; subtrahit uoluptates · ne
pecuniã quã parauit amittat · Sed hoc modo nec sufficiencia
quidẽ contingit et quẽ ualencia deserit · quẽ molestia pungit potencia · amittendo pecuniẽ ·
q; ñ q celebris · poenitẽ ·
uiltas abiecit · quẽ reondit obscuritas · Quid solũ posse deside
abiecit · dilapidat ·
rat pfligat opes · despicit uoluptates · honorẽq; potencia caren

Necessũ sub sit Cui egeat · Egens qui uexens uelut nec gens · Despectus infirmus in ualitudinis · Sub Concedere · Nitare refragari · Conuenien congruũ ·

Conuenit ita est ·

tem gla. quoq nihili pendit. Sed hunc quoq; quamuis deficiant
uides. fit enim ut aliquando necessaris egeat. ut antecedentibus morte
atur. Cumq; hæc depellere nequeat. ætas id quod petebat maxime
potens esse desistit. Simulq; rationari de honoribus. gla. uolup
tatibus lucro. Illa cum unusquisq; horum idem quod cæteri fit quisquis horum
aliquid sine cæteris petit. ne illud quidem quod desiderat apprehendit.
Quid igitur inquam. Si quis cuncta simul cupiat adipisci. summa
quidem ille beatitudinis uidetur. Sed nunquam inhis ea repperiet. quæ
demonstrauimus id quod pollicentur non posse conferre. Minime in
quam. Inhis igitur quæ singula quædam expetendorum præstare ere
dunt. beatitudo nullomodo uestiganda est. Fateor inquam. &
hoc nihil dici uerius potest. Habes igitur inquit. & formam falsæ fe
licitatis. & causas. Deflecte nunc in aduersum mentis intuitu
ibi enim uera quam petimus statim uidebis. Atqui hæc inquam cer
spicua est. Quam tu paulo ante monstrasti. duæ falsæ causas peri
re comperis. Nam nisi fallor ea uera est. & perfecta felicitas. quæ suf
ficiente potentia. reuerendum. celebre. lætumq; perficiat. atque ut me
ritus animum aduertisse cognoscas. quæ unum horum quem idem cuncta
facere præstare potest. hanc esse plenam beatitudinem sine
ambiguitate cognosco. Ore alumne hac opinione felice. si
quidem hoc inquit adieceris. Quid nam inquam. Essent aliquid in
his mortalibus caducisq; rebus putas. quod huiusmodi statum pos
sit afferre. Minime inquam puto. idque ait nihil amplius sit

desiderat ostensu est. Haec igit uel imagines ueri bo
ni t inpfecta quedam dare bona mortalibus uident.
Verum aut atq pfectu bonu conferre inpossunt. Assentior
inqua. Quo igit agnouisti que uera illa sint. que aut
beatitudine menuent. ne supe ut unde uera hanc pe
tere possis agnoscas. Id quide inq ia dudu uehement
expectoo. sed cu uti intimeo platoni inqd nro placet.
in minimis quoq rebus diuinu psidiu debeat implo
rari. Quid ne censes faciendu ut illius summi boni se
de repperire meteamur. Inuocandu inqua rerum
omniu patre. quoptet misso nullu rite fundatur ex
orduu. Recte inquit ac simul ita modulata est.

Cum paulo an phia
misat boetio. q uel eum
ducere ualeat. sic on
dm. iq aiat dm ut ocea
menta boetij. intelligere ei
sibi dictuia e. desumo bo
hac a orone omnat dm
ppotencia. 7 sapia. 7 be
nignitate. qm phia octa
creauerit. 7 gubnet. Die gp
Oq p.

Qui perpetua mundu ratione gubernas
Terraru celiq sator. qui tempus ab euo
Ire iubes. stabilisq manens das cuncta moueri.
Quem non externe pepuler fingere causae
Materie fluitantis opus. ueru insita summi
Forma boni liuore carens. tu cuncta supno
Ducis a exemplo. pulchru pulcherrimus ipse
Mundu mente gerens. similiq in imagine formans
Perfectasq iubens perfectu absoluere partes.
Tu numeris elementa ligas. ut frigora flammis.
Arida cuiniam liquidis. mi purior igni

Et uolet aut mersas deducant pondera terras.

Tritiplicis mediam naturæ cuncta mouentem
Connectens animam per cuncta membra resoluis.
Quæ cuiscuta duos motu glomerauit in orbes
Insemet reditura meat mentemque profundam
Circuit et simili cuncta imagine cælum
Incausis animas paribus uitasque minores
Prouehis et leuibus sublimes curribus aptans
Incælum terramque feris quas lege benigna
Ad te conuersas reduci facis igne reuerti.
Dapat augusta menti escendere sedem
Dapa fonte lustrare boni da luce repta.
Inte cespicuos animi defigere uisus
Dissice terrenæ nebulas et pondera molis
Atque tuo splendore mica tunamque serenu-

intelligẽ

Tu requies tranquilla pius et cernere finis. prime

Principiũ uector dux semita terminus idem.

Quo igitur quæsit imperfecti quæ iam perfecti boni for
ma uidisti nunc demonstrandum reor quonam
hæc felicitatis perfectio constituta sit. In quo illud primum
arbitror inquirendum an aliquid huiusmodi bonum quale
paulo ante definisti in rerum natura possit existere. Ne
nos propter rei subiectæ ueritate cassa cogitationis imago
decipiat. Sed quin existat sitque hoc uelutti quidam om
nium fons bonorum negari nequit. Omne enim quod imperfec
tum dicitur id diminutione perfecti imperfectum esse prohibet. Quo
si in quolibet genere imperfectum quod esse uideatur in eo perfec
tum quoque aliquid esse necesse sit. Cum enim perfectione sub
lata unde illud quod imperfectum esse prohibetur extitit. ne fingi
quidem potest. Neque enim diminutis sincerumatisque na
tura rerum cepit exordium sed ab integris absolutisque
procedens inhaet extrema esse tacque delabitur. Quod si uti
paulo ante monstrauimus est quoque boni fragilis im
perfecta felicitas esse aliquam solidam perfectamque non potest du
bitari. Firmissime inquam ueritissimeque conclusum est. Quo
uero inquit inhabitare ita considera. Dum rerum omnium prin
cipem bonum esse communis hominum conceptio probat
animorque. Nam cum nihil deo melius excogitari queat. id quo
melius nihil est bonum esse quis dubitet. Ita uero bonum esse

dm̄ racio demonstrat · utq̄ perfectū quoq̄ in eo bonū ē con-
uincat · Sed nī tale sit rerū omniū princeps ē n̄ potu-
rit · Cū enim eo p̄stanciuſ aliqd perfectū possidens bo-
nū · qd hoc priuſ atq̄ antiquius ē uideat · O mā namq̄
perfecta minuſ integris p̄ora ē clarucr · Quare ne in uniſ
nitū racio p̄dcat ēstendū est · summū dm̄ sūmi perfectiq̄
bonī ē plenissimū · Sed perfectū bonū uera ē beatitu
dinē constituimus · Vera igit beatitudinē in summo
dō sitam esse necesse est · Accipio nīq̄ nec est qd
contradici ullo m̄ queat · Sed quęso inquit te uide quā
id sēcē atq̄ inuiolabilit p̄bes · qd bonī sūmi summū dm̄
dixim ē plenissimū · Quonā inq̄ m̄ · Nec hunc rerū om-
niū patrē · illud sūmū bonū q̄ plen ē p̄hibet · t extrinsecus
accepisse t ita naturalit habere p̄sumas · quasi haben
tis dī habitq̄ beatitudinis diuersam cogites ē substan
cia · Sed si extrinsecus acceptū putes · p̄stanciuſ id qd dede
rit ab eo qd accepert existimare possis · Sed hunc re
rū ē omniū p̄cellentissimū dignissime ēstimemur · Quod
si natura quidē in ē · sed est racione diuersū · cūdere
rū principe loquam̄ dō · fingat quipotē quis hęc di
uersa ē iunxerit · Postremo qd a qualibet re diuersū ē
id n̄ est illud · aq̄ intellegit ē diuersū · Quare qd a
summo bono diuersū est · in sui natura · summū bonū n̄ est ·
qd nefas est de eo cogitare quo nihil constat ē p̄stanciuſ ..

illis n̄ integris

ostendat

sic dm̄

ne tale sit

aperuerit

pedat

summū bo

potes

plet alcam pēt · q̄ deus n̄ hē bonitē nālit · vt dubium

ex nālē

t hom optoē

dm̄ · p̄ b

sic sapīa ab hōe

id

excellencius

Omnino a tpliori gne pnt pbat. n ce pstare deo. nlla res q melior suo principio. de. q prio. sic pa melior. q pstantior: sic pa. aliq res q resinata. sic pa. ostendit. cuiusq par q pbis a. sui p hoc pbis illoq.

Omnino enim nulliusrei natura suo principio melior potuit existere. Quare qd omnium principium sit, id sui ac ia substancia summum esse bonum uerissima racione esse eluserim. Recte inquam sed summum bonum beatitudinem esse concessum est. Ita est inq. Igit inquit dm esse ipsam beatitudinem necesse est confiteri. Hec ppositis inquam prioribus refragari quo ac illis hoc illatum consequens esse pspicio. Respice inquit an hinc quoq idem firmius apparebit. qd duo summa bona. quae a se diuisa sint esse npossunt. Cum enim quae discrepant bona. nec alterum qd sit alterum liquet. quare neutrum potuit esse perfectum, alter utri alterum deesse. Sed qd perfectum non sit id summum nec esse manifestum est. Nullorum igit quae summa sint bona. ea possunt esse diuersa. Atqui ac beatitudinem ac dm summum bonum esse collegimus. Quare ipsam necesse est summam esse beatitudinem. quae sit summa diuinitas. Nihil inquam nec re ipsa uerius. nec raciocinacione firmius. nec do dignius concludi potest. Sup hec igit inquit ueluti geometre solent demonstratis ppositis aliqd inferre. quae porismata ipsi uocant. Ita ego quoq tibi corollarium dabo. Nam quo beatitudinis adepcione fiunt homines beati. beatitudo u ipsa est diuinitas. diuinitatis adepcione beatos fieri manifestum est. Sed uti iusticie adepcione iusti. sapiencie sapientes fiant. ita diuinitatem adeptos. deos fieri simili racione necesse est. Omnis igit beatus. ds. sed natura quidem unus. partici

ab immediatis.
id
hoc?
pbi.
hoc?
argumentis.
hoc?
dicere.
pozab?
q in uerbis sm. summum bonum esse
pbi.
uelut
discordant.
cum.
uniuersi ex duobus.
ratiocinacione.
pbi.
q. apposite.
illuminacione.
Corollarium est primum coronae. Porismata quaestus. id est genera laboris.

paciones ũ nihil, phibere et quã plurimos; Et pulchrũ inq̃ hoc
ãq; pciosum · siue porisma · siue corollariũ uocari malis · atq
hoc quoq; nihil pulchrius est · qd̃ his annectendũ et ratio
psuadet · Quid inquã · Cũ multa inquit beatitudo ctinere
uideat · utrũne hec omã unũ ueluti corpus beatitudinis
quadã partiũ uarietate ctingant · An sit eorũ aliqd qd̃
beatitudinis substanciã cõpleat · ad hoc ũ cetera referant ·
Ipse inq̃ id ipsarũ rerũ cõmemoracionẽ pate facere · Non/
ne inquit beatitudinẽ bonũ esse censemus · Ac summũ qui
dẽ inq̃ · Addas inquit hoc omnibus licet · Illã eadem sufficien
cia summa est · Eadẽ summa potencia · Reuerencia · quoq; cla
ritas · ac uoluptas · beatitudo esse iudicatur · Quid igit̃ hec me
omã bona sufficiencia · potencia · cetera q; quedam beatitu
dinis mẽbra sunt · an ad bonũ · ueluti aduertice cuncta ferunt ·
Intellego inquã qd̃ inuestigandũ pponas · sed qd̃ cstituas au
dire desidero · Cuius discrecionẽ rei sic accipe · Si hec omã bea
titudinis mẽbra forent · a se quoq; inuicẽ discreparent · Hec est
enim partiũ natura · ut unũ corpus diuersa cõponant · Ac qui
hec omã idẽ esse monstrata s minime igitur membra s · Alio
quin ex uno mẽbro beatitudo esset · ui debit̃ contuncta · qd̃ fieri
nequit · Id quidẽ dubiũ non sit · sed id qd̃ restat expecto · Ad
bonũ q̃ cetera referri palam est · Idcirco enim sufficiencia
petit̃ · quo bonũ esse iudicat̃ · Idcirco potencia q̃m id quoq;
credit̃ esse bonũ · Idẽ de reuerencia · claritate · iocunditate ·

argumentari — stat. pfeio. — intrinseco.

coniectare licet. Omnium q̃ expetendoꝝ summa atq; causa bonum
est. qd enim neq; re. neq; similitudine. ullum inse retinet bonum
id expeti nullom potest, Sonticq; et que nata bona non sunt
tamen si eē uideantur quasi ue bona sint appetunt; Q̃ fit ut
summa cardo atq; causa expetendoꝝ omnium bonitas, iure ere esse
dat. Cui ū causa q̃d expetit id maxime uidet optari. Velut si
salutis causa quispiam uelit equitare. non tam eqtandi motum
desiderat. quam salutis effectum. Cum q̃ omnia boni gratia petant. n̄
illa omnia poci quam bonum ipm desiderat. ab omnib; S; Apter qd
ceta optant beatitudinem, concessum. Quare sic q; sola gratia
beatitudo. Ex quo liqdo apparet. ipsum bonum et beatitudinis unam
atq; eandem esse substantiam. Nich uideo cur dissentiri qspiam possit.
S; dum uamq; beatitudinem unum atq; idem esse monstrauim. Ita est
inquam. Securo igitur concludere licet. di q; in ipo bono nec usquam
alicubi alio sita esse substantiam;

Vt omnes partem uentre capti.
Quos fallax ligat improbis catenis.
Terrenas habitans libido mentes. pia cupiditas.
Hec erit uobis requies laborum
Hic portus placida manens quiete.
Hoc patens uniu miseris asilum. dom refugii.
Non qcqd tagus aureis harenis
Donat aut hermus rutilante ripa.
Aut indus calido propinquus orbi. ap. ubi sol oriit.

Candidus muscus uiridesq; lapillos. smaragdos. pusinos.
Illustrant aciem magisq: cecos. animos hoim.
Insuas condunt animos tenebras.
Hoc quod placet. excitatq: mentes
Infimis tellus alunt cauernis. i inferioribus latebris.
Splendor quo regit uigetq: celum
Vitat obscuras anime ruinas.
Hac quisq; potest notare lucem
Candidos phebi radios negabit. phebi intp. pur. l. clar.
Essencior inquam cuncta enim firmissimis nexa racionibus constat. Tum illa
Quanta inquit estimabis. si bonum ipsum quid sit agnouis.
Infinito inquam. si quidem michi partem dim quoq: qui bonum est
attingit agnoscere. Atqui hoc inq firmissima racione patefaciam. Maneant modo ea que paulo ante conclusa sunt. Maneb[illegible]
Nonne inq monstrauimus ea que appetunt apluribus. id circo ua
ri fecdaq: bona non esse quoniam ase inuicem discreparent. Cum q:
alteri ab esse alterum plenum absolutumq: bonum afferre no posse.
Tum autem uerum bonum fieri cum in unam uelut formam atq; essenciam
efficienciam colligunt. ut q sufficiencia est. eadem sit potencia.
reuerencia claritas atq: iocunditas. Nisi u unum atq: idem
omnia sint nichil habere quo inter expetenda numerent;
Demonstratum inquam est nec dubitari ullomodo potest.
Que igitur cum discrepant minime bona sunt cum uero
unum esse ceperint bona fiunt nonne hec ut bona sint unitatis

fieri adepcione contingit. Ita inquā uidetur; Sed omne qd
bonū est. boni participacione bonū esse concedis. an mini
me. Ita est. Oportet igit idem esse unū atq; bonū simili raco
ne credas. Et ade namq; substancia est ex quorū natalitter non
est diuersus effectus; Negare inquā nequeo. Nostine igit in
quit omne quod est tandiu manere atq; subsistere. quan
diu sit unū. si uitere atq; dissoluu partter atq; unū esse
desitterit. Quonam modo. Vt in animalib inqit cum in unum
coeq; coeunt ac permanent anima corpusq; id animal uocatur.
Cum ū hec unitas. utriusq; sepacione dissoluitur: uitere:
nec iam esse animal liquet. Ipsum quoq; corpus cū in una
forma membrorū coniunctione pmanet humana uisitur spe
cies. At si distribuite segregareq; partes corporis distraxerint uni
tate. desinte esse quod fuat. Eoq; modo tibi pcurrentia cetā. pcul
dubio patebit subsistere unumquodq; dum unū est. cum ū
unum esse desinit uitere. Considerā inquā michi plura.
minime aliud uidetur: Estne aliquid igit inqd qd inqntū
naturalit agat relicta subsistendi appencia uenire ad uitere
tum corruptionēq; desideret. Si animalia inquā considerem.
que habent aliquā uolendi nolendiq; naturam. nichil inue
nio qd nullis extra cogentibus abiciant manendi intencio
nem ⁊ adiuuertū sponte festinent. Omne namq; animal ui 2/5
ri salutem laborant. mortem ū pniciemq; deuitat. Sed qd
de herbis aut ⁊ arboribusq; quid de inanimatis omnino sencia

humana s.

ph.

reb' prorsus dubito. Atqui non est qd' de hoc quoq; possis am
bigere cū herbas atq; arbores intuearis primum sibi conuenire oportunis
ceribus innasci locis. ubi quantū earū natura queat cito exare
scere atq; interire non possit. Nam alie quidem campis. alie
montib' oriuntur. Alias ferunt paludes. alie saxis herent;
Aliarū fecunde sunt steriles harene. quas si in alias quispiā homo
loca transferre conet arescant; S; dat unicuq; natura quod o
uent. ⁊ ne dum manere possunt intereant elaborat. Quid dicā
quod omnes arbores uelut interas ores demerso thunt alimenta ra
dicib'. ac p medullas robur corticeq; diffundunt. Qd' qd' mol
lissimū qdq; sicuti medulla ē in interiore semper sede reco
dit. extra ū quadam ligni firmitate defendit. Vt iamus
autē cortex aduersum celi intemperiem quasi mali paciens
defensor opponitur. Jam uero quanta est nature diligencia intuere studia.
ut cuncta semine multiplicato propagentur. Que omnia non
modo ad tempus manendi. ūm genātim quoq; quasi p singla gnā. perpetuū in p ma
nendi. uelut quasda machinas ē quis nesciat. sed etiam q
inanimata ē creduntur. Nonne qd' suum ē queque simili
tone desiderant. Cur enim flammas qdam sursū leuitas
uehit. ⁊ tas ūdeorsum pondus deprimit nisi qd' hec singlis elementis
loca motionesq; obeuiunt. Porro aū qd' cuiq; consentaneū est ignitū
id unū qdq; conseruat. sicuti ea que sunt inimica uitant. Jā elementū
ū q' dura st ut lapide adhere tenacissime prib' suis. ⁊ ne facile firmissime
dissoluat resistit. Qe ū liquencia ut aer ⁊ aq' facile ꝯ dundetur; cedit. S: cito
inca

rursus aquibus sabscisa relabuntur. Ignis uero omne refugit sectio
nem. Itaque nec nos deuoluntaris animae cognoscentis motibus
sed de naturali intencione tractamus. sicuti est quod acceptas
escas sine cogitacione transigimus. quod in somno spiritum ducimus
nescientes. Iam ne in animalibus quidem manendi amor ex
animae uoluntatibus uerum ex naturae principio uenit. Nam
saepe morte cogentibus causis quam natura reformidat. uolun
tas amplectitur. Contra quoque illud quo solo mortalium rerum du
rat diuturnitas. gignendi opus. quod natura semper appetit.
interdum coheret uoluntas. adeo haec sui caritas non ex animali mo
cione sed ex naturali intencione procedit. Dedit enim pauidem
cia creatis a se rebus hanc et maximam manendi causam ut quo
ad possunt naturaliter manere desiderent. Quare nihil est
quod ullo modo dubitare queas. cuncta quae sapperere naturaliter.
constancia permanendi deuitare pniciem. Confiteor inquam nec
me indubitato cernere. quae dudum incerta uidebantur:
Quod autem inquit subsistere ac permanere appetit. id unum esse desi
derat. Hoc enim sublato. ne esse quidem cuiquam permanebit. Verum
est inquam. Omnia igitur inquit unum desiderant. Consensi. Sed unum
id ipsum monstrauimus esse quod bonum. Ita quidem. Cuncta igitur bo
num petunt. Quod quidem ita describas licet. ipsum bonum esse quod desi
deret a omnibus. Nihil inquam uerius excogitari potest. Nam
ad nihilum cuncta referent. et uno uelut uertice destituta.
sine rectore fluctabunt. Aut si quidem ad quod uniuersa festinent.

clm
15825

idem omnium summum bonum. Et illa: Nimium inquit o alumne
lector: ipsam enim mediae veritatis notam mente fixisti sed
in hoc patuit tibi quid ignorare te paulo ante dicebas. Quid
inquam? Quis est inquit rerum omnium finis. Is est enim profecto
quod desideratur ab omnibus. quod quia bonum esse collegimus oportet
rerum omnium bonum finem esse fateamur.

Quisquis profunda mente vestigat verum
Cuique nullus ille devius fallit
Ipse revoluat intimi lucem visus.
Longosque in orbem cogat inflectens motus
Animumque doceat quicquid extra molitur
Suis retrusum possidere thesauris.
Dudum quia atra texit erroris nubes
Lucebit ipso perspicacius phoebo
Nonne namque mente depulit lumen
Obliviosa corpus inuehens molem
Heu profecto semen introrsum veri
Quod exercetur uentilante doctrina
Nam cur rogati sponte recta censetis
Immersus alto uiuere fomes corde
Quod si platonis musa personat verum
Quod quisque discit inmemor recordatur.

Tum ego: platoni inquam uehementer assentior: Nam me
horum iam sedulo commemoras. Primum quia memoria corporea e

tagione· dehinc cũ meroris mole pressus amisi· Tũ illa sipora in
quit concessa respicias· ne illud quidẽ longius abeat· quum recor-
deris qd te dudũ nescire cõfessus es· Quid inquã· Quibus autem illa
gubernaculis mundus regatur· Memini inquã· me insciti-
mea fuisse cõfessum· Sed qd afferas licet iã pspicia· planius ta
mẽ ate audire desidero· Mundũ inquit hunc adõ regi pau
lo ante minime dubitandũ putabas· Nemẽ quidẽ arbitror
inquã· nec umq; dubitandũ putabo· Quibus q; in hoc rationibus
accedã breuitẽ exponã· Mundus hic ex tam diuersis cõtra-
riisq; partibus in una formã minime conuenisset· nisi unus cõt
quasi diuersa cõiungere· Coniuncta ũ naturarũ ipsa di
uersitas· inuicẽ discors dissociare atq; diuellere· nisi unus
cõt quiqd nexum cõiunge· Nonã ũ certus naturę ordo pre-
dere· nec tam dispositos motus· locis· temporibus· efficiencia·
spacius· qualitatibus· explicare· nisi unus cõt· quibus mutaci-
onũ uarietates· manens ipse disponere· Hoc quicqd est quo
cõdita innentur atq; agitant· u sitato cunctus uocabulo dõm no
mino· Tũ illa· Cũ hęc inquit ita sentias· parua mihi restare
opera puto· ut felicitatis cõpos patriã sospes reuisas· Sed quę
ꝓposuimus incueamur· Nonne in beatitudine sufficiencia
numeraui· dmq; beatitudinẽ ipsam esse consensimus· Ita qdẽ.
Tũ ad mundũ igitur inquit regendũ· nullis extrinsecus admi
niculis indigebit· Alioquin si q egeat· plenã sufficiencia non
habebit· Id inquã ita est necessariũ· Per se igitur solũ cuncta dis-

ponit. Negari inq. nequit. Atqui d ipsum bonu ce monstratu
est. Memini inq. bonu cuncta disponit. Siquide pse oma
disponit quebonu ce consensimus. Et hic e clauus quida atq
gubernaculu. quo mundana machina stabilis atq incorrupta
seruat. Vehement assencior inquam. Et id ce paulo ante dictu
ra tenui lice suspicione pspexi. Credo inquit. Iam enim ut
arbitror uigilanti adcernenda uera oculos deducis. Sed qt
dica non minus ad tuendu pace. Quid inquam. Cud inquit oma
bonitatis clauo gubernare iure credat. Eademq oma sicuti
docui ad bonu naturali intencione festinent. Nu dubitari po
ce. Quin uoluntaria regant. seq ad nutu disponentis uelu
ti cuemencia ctemperiaq rectori sponte cuertant. Ita inq
necesse est. nec beatu regim ce uideret. Siquide detrectanciu
iugu fore. nobtemperanciu salus. Nihil est igit qd natura ser
uans do contraire conetur. Nihil inquam. Qd siconet aut. num
tande quicqua pficie aduersu seu que iure beatitudinis po
tentissimu ce ccessimus. Prorsus inq nihil ualere. Non est
igit aliqd qd summo huic bono t uelit t possit obsistere. Non
inq arbitror. Est igit summu inquit bonu qd regit cuncta
fortiter suauiterq disponit. Tu ego quam inq me nim ea que e clusa
est summa racionu uerum multo magis hec ipsa quibus ueteris
uerba delectam. ut tande aliquando stulticia magna lace
rante sui pudeat. Accepisti inquit. in fabulis lacessentes celu
gigantes. sed illos quoq uti c dignu fuit benigna fortitudo

suspicio z qd sug naturam inspicio ab.

depssio z aggnaco.

Et gigantes accipe gsubj portentes diam pro. negligentes de ab; dem z qd non iacere sile sapiam qd uolt qd sua inspiam.

dispositum ordinem
disposuit. Sed uis ne rationes, inuicem collidamus. Forsitan ex
huiusmodi efflictacione pulchra quedam ueritatis scintilla
dissiliat. Tuo inquam arbitratu. Dm inquit esse omnium poten
te nemo dubitauerit. Quis quidem inquam mente consistat. nullus
prorsus ambigit. Quum est inquit omnium potens nihil est quod
ille non possit. Nihil inquam. Num igitur dissacere malum potest. Minime
inq. Malum igitur inquit nihil est. cum id facere ille non possit. qui
nihil non potest. Ludis ne me inquam inextricabile laborinthum ra
cionibus texens. quem nec quidem quae egrediaris introeas. nunc
u quem introeris egrediare. An mirabile quendam diuinae simpli
citatis orbem complicas. Etenim paulo ante beatitudine
incipiens. eam summum bonum esse dicebas. quam in summo dominum sita lo
quebare. Ipsum quoque dm summum esse dicebas bonum plenamque beati
tudinem. Ex quo nemine beatum fore. nisi quem partem dissecet. quasi
munusculum dabas. Rursus ipsam boni formam. dm ac beatitudi
nis loquebaris esse substantiam. Ipsumque bonum idipsum esse bonum do
cebas. quod a bonis rerum natura peteretur. Dm quoque bonitatis
gubernaculis uniuersitatem regere disputabas. Voluntatemque
cuncta parere. nec ullam mali esse naturam. Atque haec nullis ex
trinsecus sumptis. sed ex altero fidem trahente insitis domesti
cisque probationibus explicabas. Tu illa minime inquit ludimus.
rem quem omnium maximam dm munere quam diu dum deprecabam exegi
mus. Ea est enim diuinae forma substantiae ut neque in extrinsecus
dilabatur. Nec in se externum aliquid illa suscipiat. Sed sic dea

Apo. quam habuerat accepta. omnia a nobis esse esse
que in ordine sibi apo. pseuenunt.
Et nouum quam res non existitet quam excessit,
ab ordine a apo. deuiantes.

Quis in talem iponere idem. ut esset
inuentione in quorum.

diuinitatis simplex. sicut dum quis de deo dubitet uere uocabulis. rebus. quem
orbem simplicem plicere.

torunditate in qua ullus ei quae esse possit.

p uoluntate.

a deuite.

familiaribus; v appellationibus; x rebus; a placidam.

probationibus;

pfecim diffinitum. planum.

gratuito.

aliena.

Omnis enim cicus fertur in unum cursum.

parmenides ait · ΕΝΤΟΣ ΘΕΝ · ΕΥΚΙΚΛΟΥ · ΦΕΡΟΜΕΝΑ · ΑΙΤΚΥΟΝΥ · ΟΤΚΩΝΥ · Rerum orbem mobilem rotat · diuse immobilem ipsa conseruat · Quid siracionem quoque in extra petitas · sed intra rei quam tractabam ambitum collocatas · ad ita uimus · Nihil est quod ammirere cum platone sentiente · ait dicens · cognatos de quibus loquuntur rebus oportere esse sermones ·

1 · r. a statu aliqm exercitum ·

1 · rel orbicular · r. ad ipsum primum redeuntes ·

diuinitas

discrimen

diffinientes

Felix quipotuit boni
Fontem uisere lucidum ·
Felix quipotuit grauis
Terre soluere uincula ·
Quondam funera coniugis
Vates thracius gemens ·
Postquam flebilibus modis
Silvas currere mobiles ·
Amnes stare coegerat ·
Iunxerique intrepidum latus
Saeuis cerua leonibus ·
Nec uisum timuit lepus ·
Iam cantu placidum canem ·
Cum flagrantior intima
Feruor pectoris uteretur ·
Hec quicuncta subegerant
Mulcerent dominum modi ·

Inmites superos quirens
Infernas adit domos ·
Illic blanda sonantibus
Chordis carmina temperans ·
Quicquid precipuis deae
Matris fontibus hauserat ·
Quod luctus dabat impotens ·
Quod luctum geminans amor ·
Deflet tristia commouens ·
Et dulci uenia prece
Umbrarum dominos rogat ·
Stupet geminus nouo
Captus carmine iantor ·
Quae sontes agitant metu
Vltrices scelerum deae
Iam mestae lacrimis madent ·
Non uicit domum capit

Symonides

Dactilicum · acati ·

Ironis uduprachis ·

theologi fiunt · quia ideo fingunt silvas currere et amnes stare · quia homines ab agrestibus gentibus ad ciuilem duxit uitam ·

a detrahebat · canebat · ut bestie misereantur moroso carmine ·

r. tristia dicunt tamen tristibus carminibus · hinc et tristis · r. lamentosus · ieronimus · quia dicit tristitiam uocari premeditatam loquacitatem · ubi descendit fit infinitum ·

tinnitus

occupatus

noxios

sollicitat

canis infernalis capita habens

ultrices

dire

humectat

defuncti

suum carmen

ad suam amorem vxorem

et dans

Incipit liber mergit.
Heloxe perpetua rota
Qui malum tempus sicebat.
Et longa siti patitur
Pertinet fluminis tantalus.
carmib?
Laetatur dum satur est modis
Contractis tyrii iecur.
Eadem uincimur arbitri
Misericordia motus.
Ymbrarum miseratus ait.
Donamus comitem uiro
Redempta.
Impta carmine coniuge.
Constringat neq; pfi
Sed lex dona coercet. ciant.
don
Seductar tara liquerit
Licetum sit posterga respicere.
Cassit lumina flectere.
Quis legem det amantibus.
Quia nullam si quitur legem.
Maior lex amor est sibi
infra finem
Heu noctis prope terminos.
Orpheus euridice suam
Iterum infernum retrusit & ideo
Cecidit quia preceptum plu
Cidit. pdidit. cecidit. ronis uiolau
Hos hac fabula respicit.
Quicumq; insuperum diem
In summum deum.
Mente ducere quaeritis.
Quam solum quanta dignum sit ad
Vicissim Vorugine
Namque uitam tarn eum inspectus
Hic uos lumina flexerit.
Quicqd pretipuum trahit
Inhominibus impius
Et dum uidet inferos
Nequitia uiuit solum pmius

Hanc cum philo
sophia dignitate
uultus aeris gratia
Ut seruata lenitate sua
Utique certissae. Tum ego indum
pentus institu meroris oblitus. in
tencione dicere adhuc aliquid
intrepi.
paratus abrupi. Et oinquieri p
uia luminis quousq; adhuc tua
fudit oratio. cusui speculatione
diuina. tutius rationibus inuic
Vaq; q.
ta patuer. Caq; mihi desiderium
rie dolore nupoblita. manen
Ante hanc horam.
ante hac prius ignorata dixisti.
Sed ea ipsa est. maxima nri cau
sa meroris. Qd cuiusrerum rector
bonus existat. et omnino mala
possint. pagi in suo
tegno aut separata fuerint
cur instaurare patiantur

Lenitate dicit q. ad facilitatem suauitatis q. aliis; uius erat. g. ... l. ... i met. suauitatis in pla. l. ... albos. sua. ponde suauitatis.

Hoc maior causa dis. quisummum bonum est rector sit omnium quomodo mala possint pagi in suo regno aut separata fuerint cur instaurare patiantur

carę · uerum & iam sceleratorũ pedibus subiecta calcatur · & in
loca facinoꝝ supplicia luit · Quęsieri in regno scientis omnia potun
tis omnia · Sed bona tantũmodo uolentis dĩ · nemo satis potẽ nec ad
mirari nec conquerī · Tu illa & eet inquit infinitis stuporis omnibiq;
horribilius monstris · siuti tuę stimas intanti uelut patris familias
dispositissima domo uilia uasa coleritur · pciosa sordescerent ·
Sed ñita est · nã sica quę paulo ante ẽclusa sine uulsa seruant · ipso
decuis regno nunc loquim auctore cognosces · semp quidẽ po
tentes sẽ bonos · malos ũ abiectos atq; imbecilles · nec sine pęna
umq; cẽ uicia · nec sine pmio uirtutes · bonis felicia · malis semp
infelicia ñ pspera · f sunt ·
infortunata cũ angere · Multaq; id genus quę sopitis querelis
firmate soliditate corroborent · Et quo uerę formã beatitu
dinis me dudũ monstrante uidisti · quo & iã sita sit agno
uisti · decursis omnibus quę pter mittere necessarium puto · uiati
bi quęte reuehat domũ ostendã pennas & iã tuę mentis quibus
se in altũ tollere possit affigã · utq; turbacione depulsa sospes
in patriã meo ducente · mea semita · meis & iã uehiculis reuerta
ris ·
Sunt enim pennę uolucres mihi · celeres ·
Quę celsa conscendunt poli ·
Quas sibi cum uelox mens indutit agilis ·
Terras perosa despicit ·
Aeris immensi superat transeunt globum ·
Nubesq; postergum uidet ·

Pacl. termo. 2 arth

c · In tantũ quantũ dig
nũ est q ualde mira
bilia & inportabilia
uidentur ·

d Honorarentur · Ye
nerarentur · Ornarentur ·

a domo · v · etcã · Y hoc mdo 2 ꝛ ꝛ supnũ ab
ꝛ ꝛ ꝛ ꝛ in vna domo queda uasa dicũt
in honoram · queda in gremeliam ·

f · Id est simplicitate & astucia
quibus accuunt sensus hominis
ad aspiranda ueritate ·

g · Inseclette hoc usale hoc
supne passionem inqua
simplicem dispositio cẽ uacuar ·
Semper philosophię intellẽ
gendę acutissimi sensus
animi q quasi uolando scandu
nt ad superiora · Quia nihil
etha ñ uelox sic mens ·

Quiq agili motu calet aetheris.
Transscendit ignis uertice. H Ignei quia & ether igneus ee dicit & affectione eius & aeris ignis excitatur.
Donec in astriferas surgat domus.
Usq puenat ad solem.
Phoebo q coniungat uias.
Aut commutetur iter gelidi senis. I Saturni quia longe remotus est a sole & ideo gelidus ee phibetur q ppter senum est.
Miles corruscis sideris.
Vel quocumq micans nox pingitur. in quacunq; pro celi apparent stelle.
Recurrat astri circulum. K Zodiacum ut astri circulus una pars sit astri, p astrorum circulum idem Zodiacum in quo astra sunt.
Atq ubi iam exhausti fuerit satis. haurire p uide potest.
Polum relinquat extimum.
Dorsaq uelocis premat aetheris.
Compos uerendi luminis. L Possessorq ex con & potior est compositum.
Hic regum sceptrum dis tenet.
Mundi gubernacula.
Orbisq habenas temperat.
Et tuo lucrem curru stabilis regit.
Rerum coruscus arbiter.
Huc te si reducet referat uia.
Quam nunc requiris inmemor.
Hac dies memini patria est mihi.
Hinc ortus. hic sistam gradum. M Inquisitionem Inuestigationem Racionem vagationem cognacionem
Quod sit terrarum placeat tibi
Hoc tum relicta uisere. H Nocum terrarum die p obscuritatem pectorum.
Quos miseri torquos populi timent
Cernes tyrannos exules. O Abaetna patria exules idem miseros q frequenter miseriam patiuntur qui exules sunt.

Cum ego pape inq̃ ut magna p̃mittis · nec dubito quin possis effi
cere · Tu m̃ quem excitauerit nemo tristis · Primu igit inquit
bonis semp adeẽ potencia · malos cunctis uiribus eẽ desertos
agnoscas licebit · quoꝝ quidẽ alterũ monstrat ex altero · Nã
cum bonũ malũq contraria sint · si bonũ potens eẽ constitu
rit · liquet imbecillitas mali · aut si fragilitas claresca mali ·
boni firmitas nota est · Sed uti nr̃e sentencie fides abundan
cior sit · alter utro calle pcedam · nunc hinc nẽ inde ꝓposita
confirmans · Duo quibus omis humanorũ actuũ constat effec
tus · Voluntas scilicet ac potestas · Quorũ si alterũ desit · nihil
est qd explicari queat · Deficiente enim uoluntate · nec aggredi
quidẽ quisq qd nouit · ac si potestas absit · uoluntas frustra sit · Quo
si quẽ uideas adipisci uelle qd minime
adipiscatur · huic obtinendi qd uoluerit defuisse ualentia
dubitare ñ possis · Spiciũ est inq̃ nec ullomodo negari
potẽ · Quẽ ũ effecisse qd uoluerit videas · nũ etiã potuisse
dubitabis · minime · Qd ũ quisq potẽ inualidus · qd ũ
ñ potẽ · in hoc imbecillis eẽ censendus est · Fateor inq̃ · Memi
nisti igit inqd sup̃ oribus rationibus eẽ collectũ · uoluntati
onẽ omẽm uoluntatis humanę diuersis agẽ studius ad be
atitudinẽ festinare · Meminiq̃ illud quoq eẽ demons
tratũ · nũ recordaris beatitudinẽ ipsum eẽ bonũ · eoq
m cũ beatitudo petit a omib desiderari bonũ · Minime
inq̃ recordor · qm id memorię fixũ teneo · Omis igit ho

P. Hec uide sed ad incho
ata p̃ducas.

Q. Si nũ ex ei uoluntas
aut potestas.

V. Q. Sive bene sive faciant
omia ad felicitatem semp
tendere putant.
Comprehensũ · Conclusũ · Con
probatũ.

Recordatur enim quis
qd obliuiscitur — V. q. a memo
rial recessum: qd ñ recessit
memoriã tenet.

minus boni partim ac mali indiscreta intencione ad bonum
puenire nituntur. Ita inq; consequens est. Sed certum est
ad eptione boni bonos fuerit certum. Adipiscunt igitur boni
quod appetunt. Sic uidet. Mali uero si adipiscerentur quod appetunt
bonum. mali ergo non possent. Ita est. Cum igitur utrique bonum petant.
sed hi quidem adipiscant. illi uero minime. numquid dubium est bonos
quidem potentes esse. quid uero mali imbecilles. Quis ing; dubitat. nec
rerum naturam nec consequentiam potest considerare rationum. Rur
sus ing. si duo sint quibus idem secundum naturam propositum est. coxq;
unus naturali officio id ipsum agat atq; proficiat. Alter uero naturale
illud officium minime administrare queat. Alio uero modo quam natu
re conuenit. inquit implet propositum suum. sed minime implen
te. quem nam horum ualentiorem esse decernis. Si sic ita ing. quod
uelis plenius audire desidero. Ambulandi ing. motum secundum
naturam esse hominibus nunquid negabis. Minime inquam. Cuiusque rei
pedum officium esse naturale num dubitas. Ne hoc ing. quidem. Si quis
igitur pedibus incedere ualens ambulet. alius quoque cui hoc natura
le deest pedum officium manibus nitens ambulare conetur. quis
hoc iure ualentior existimare potest. Contexe ing. ceterum
nam qui naturalis officii potens est eo qui idem nequeat ualen
cior sit nullus ambigit. Sed summum bonum quod quisque malis
bonisque propositum. bonum quidem naturali officio uirtutem petunt.
Mali uero uana peruersitate quod adipiscendi boni naturale
officium non est. id ipsum conantur adipisci. Antiquum exis

Consequentia quando intencione habet mali quam boni ut ad bonum puenirent.

Quod naturaliter constat hoc ut bonis bona mala mala puenirent. quibus hoc dubitare esse non potest considerare naturam rerum nec consequentiam rationum. Natura enim hoc postulat et rationibus affirmari ualet.

ambulandi.

Studentes se sustentant sicut paruulos uidemus.

Aequalitas quia sic quia ad locum clarissimum uirtutem procereum uirtutem incedendum ad bonum.

tamas. Minime inq; Illa & ia qd est consequens patet ex his
enim que cessera bonos quidem potentes non necesse est
et imbecilles. Recte inq; procurris. Idq; ut medici sperare
solent indicium est erecte ia resistentis q; nature. Sed quo
te ad intellegendum promptissimum et conspicio. crebras coacer
uabo rationes. Vide enim quanta uiciosorum hominum patcat
infirmitas. qui nec ad hoc qdem puenire queant. ad qd eos na
turalis ducit ac pene compellit intencio. Ctqd si hoc tam mag
no ac pene inuicto peuntis nature desererent auxilio.
Considera u quanta scelerato s homines habeat impotentia
ia. Illeq; enim lenia aut ludicra premia petunt. que cesq;
atq; obtinere n possint. sed circa ipsa rerum summa uerti
ceq; deficiunt. Illec ineo miseris contingit effectus. qd solum
dies noctesq; moliuntur. In qua re bonorum uires eminent.
Sic enim cum qui pedibus incedens ad eum locum usq; puenire po
tuisse. quo nihil ulterius petitum iacere incessu ambulando
potentissimum esse censeres. ita cum qui expetendorum finem q
nihil ultra est apprehendit. potentissimum necesse est iudices.
Ex quo fit qd huic obiacere. ut idem scelerati uiribus om
nibus uideant esse deserti. Cur enim relicta uirtute uit
cia sectantur. insciitiane bonorum. Sed qd enervatissimus igno
rantia et cecitate. an sectanda nouerint. sed transuersos
eos libido percipitat. Sic quoq; intemperantia fragiles qui
obluctari nequeunt. an scientes uolentesq; bonum deserunt.

Precurrimus quelibet in locucione cum intellegendo quae ipse conetur proferre prius dicimus.

Resurgentis et rursum stantis non firmitatem.

Ocularia quidem ludicrum atque inane quilibet sequitur minime uale adipisci quidem quanto minus summum bonum.

Miseros et quam malos.

Quaerendae cupiendae idem eam rerum quae cupiendae et expetendae finem idem dum quo nihil superius et melius est.

[illegible]

et aduicia deflectunt. Sed hoc m̄ n̄ solū potentes esse ꝑ omnino
esse desinunt. Illa quidem omniū quę finem relinquunt.
partē quoq; esse desistunt. Quod cupiā quidem mirū forte uide
atur ut malos qui plures hominū sunt. eosdem n̄ esse dicam.
Sed ita res sese hab&. Nam qui mali sunt. eos malos esse non ab
nuo. Sed eos dē esse pure ac simplicē nego. Nam uti cada
uer hominē mortuū dixeris simplicē ū hominē appellare
n̄ possis. ita uiciosos malos q̄dē esse concesserim. sed esse absolute
neque eā confiteri. Est enim q̄d ordinē retinæ. seruatq; na
turā. q̄d ū ab hac deficit esse & iā q̄d in sua natura situ est
derelinquit. sed possunt inquies mali. nego quidem nega
uerim. Sed hęc eorū potencia n̄ a uiribus sed imbecillitate
descendit. Possunt enim mala quę minime ualerent. si in
bonoꝝ efficiencia manere potuissent. quę possibilitas eos
Apriius ꝗ ad ualem inuicēm.
euidencius nihil posse demonstrat. Nam si uti paulo ante
collegimus malū nihil est. cū mala tantū modo possint.
nihil posse impbos liquet. ꝑspicuū est. Atq; ut intellegas
v. ꝗ uelos. ritte.
quę nā sit huius potencie uis. summo bono nihil esse potencius
hoc. ph. summū bonū.
definiuimus. Ita est inq; Sed idem inq; facere malū nequit.
Minime. Est igit aliquis qui omā posse homines putet.
inquid.
Nisi qui insanit nemo. Atq; idem possunt mala. Vtinā q̄dem
hores.
inq; n̄ possent. Cū igit bonoꝝ tantū ū potens possit omā.
n̄ū queant omā potentes & iā malorum. eosdem qui ma
la possunt minus posse manifestū est. Huc accedit
ad id ꝗ dixerim?

qd omnē potenciā int̄ expetenda numerandā omāq; ex
petenda referri ad bonū · uelud ad qd dā naturę suę cacum
ostendimus · Sed patrandi sceleris possibilitas referri ad bo
nū nō potest · expetenda igit̄ non est · Atq; omis potencia ex
petenda est · Liquet igit̄ malorū possibilitatē nēc poten
ciā · exq; bus omnib; bonorū qdē potencia · malorū minu
me dubitabi; apparet infirmitas · Veraq; illā platonis et
sentenciā liquet · solos qd desiderent facere posse sapien
tes · Impbos ū exercere qdē qd libeat · qd ū desiderent ex
plere nō posse facium enim que libet · dū ea quibus delec
tant̄ id bonū qd desiderent se adepturos putent · Sed mi
nime adipiscunt̄ · quō ad beatitudinē pbra nuenium ·

Quos uides sedere celso sublimes solio cacumine reges
Purpura claros splendente nitente · septos tristibus armis ·
Ore facie horribile toruo comminantes · rabie ferocitate cordis anhelantes ferventes ·
Detrahat siqs supbis uani tegmina cultus
Iam uidebit intusa artas · ferre dominos catenas · in corde · stretas · purpureas ·
Hinc enim uersat libido · auidis corda uenenis · ex una pte · torquet · desiderabilis · dnos · uicios ·
Hinc flagellat ira mentē · fluctus turbida tollens · ex alia pte · pcutit · furor · f. exterminans ·
Metor aut captos fatigat · aut spes lubrica torquet · debiles · f. uana ·
Ergo cū caput tot unū · cernas ferre tyrannos · hominē · dominos · Virtus ·
Non facit qd optat ipse · dominus pessus iniquis · f. uicius ·
a prob. exq; cupido uni ē pnūne malis · scelera · Vana ·
Idesne igit̄ quanto inceno pbra uoluantur · qua
exq; bō adhere bō potest illō omit · tipsa · eiam ·
pbritas luce resplendeat · In quo pspicuū est nūq; 29

Ephe. ē grēdo nom. ois inhonestatis ē ipbrium. hinc ipbrē dicē.

Ex Io. ipcēb. t dict. Io. parr. ē spon tē t anap

Circumdatos tristib; arm quia tristes facium.

Eluserat ū faciendo sed cogi tando ac mente pertractando.

Lubrica spes est quę multa pmittit & fre quenter fallit spando maiora.

Sicut d. stella regalis uoluer arma rit ex solido ligna fem ad tuendam regū corpus · unde ex sicut dom quasi saldū.

bonis pmia nūq sua sceleribus dere supplicia Rerū
enim que gerunt illud ppt qd una quęq res ge
rit causde rei pmiū et nomen iuria uideri potest ſicti
currendi in stadio ppt quā currit iac pmiū corona
Sed beatitudinē et idē ipsū bonū ppt qd omnia ger unt
ostendimus Est igitur humanis actibus ipsū bonū uelut
pmiū comune ppositū atqui hoc a bonis ni potest sepa
rari Neq enim bonus ultra iure uocabit qui carent
bono quare probos mores sua pmia ni relinquunt
Quantū lib igit seuiant mali sapienti tam corona
ni deridet nārescet Neq enim pbis animis ppriū detus
aliena decerpit impbitas Qd si extrinsecus accepto
pbitas
tarit poterat hoc alius quispiā t ipse ei iā quietulisse
auferre Sed quo id sua cuiq pbitas confert tū suo p
mio carebit cū pbus et desierit Postremo
cū omnē pmiū idcirco appetat quō bonū
et credit quis boni cōpotē pmiū iudicet
exptē Ar cuius pmii omniū pulcherrimi maximiq
enim mentio corollarii illius qd paulo ante pcipuū
dedi ac sic colligit cū ipsū bonū beatitudo sit bonos omnis
eo ipso qd boni sint fieri beatos liquet Sed qui beati
sint deos et conuenit Est igit pmiū bonis qd nulla
deterat dies nullius minuat potestas nulli fuscet im
pbitas deos fieri Quęcūq ita sint de malis q q inseparia

diff a uero. omne q gie ea alie d i ⁊ rei gosie pmi.

omis ref guie ⁊ qua ad motioē illa que gie. Sic gra ⁊ corona cir t ⁊ corona perte cursus ñ corona ⁊ cursus.

Stadiū ⁊ octaua pt miliarii. CXXV passus hūe.

Corona antiq ex floribus fiebat ad illud q infam reuulit hoc ubū q est arescere. id marcescere.

si pbus ⁊ deo ñ decipie ab alius rite sapi corona ñ decidet a dup pi ul alii a pi ⁊ gusionē. sic bo ⁊ bo q si carent bono ñ uocabie bon.

q. moli nescire q facile peccare sp magis dari ac maior impetriam.

marcescet. a pi. q. pbitas ⁊ seuicia sit edm.

abstrahit. a repug. decerp.

pbitas

dedusse

a repug.

virtus

a minori.

alienū. ⁊ f. di.

centū.

adducere. a ea solli. l a singularis diuito respect.

a pi

a multitudine ipsip. uolitica. decolorare fuscare obnubilat

G. Deus ut vera facere potest.

bili poena dubitare sapiens nequeat. Nam cū bonū malumq;
ittē poenę atq; pmiū adversa fronte dissideant. quę in boni
pmio uidemus accidere. cadē necesse est in mali poena con
traria parte respondeant. Sic igit pbis pbitas ipsa fit pmium.
ita impbis nequicia ipsa supplicium est. Iam ū quisq; afficit
poena malo se afficiū et non dubitat. Sic igit sese ipsi estima
re uelint. possunt nesibi supplicii expres uideri. quos omniū
malorū nequicia extrema naffect m. uerū etiā uehement in
flect. Vide aut ex adversa parte bonorū quę in pbos poena
committ. O mē namq; qd sit unū et. ipsumq; unū bonū et
paulo ante didicisti. Cui consequens ut omē qd est id etiā
bonū et uidrat. Hoc igit m quicqd a bono deficit. ē desistit.
quanto magis
esse. Sed mali desinant ē qd fuerant. Sed fuisse homines ad
huc humani corporis reliqua species ostentat. Quare quoq;
uersi in mal icia humana amisere natura. Sed
cū ultra homines quēq; puehere sola pbi
tas possit. necesse ut quos ab humana ē dicio
ne deiecit. infra hominis merito detrudat impbitas.
Cuenit igit ut quē transformatū uicis uideas. hominē estimare nē possis. Auaricia feruet. alienarū opū uiolentis
ereptor. lupi similē dixeris. Ferox atq; inquies lingua
litigiis exercet. cani cōparabis. Insidiator occultus sub
ripuisse fraudibus gaudet. uulpeculis exequet. Ira imē
perans fremit. animū leonis gestare credat. Laudis ac

Dubiū non est quin sic actiua bona pmia. ita etiā eterna mali supplicia recipiunt.

Non tantū modo uiolauit maculauit sed prius corrupit. Quia contraria sunt in uicem partes bonorū et malorum.

Inē affect x infelicē dultat. q; affligi. Infica do cū ab aspa qlitate ul' ceneca qlitē. Vbi gēt. cū lana alba in queuis colorem mutatē rēte uestrā dicē.

ondit q m fuit ulla insinuatio.

fugax ñ metuenda formidat cerui similis habeat · Segnis
ac stupidus torpe · asinu uiuit · Leuis ac inestans studia pmu
tat · nil auibus differt · foedis inmundisq; libidinibus inmer
git · sordidq; suis uoluptatibus detinet · Ita fit utq; uiuat
deserta homo et desiertus · Cũ in diuina condicione transire
ñ possit uertat in beluam ·

Vela nericii ducis · Obstiti miseranis ducem
Tuagas pelago rates · Peste soluerit hospitis ·
Turus appulit insulę · Iam tamen mala remiges
Pulchra quare sidens dea · Ore pocula traxerunt ·
Solis edita semine · Iam sues cerealia
Misce hospitibus nouis · Glande pabula uerterant ·
Tacta carmine pocula · Et nihil manet integrũ
Quos fit uiuaris modos · Voce corpore pditis ·
Vertit herbi potens manus · Sola mens stabilis super
Hunc apri facies tegit · Monstra quę patrũ gemit ·
Ille marmaricus leo · Oleuem nimiũ manum
Dente crescit et unguibus · Hec potencia gramina ·
Hic lupis nuptaddicus · Membra quę ualeant lice
Ferre diu parat ululat · Corda uertere nonualent ·
Ille tygris furindica · Intus est hominũ uigor ·
Erecta mitis obambulat · Aree conditus abdita ·
Sedlice uaris malis · Hec uenena potencis
Numen archadis altis · Detrahunt hominem sibi

Circe iuuenem ducem obstitit miseranis · iuuen · circe · Traxerant · biberant · circe · genitam · luxuriosi · a cere dea · frumentalia · panes · spinauit · hospitibus · M · carmine · hospites · formas · mutaris · herbarũ potens · nato · infirmiã · uirtutem circe · fuit · nouit · usus · nutr · honr · Circe · tracio · Abscondit · in · Cupido · p ·

Circe mater fuit nobilissima atq; pulchrima et ideo filia dicitur esse · In mundo dicitur pulchrior accedere ad ea · X · ut esset in bellicis quia illi amore habet et amicitia iuncti erant · et per ea · s · circe multum prelia et iunge gesta sunt et multi pereunt ·

Vluxen aloco uocat ne nomen · M · incarnatione infecta idem corrupta · M · Affricanus a saltu qui e in affrica sic nominatur · O Tygres abundant in mundo · et sunt sui natura feroces sed mente hominis habent mitis incurrunt et adeo · P · Aut quę marcadia pdo colebat · que fabula ignorat · sed ea forsan aut ulixen peant monuit ne cauere propinacionem hospitis circe · quę primum qui christus ure solissima facta est · Q · Hanc quinibus habuerunt integrũ nec cibum nec potum nec corpus sed mente solum ·

christ · s · gramina ·

Circe · solu pesca hospitis · numen archadis altis detrahunt hominem sibi · aut · miseranis ducem · oblitum · in mat ·

Ponē intus inter insecus in interiora.

D ira quę penitus meant · pgue.

H ec nocencia corpori · q̄ uenena eiusce que ñ ualuerunt tenere in uulne mēbro.

Insania.

M entis uulnere sęuiunt ·

hoc

T um ego factor inq̄ nec iniuria dici uideo · uiciosos

inuite.

licet quam

tam e si humani corporis speciē tenent in belua animę

qualitate mutari · Sed quoq̄ atroces scelerataq̄ mens bonoq̄

in cogitacōe. in ope.

destruēdo. ut seruire ñ bona.

pnicie seuit · id ipsū eis licere noluissem · Nec licet inq̄ uti

pli.

apto. ñ ñ ñno uti.

cuenienti monstrabit loco · Sed tam si id ipsū q̄ eis licere

credit auferat magna ex parte sceleratoq̄ hominū poena

R.

ut minor fieret.

releuat · Etenim q̄ incredibile cuiquā forte uideat · infe

desiderat.

liciores esse necesse est malos · cū cupita pfecerint · quā sica

quę cupiunt implere ñ possint · Nā si miserū est uoluisse

praua · potuisse miserum est · Sine quo uoluntatis miserę

sub potuisse

enuaret.

languere effectus · Ita cū sua singulis miseria sit · triplici

ita.

infelicitate

infortunio necesse urgeant · quos iudeas scelus uelle posse

ē affligunt.

hoc

pficere · Accedo inq̄ · sed uti hoc infortunio cito careant ·

deficit.

patrandi sceleris possibilitate deserti uehement exopto ·

pli. ut ciuis uelis

Carebunt inq̄ ocius quā tu forsitan · tu illi sese aestument

q̄ pua ꝛ · a dā q̄ pine a toto q̄ nichil ꝛ longū in hoc solo · q̄ ūnus aliq̄ multo ante pdiuenit q̄ ad pfl. terminus

ce carituros · Neq̄ enim est aliq̄d in ā breuibus uitę meris ·

tardū.

ita serū q̄d expectare longū in mortalis p̄sertim animus

sub male agenciū.

putet · Quoq̄ magna spes e excelsa facinorū machina · re

amputēcio.

pentino atq̄ insperato sepe fine destruit · q̄d q̄ de illis mi

morte. sicuti moriuntur

seriae modū statuit · Nam si nequicia miseros facit · mise

minū. Malicia · Iniustitia.

rior sit necesse est diuturnior · nequā · quos infelicissi

malę

machina ē ne cū fistuta illū qua mali bonū pmitto.

Licet · edūcare · q. ñ l; q̄ ad se · q. nll uoy alēi facē malū · l; aū p nisi hoc di. q. ñ p nisi · q. alēi alēi nocere · l; nocenti ñ licet · q. si licet p̄ñin ñ habet.

R. Q̄ quanto quisque peccat tanto minorē penam sustinebit.

Leuat · q. aū pcessaē peccandi amittū leuē pnicē.

q. mi · nisi sūt a pl · q. pine uē ve ꝛ affin ꝛ uegp.

Sed ad mallegendū

Accedo uel consencio.

Velocius moriunt forsitan q̄ uelis tu quos uiuos punire cupis

q̄ illi estiment q̄ te iniuriari desiderant male facturi.

a gus. q. oto deū ꝛ ꝛ dura bile q̄ia sit.

mosee iudicare. sin eorum malicia saltem mors extrema finit
re. Etenim si de prauitatis infortunio uera conclusimus. in
finita liquet esse miseria qua constat esse aeternam. Tum ego
mira quidem inquit accessu difficilis in lacio. Sed his ea quae
cessa puto numquam conuenire cognosco. Recte inquit estimas.
Sed quae conclusioni accedere durum putat. equum est falsum
aliquid processisse demonstrat. Vel collocatione propositio
num non esse efficaces necessarique conclusionis ostendat. Alioquin
concessis precedentibus nihil prorsus est quod de illatione causetur.
Nam hoc quoque quod dicam minus mirum uideatur. Sed ex his
quae sumpta sequens est necessarium. Quid nam inquam. Es
licitores inquit esse reprobos supplicia luentes. quasi eos nulla
iusticiae poena coherceat. Nec id nunc metuit quod cuiuslibet
ueniat in mente corrigi prauos mores. ad rectum supplicium
ulcione deduci. ceteris quoque esse culpanda fugiendi
exemplum. Sed alio quodam infelicior es esse improbos ar
bitror. inpunitos. tam si nulla racio correctionis nullius que
respectus habeat exemplum. Et quisnam inquit preter hos alius
modus. Et illa. bonos inquit esse felices. malos autem miseros
nunc concessimus. Ita est inquam. Si igitur inquit miseriae
alicui boni cuius pia bonum aliquid addat. nunc felicior est eo cuius pura ac
solitaria sine cuius quam boni adimixtione miseria est. Sic
inquit uidet. Quid si idem misero qui cunctis careat bonis
ea quibus miser est. malum aliud fuerit annexum. Nonne miser

sicut n. lapide sup lapidem secta fit. ita malum carentiae dum potestas malis geditur.

mutia & pena.

q. Siuera sunt quae diffiniendo diximus.

x. Mira diffinitio accessione difficilis.

y. Comparatione conclusionis inter duum mor neque miserior illo quem iniquitas miserum fac & miserrimus eius malicia mors non finit.

z. Diffinitione conclusione disputationis finem.

& Sumendo hoc est accipiendo probata.

infelicior censendus est eo cuius infortunium boni participatio
ne releuat. Quid nunc. Habent igitur impbi cum punitur quod
boni aliquid annexum pene ipsam scilicet queratione iustitiae
bona est. Id circo cum supplicio carent. Ei inest aliquid ulterius
mali. ipsa impunitas. quam iniquitatis merito malum esse con
fessus negare non possum. Multo igitur infelicior es impbis. iniusta
impunitate donati. quam iusta ulcione puniri. Sed puniri
impbos iustum. impunitos autem elabi iniquum esse manifestum est.
Quis id negaret. Sed ne illud quidem aut quisquam negabit. bonum
esse. quod iustum est. Contra quod iniustum esse malum liquere. Tum
ego. ista quidem consequencia seis quae paulo ante conclusa sunt. Sed
quaeso inquit te. nulla ne animarum supplicia post defunctum
morte corpus relinquis. Etiam magna quidem inquit. quae alia
penali acerbitate. alia autem purgatoria clemencia exercerri pu
to. Sed nunc de his disserere consilium non est. Id autem hactenus
egimus utque indignissima tibi uideatur malae potestas. ea nul
la esse cognoscere. quosque impunitos querebare. uideres nunquam
impbitatis suae carere supplicius. Licentia quaeritur finiri p
cabaris. nec longa esse discere. infelicioremque fore sidiuturnior.
infelicissima autem sit aeterna. Post haec feliciores esse im
pbos iniusta impunitate dimissos. quam iusta ulcione punitos.
Cui sententiae consequens est. ut tum gravioribus supplicis urgeantur
cum impuniti esse credunt. Tum ego cum tuas inquam rationes considero.
nihil dici uerius puto. At si ad hominum iudicia reuertar.

Impunitas iuba facultas peccandi absque ullo timore respectu.

Manifestum est

Quamquam non distat nec igitur prestat et iniuriam enim est poenas repetere igitur et poenas infinitum igitur igitur quam hic etiam ille miseriae.

Quia dixit iniustos esse replos sua impietate tum praeter eos effrenatos nunc iam enim ad nostrum dogma quod docet animas pro morte supplicia luere et ne pagine et ne praeter dampnatione. Igitur in corpore chirurgiae quia in corpore sine.

quisille est cui hęc ñ credenda m· sed saltē audienda uideant·

ltaē inq̄t illa· nequeunt enim oculos tenebris assuetos· ad lucē

pspicuę ueritatis attollere· similesq· auibus· quarū intuitū nox

illuminat· diescęcat· Dū enim ñ rerū ordinē sed suos intuentur

affectus· t licencia· t inpunitatē scelerū putant eē felicem·

Vide autē qd ęterna lex sanciat· melioribus animū conforma

ueris· nihil opus est iudice pmiū deferente· Iure ipse excel

lencioribus addidisti· Studiū ad peiora deflexisti· extra ne

quę sieris iultorē· Iure ipse in deteriora trusisti· uelut suis

Cl bus sordidi humū cęlūq· respicias· Cunctis extra cęlestibus

ipsa cernendi ratione nē cęno· nē syderibus intēt uidearis· At

uulgus ista ñ respicit· Quid igitur his ne accedamus quos bestiis

similes eē monstrauimus· Quid siqs amisso penitus usu ipsum

& iā se habuisse obliuisceretur· intuitū nūq· sibi ad humanā p

fectionē defuisse arbitraretur· nū uidemus eadē cęcos eē puta

rem· Nam ne illud qdē adquiescent· qdęque ualidis ratio

nū nitū firmantur· infelicioresque eos eē qui faciant quā qui

paciant inuriā· Nellē inq̄· has ipsas audire rationes· Omnē inq̄t

inpbū· nū supplicio dignū negas· minime· Infelices ū qui sim

pbi multiplicē liquet· Ita inq· Quid igitur supplicio dignus· mi

seros eē ñ dubitas· Conuenit inq· Si igitur iudex inq̄t reside

res· cui supplicium inferendū putares· ei ne q̄ ferisse· aut qui

ptulisset iniuriā· Nec ambigo inq· quin ppesso satisfacere do

lore facientis· Miserior igitur tibi iniurię illator quā ac

d Quoda ātalis fuit inuitiga quia infimo meum claritate diei sustinere ñ potuit· noctu q̄ apparet· due se absconderunt· ut fuit bubonis· noctue· uespertilionis· et noctiuorum accl· Incipit ātē noctiuus noctis pupilla· qda vo dicunt noctiuum esse male·

A· Dū sua estimacione ñ iustitiā dispositionis dei sequant·

B· Operibus studius volumina tibi iudex aliquis tibi pmiū ferre dicens hoc est pmiū·

C· Vel alios t nos inuidentes eadē que ipse arbitrarentur cecos putarem·

Omnis digna supplicio q̄ infelix· si non impbū q̄ digna supplicio

Cognuerses dñi iudices ao qui cause forensis q̄ publice ab illis cognite examinentur ipsi q̄ cecosos omnes·

ceptor eē uideret. Consequēs inq. Hinc igit aliis de causis ea ma-
dice nitentibus q̄ turpitudo suapte natura miseros facit.
Apparet illata cuilibet iniuria. nā accipientis sīt inferentis
et miseria. Atqui nunc aut contra factum oratores philo-
cum quigraue q̄d acerbū q̄ppessi. f. miseracionē iudicū
excitare conantur. cū magis admittentibus iustior miseracio
debeat. q̄s nā iratus sed appetitus pocius miserantibus q̄ accu-
satoribus ad iudicū. ueluti egros ad medicū duci oportebat.
ut culpe morbos supplicio resecarent. Quo pacto defensor
opera t tota frigere t sipdet hominibus uella in accusatio-
nis habitū uertere. Ipsi q̄q impbi sicut aliqua rimula uir-
tutis relicta fascet aspicerent. uicio q̄ sordes penarū cruciā-
tibus se deposituros uiderent. cōpensacione adipiscendē
pbitatis. nec hos cruciatus et dicerent. defensor q̄ operā repu-
diarent. ac se totos accusatoribus iudicibus q̄ p̄mitterent.
Quo fit ut apud sapientes nullus prorsus odio locus inueniat.
Nā bonos quis nisi stultissimus oderit. malos ū odisse ratio-
ne carere. Hā sicut corpor languor. ita uicio sitas q̄ dē est
quasi morbus animi. cū egros corpore minime dignos
odio sed pocius miseracione iudicent. multo magis nō inse-
quendi sed miserandi. f. quorū mentes omni languore atro-
cior urget impbitas.

Q uid tantos iniuriae excitare motus
Ipropria fatum sollicitare manu

Quo sitio q̄ estimacione profectorū quī gestiunt impbos defendere.

Quod corpus q̄ ceteris sit quia mala ū atte acutissima q̄ anima.

Si mortem pecus propinquat ipsa · mors · n · cū cru pingre equos · q; sub uno irrūpit.

S porte sua uolucres nec remoratur equos · Nec retardat ueloces

Q uos serpens · leo · tygris · ursus · aper · equos & fingit cum irruit

D ente petunt idē se tamen ense petunt · p gere que esse dea agen

A n distant quia dissidentq; mores · tibi credatur

I niustas acies & fera bella mouent ·

A eternisq; uolunt perire telis ·

H onest iusta satis seuicie racio · ⁊ · Honest iusta causa uiri sumant inter se homines & immitē se

V is aptam meritis uicem referre Conferre Restituere Dicere · congruū rebus p suū ūtē. uicem rimant ·

D ilige iure bonos & miserere malos · mā hās · l · mcipe hīe.

Hic ego uideo inq; quesit felicitas t miseria · in ipsis probos atq; improbos meritis estituta · Sed in hac ipsa fortuna po cognosco. uulgari · · i · mi li solo q uide regi ⁊ sois. Aliquid boni uel mali

pulari nihil boni maliue inter ppendo · Neq; enim sapiencium aliquid.

quisq; exul inops · ignominiosusq; a patria posse nullū nōn · vt spuere · ās · i · plē sordib; te malit potius quam pol

lens opibus · honore reuerendus · potencia ualidus · in sua per ma

urbe florere · Sic enim clarius testatiusq; sapiencie tractatē ad uidēcēs · ad lāqēcēs · cui rei · Cicero testimonio maiore

ficium · cū interingunt populos · regencium quodam beatitudo transfundit · Cū sepe tam carcer lex · ceteraq; legum tormenta pena contiguos · vicinos · sapiencium

rum · pnicios · potius ciuibus ppt quos ea constituta · debeant · scelerātis

Cur hec igit uersa uice mutent · scelerūq; supplicia bonos p

mant · pmia uirtutū malis rapiant · uehement · admiror · Que

cumq; ta iniuste effusionis racio uideat · exte scire desidero · ⁊ nūc aū pl' mirā q; leo fortuna nichil ēē · ⁊ oīa di ⁊ uehiori fieri ·

Mirū & enim mirarer · si miseri oma fortuitis casibus crederē

Timorem

Nunc stupore meū d' rector exaggerat · qui cū sepe bonis

Ex hoc loco supra occasione de providentia et fato tractandi.

iocunda malis aspera utraque bonis dura; malis optata accedat.

Nisi causa deprehendat. Quid est quod a fortuitis casibus differre

Dispositionis dei.

videatur? Nec mirum inquit si quid ordinis ignorata ratione

Cum enim bonos in qualibet humanis sibi poscos aliquando prosperari aliquando contrario vertere si ita credere debemus quia iudicium dei occultum est, et sepe occultum.

temerarium confusumque credatur. Sed tu quia uis causam tantae dispositionis ignoras res tam quo bonus mundum rector tempe-

rat recte fieri cuncta non dubitas.

Sin uno tempore non prosperi alio tempore unct dactil. dum earth.

Arcturus uocatur ab arctea idest plaga septentrionali.

Siquis arcturi sydera nescit.

propinqua summo cardine labi.

circueat

stella in temone plaustri quae arctophylax et custos plaustri uocatur.

Cur legat tardus plaustra bootes. Quippe protinus animum uidetur

transeat regat ducat

Quoniam tarde occidit.

Mergat aqueras aequore flammas.

Quoniam celitus uenit ad ortum et ad occasum.

Cur nimis celeres explicet ortus

adimpleat

Cenem. n. medietas celi dicitur et ubi utique celum

Sol in hieme inferiores tenet circulos qui uerisimilis longe distant a cardine. idcoque tarde oriuntur et tarde occidunt. Estate uero superiores tenet circulos qui uicinis sunt cardini. eum quoque uelocius oriuntur et cito occidunt. hae quoque res ut maiores ut minores fiunt. similiter intelligo de aliis. s. planetis.

murabitur

Legem stupebit aetheris alti.

sisti

Pallent plenae cornua lunae.

obscura minus obscure

Infecta metus noctis opacae.

Abscondere

Quique fulgentia texerat ore. Forma specie

luna sisti

Confusa phoebe deterget astra.

Commouet gentes publicus error. Publicus error dicitur quando paucissimi

Lassantque crebris pulsibus aera. Aspiciendo fatigantur nequaquam aera fati

in hac arte quibus esse periti.

gare possint sed ipsi crebris abaspe

Hemo miratur flamina chori.

ctibus fatigantur et est YPALLAGE.

Litus fremens tundere fluctu.

Hoc nimis duram frigore molem

glacie

Feruente phoebi soluit aestu. PARAGOGE.

laxam

Hic enim causas cernere promptum est

in asperitate et glacie

Illic latentes pectora turbant.

leue

inasperis causis uulgi

C unctaq; rara prouehit aetas Ita est inq; sed cutui munere
tupetq; subitis mobile uulgus rissit latenciu rerũ causas
S icedat insciciae nubilus error euoluere uelatasq; caligine
C essent profecto mira uideri explicare racionesque
uttq; hinc decernas quo hoc me miraculũ maxime perturbat
edisseras. Tũ illa paulisp arridens inqt. adrem me omniũ quesitu max
imã uocas. cui uix quicquã exhausti satis sit. Talis namq; ma
teria est ut una dubitacione succisa innumerabiles alie ue
lud hydre capita succrescant. nec ullus fuerit modus nisi qs
ea uiuacissimo mentis igne coherceat. In hac enim depui
dencie simplicitate. de fati serie. de repentinis casibus de cog
nicione. ac destinacione diuina. de arbitrii libertate questi
solet. quequam onerissimi ipse ppendis. Sed quo hec quoq;
te nosse queda medicine tue porcio e. quaq; angusto limite
temporis septi tam aliqd deliberare conabim. Qd sit mu
sici carminis ob lectam delectant. hanc oportet paulisp
differas uoluptate. dũ ex assibi ordine contexo. rationes. Vt
lib. ing. Tunc uelut a alio orsa principio ita disseruit.
Omniũ generacio rerũ cunctusq; mutabiliũ naturarũ p
gressus. & quicqd aliquom causas. ordine. formas. ex diuine
mentis stabilitate sortit. hac ansue simplicitatis arce co
posita multiplice gerendis modũ statuit. Quimodus cũ in
ipsa diuine intellegencie puritate cspicit. prudencia nomi
nat. Cũ ad ea que mouet atq; disponit refert. fatũ auctor

Ex nũ dicit erat hoc uerustate illi. q. pauci sint i. p uocta erat q possit hal intelli. g cete res. ceruleas.

prudencia di simp. d. p sola prud; omis res.

Quo pl inde dici tato plus ẽ dicendũ.

Ydre serpens ẽ. cui cũ capite abscidit pla sue unũ esse.

Reuelare Demonstrare Ostendere illustrare in lucem p ferre.

Duo dices quid hinc sentire debeam.

Finem fecit Inquisitio

Ordine conexo. f. non mutari ñ potest. f. ad uero fieri & ñ fieri potest

Breui spacio tem poris circumdati q ad finem collocutionis erendum

Ut regũ f. ium Sydera & causa quare sic moueat ordo quo ordine moueat. & forma qua specie facta

prudencia nomi nat. Cũ ad ea que mouet atq; disponit refert. fatũ auctor

ribus appellatum est · quæ diuersa cum facile liquebit · Siquis utrisque
uim mentis conspexerit · Hæc prouidencia cum ipsa illa racio diuina
in summo omnium principe constituta · quæ cuncta disponit ·
fatum uero inherens rebus mobilibus dispositio · per quam prouidencia
suis quæque nectit ordinibus · Prouidencia namque cuncta partitur
quamuis diuersa quamuis infinita complectitur · fatum uero singula
digerit · in motu locis · formis · ac temporibus distributa · ut
haec temporalis ordinis explicacio in diuina mente sit adu
nata per spectum prouidencia sit · Eadem uero quae digesta atque expli
cita temporibus · fatum uocetur · Quæ licet diuersa sint alte
rum tamen pendet ex altero · Ordo namque fatalis ex prouidencia
simplicitate procedit · Sicut enim artifex faciendae rei forma
mente percipiens mouet operis effectum · Quod simplicitate pren
tari quae perspexerat per temporales ordines ducit · Ita dis per
uidencia quae de singularum stabilitate faciendarum disponit · Fato
uero haec ipsa quae disposuit multiplicitate ac temporalitate ministrat · Siue igitur famulantibus quibus dam prouidentiae di
uinis spiritibus fatum exercet · seu anima · seu tota inserui
ente natura · seu celestibus syderum motibus seu angelica
uirtute · seu demonum uaria sollertia · seu aliquibus horum
seu omnibus fatalis series texitur · Illud certe manifestum est ·
immobilem simplicemque gerendarum rerum esse prouiden
tiam · fatum uero quae diuina simplicitas gerenda disposuit
mobilem nexum atque ordinem temporalem · Quo fit ut omnia

que fato subsunt, prouidencie quoque subiecta sint. cui ipsum etiam
subiace fatum. Quorum uero que sub prouidencia locata sunt fati se
riem superant. Ea uero, que prime, proprinqua diuinitati stabilite
fixa fatalis ordine mobilitatis excedunt. Ita uero orbium
circa eundem cardinem sese uertencium, quie intimum, simpli
citate medietatis accedit. Ceteroque extra locatoque uelu
ti cardo quod circa que uersentur existit. Extrema uero maiore
ambitu rotat. quanto a puncti media indiuiduitate
discedit. tanto amplioribus spatiis explicat. Si quid uero illi
se medio coniectat. et socia in simplicitate cogitur diffun
di que ac diffluere cessat. Simili racione quod longius a prima
mente discedit. Maioribus fati nexibus implicatur. ac tanto
aliquid fato liberum est. quanto illum rerum cardinem uicinius
petit. Quod si supreme mens hesitet firmitati motu carens.
fati quoque superiorem necessitate. Igitur uti est ad intellectum
ratiocinatio ad id quod est. id quod signifit ad eternitatem tempus.
ad punctum medium circulus. Ita et fati series mobilis ad pru
dencie stabilem simplicitatem. Ea series celum ac sydera mouet
elementa inse inuicem temperat. et alterna mutacione
transformat. Eadem nascencia occidentia que omnia pari modo
fetuum seminumque renouat progressus. Hec actus et iam fortunas que
hominum indissolubili causarum conexione constringit.
Que cum ab inmobili prouidencie proficiscatur exordius ipsa
quoque inmutabile esse necesse est. Ita enim res oportune

Quid sint angeli et homines

Carbonem opac di prudn primos
do dolas mulieris causis sud hordi. dic
d. q sicut oculi uicinioris sue cordi.
pene immobiles uigent. dic d. q sicut
cardo dea se pone in qdam oculi uici
niores cardi. sua immobilitate q. ali
cardo sue coloy. ext pono.
ordo rum. ut accedit ulge orbis qm
q. enimus orbium se se uicinius ea
eundem ad simplicitatem medietatis.

Coniungit Adunit.

A diuina prouidencia.

Maior est intellectus
quam ratiocinatio quia ratiocina
cionem enim ad intellectum
puenit sicut fructus ad arborem
tempus ad eternitatem
perpetuum ad prouisibilem
ea quae gignunt et creata
sunt ad eum puenire
potest cui prius est esse.

Vt uarios pro tempore
interim transformat.

Igne Aqua Tra aere.

partium.

Ut causa 3.

Qui fatum nec mutat sic indissolubilem tempus adhiet prudn.

gerunt · si manens in diuina mente simplicitas indeclinabile
causarum ordinem pmat · hic u ordo res mutabiles & alioquin ut
mere fluituras · pp̄a incōmutabilitate coherceat · Quo sit
ut tā & si nobis hunc ordinem minime cōsiderare ualentibus
cōfusa omnia pturbata q̄ uideant · nihil omnino tamen suis modis
ad bonum dirigens cuncta disponit · Nihil ē q̄ malis causa ne
ab ipsis q̄dē impiis fiat · quo sit uberrime demonstratum est
bonum querentes prauus error auertit · ne dum ordo de summi
boni cardine pficiens a suo quo q̄ deflectat exordio · Quę u
inquies potest ulla iniquior esse cōfusio · quā ut bonis tua ducen
sa · tu prospera · malis & ea tua optata tuo odiosa cōtingant · Nu
igitur ea mentis integritate degunt homines · utque os probos
impios ue censuerint · eos q̄q; existimant esse necesse est ·
Atqui in hoc hominum iudicia depugnant · Cum quos alii p
mio alii supplicio dignos arbitrant · Sed cedamus · ut aliquis
bonos malosq; possit discernere · Num igitur poterit illa intu
eri intima temperie uel id in corporibus dici sol & animorum ·
Non enim dissimile est simile · Non enim dissimile est miraculum nescienti cur sanis corpo
ribus his q̄dē dulcia · illis u amara cueniant · Cur aegri & ea
quida lenibus quida u acribus adiuuentur · At hoc medicus qui
sanitatis ipsius atq; egritudinis modum temperamentumq; di
noscit · minime mirat · Quid u aliud animorum salus iudicet esse
quam probitas · q̄d egritudo quam uicia · Quis aut alius t serua
tor bonorum t depulsor malorum · quam rector ac medicator

mencium dis quicum ex alta prudencie specula respicit quid uni
cuique cuenit agnoscit & quid conuenire nouit accomodat.
Hic ia fit fatalis ordinis insigne miraculum cum ab scientie ge
rit quid stupeant ignorantes. Illa ut pauca que tacio ual & humana
na de diuina profunditate pstringam. De hoc quem tu dignissimum
& equi seruantissimum putas. oma scienti prudencie diuer
sum uidet. & uictrice quidem causa dis. uicta uero catoni placuisse
familiaris nr lucanus ammonuit. Hic igitur quicquid extra rerum
de as geri rebus quod rectus ordo e. opinioni tue puerile esse uio
Sed sit aliquis ita bene memoratus. ut de eo diuinum iudicium
parit humanum que senciat. sed est animi uiribus infirmus. cui
si aliquid euenit aduersi. desinet colere forsitan innocencia. p
quam non potuit retinere fortuna. Laetit itaque sapiens dispen
sacio ei. quem deteriorem facere possit aduersitas. cum cuenit
laborare patiatur. Est alius cunctis uirtutibus absolutus. sese que
ac domo proximum. hunc contingi quibus libet aduersis nefas prouiden
cia iudicat. Adeo ut ne corporeis quidem morbis agitari
sinat. nam utquidam me quoque excellencior. ΑΝΔΡΟΣ ΑΗΥΕ
ΡΟΝ ΑΛΙΟΕΡΗΣ ΟΙΚΟΔΟΜΕΣΑΝ. Fit autem sepe uti bonus
suma rerum gerenda deferat. ut exuberans retundat imp
ritas. alius mixta quedam animo qualitate distributus. que
dam remordere nelonga felicitate luxurient. alios duris agi
tant ut uirtutes animi patiencie usu atque exercitacione
confirmentur. alii plus equo despiciunt. quod ferre non possunt.
alii plus equo metuunt. quod ferre possunt.

Deus & prudencia.

Compositus & fecit.

Conferantur.

hostis experimentum sui tristibus ducit. Nonnulli uenerandum
seti nomen gloriose pro morte semerunt. quidam supplicium nex
pugnabiles exemplum carceris pertulerunt inuicta mentis et uirtu
te. quique quam recte atque dispositae et exercitio bono quibus accedere
uidentur fiant. nulla dubitacio est. Nam illud quoque quam impiis nec
tristia nec optata puenium. Excisde ducit causis ac detris
tibus quae nemo mirat. quos ceteros malos meritos omnes existimant.
Quoque quidem supplicia tu ceteros abscederibus deterrent. Tu
ipsos quibus inuiti eundant. Laeta uero magnum bonis argu
mentum loquunt. quod huismodi felicitate iudicare quam fami
lari sepe impiis cernant. In qua re etiam illud dispensari
credo. Quod fortasse alicuius tam praeceps atque importuna na
tura ut cum inscelera poci exacerbare possit rei familiaris
inopia. Huius morbo prudencia collatae pecuniae remedio
medet. hic fedata prius scientiam spectans se cum fortuna
sua comparans timescit. nec uis et iocundus usus esse sit tristis
amissio. Mutabit igitur mores ac dum fortunam metuit amittere
re. nequiciam derelinquit. Alios incladem mentis praeripiunt
indignae acta felicitas. quibus dam permissum puniendi ius ut exer
citii bonis ac malis esset causa supplicii. Nam urbis atque imperis
nullum foedus esse ita ipsi inter se impii nequeunt conuenire. Quid
nisi cum a semetipsis discerpentibus scientiam uicius qui quod dissen
ciat faciunt sepe. Quae cum gesserint instisse gerenda decer
nant. Ex quo suma sepe illa prudencia pertulit insigne mi

raculi· ut malos mali bonos facerent· Nã dũ iniqua sibi apes-
simis q dã ppeti uident noxios odio flagrantes aduersus frugẽ
redire· dũ se eis student dissimiles ce quos oderant· Sola ẽ diui
na uis cui mala q q bona sint· cũ eis malis cõpetent utendo ali
cuius boni elicit effectũ· ordo enĩ q dã cuncta cõplectit· ut
q d ab ad signata ordinis racione decesserit· hoc licet in aliũ
tam ordinẽ relabatur· neq d in regno ꝓuidencie luceat teme
ritati· APTAΛEON· ΛE· METAYTA· ΘEON· OC ΠANTA· TO
ΡΕΥΕΙΝ· neq enĩ fas ẽ homini cuncta diuine opere machi
nas tingenio cõprehendere· t explicare sermone· Hoc tantũ
ꝓspexisse sufficiat· q d natura rũ omniũ ꝓditor ds· ide ad bonũ
dirigens cuncta disponat· Dũ q ea que ꝓtulit in sua similitu
dinẽ retinere festinat· Malũ omẽ de rei publice sue termi
nis ꝓfatalis serie necessitatis eliminet· Quo fit utque in tris
habundare credunt si disponentẽ ꝓuidenciã spectes nihil
usquã mali et ꝓpendas· Sed uideo te iã dudũ expondere que-
tionis oneratũ· & racionis ꝓlixitate fatigatũ· aliquã carminis
expectare dulcedinẽ· accipe igit haustũ q refectus firmior
in ulteriora contendas·

Si uis celsi iura conantis
Pura sollers cernere mente
Spice sumi culmina celi·
Illic iusto fœdere rerum
Eterẽ seruant sydera pacẽ·

Non sol rutilo concitus igne
Celidũ phoebes impedit axem·
Neq sũmo uertice mundi
Flectit rapidos ursa meatus·
Cetera cernens sydera mergi

{sic a pri ordinata sunt·}

X in indissolubili pacto illo fœdere q iuncta sunt sedi q ꝛ oit diuisa discordant·

Quia omnia data legem
iuste seruant sidera ipsa
per se neruum quidem
eorum id agere cupit
et certa uide agere
sed absque uiuida sui ex
plicat cursum.

dies alma dicit. ab altitudo. qa alit omnia
sa. dicitur. v. phisici. qd in die omnia
oriuntur. nichil in nocte.

Cupit oceano tinguere flamas.
Sed per uicibus temporis aequis.
Vesper seras nunciat umbras.
Reuehitque diem lucifer almum.
Sic aetnos reficit cursus.
Alternans pax
Alternus amor sic astriferis
Bellum discors exulat horis.
Haec concordia temperat iustis
Nunquam occiduo lota profundo
Lemma modis ut pugnancia
Vicibus cedant humida siccis.
Iungantque fide frigora flamis.
Pendulus ignis surgat in altum.
Terra ipsa dant pondere graues.
His de causis uere tepenti
Spirat florifer annus odores.
Aestas cerere feruida siccat.
Remeat pomis grauis autumnus.
Hiemem defluus irrigat imber.
Haec temperies salut ac profert.
Quicquid uita spirat in orbe.
Idem rapiens condit & aufert.
Ortu mergens orta supremo
Sed omnia certa conditor altus

Rerumque regens flectit habenas
Rex & dominus fons & origo.
Lex & sapiens arbiter aequi.
Eique motu concitat ire
Sistit retrahens ac uaga firmat.
Recta itinera ad ditionem uergenia
Nam nisi rectos reuocans ire
Ad se reflectat
Flexos iterum cogat in orbes.
Quae nunc stabilis continet ordo
Disiuncta sua origine
Dissepta suo fonte fatiscant.
Hic e cunctis communis amor
Desiderant
Repetuntque bonum fine teneri.
Quia non aliter durare queant.
Nisi conuerso rursus amore
Refluant causae quae dedit esse.
Iamne igitur uides quid haec quae dixi
Omnino
Inquit bona prorsus esse fortuna.
Aequum id inquam fieri posse. Ad
Tende inquit cum omnis fortuna
Tristis alternant
Iocunda et aspera. tu remu
Nerandi exercendique bonos.
Tu corrigendi puniendique
Deest
Improbos causa defiratomnis
Fortuna
Bona quae iusta et utile est.

ex quo ora que bonis et malis gerunt sine
re disposita. a p.

Quum omnia data legem iuste seruant sidera ipsa per se neruum quidem eorum id agere cupit et certa uide agere sed absque uiuida sui explicat cursum.

Cupit oceano tinguere flamas. Sed per uicibus temporis aequis. Vesper seras nunciat umbras. Reuehitque diem lucifer almum. Sic aetnos reficit cursus. Alternans pax Alternus amor sic astriferis Bellum discors exulat horis. Haec concordia temperat iustis Nunquam occiduo lota profundo Lemma modis ut pugnancia Vicibus cedant humida siccis. Iungantque fide frigora flamis. Pendulus ignis surgat in altum. Terra ipsa dant pondere graues. His de causis uere tepenti Spirat florifer annus odores. Aestas cerere feruida siccat. Remeat pomis grauis autumnus. Hiemem defluus irrigat imber. Haec temperies salut ac profert. Quicquid uita spirat in orbe. Idem rapiens condit & aufert. Ortu mergens orta supremo Sed omnia certa conditor altus

Rerumque regens flectit habenas. Rex & dominus fons & origo. Lex & sapiens arbiter aequi. Eique motu concitat ire Sistit retrahens ac uaga firmat. Recta itinera ad ditionem uergenia Nam nisi rectos reuocans ire Ad se reflectat Flexos iterum cogat in orbes. Quae nunc stabilis continet ordo Disiuncta sua origine Dissepta suo fonte fatiscant. Hic e cunctis communis amor Desiderant Repetuntque bonum fine teneri. Quia non aliter durare queant. Nisi conuerso rursus amore Refluant causae quae dedit esse. Iamne igitur uides quid haec quae dixi Omnino Inquit bona prorsus esse fortuna. Aequum id inquam fieri posse. Ad Tende inquit cum omnis fortuna Tristis alternant Iocunda et aspera. tu remu Nerandi exercendique bonos. Tu corrigendi puniendique Deest Improbos causa defiratomnis Fortuna Bona quae iusta et utile est.

boe. ce. Nimis qdē inq, uera racio. & siquā paulo ante docuisti puidēn
cia fatū ue cōsidere firmis uuribus nixa sententia. Sed ea si placet
ea qs incredibiles t dubitabiles. inopinabiles paulo ante posuisti numer cm. Qui inqt.
boe. inq. Quia id hominū sermo cōmunis usurpat. Utq uidē crebro quo
rūdā mala cē fortunā. Ph. Ne igit inqt paulis p uulgi ser
monibus accedam. Nenimiū uelud ab humanitatis usu recess
isse uideam. Ut placet inq. Nonne igit bonū cē censes qd p
dest. Ita ē inq. Quē aut corrigit aut exercet p dest.
Faceor inq. Bona igit qdni. Sed hē eorē quit in uirtute posita
ctra aspera bellū gerunt. t auciis declinantes uirtutis iti
arripiunt. Negare inq nequeo. Quid ū iocunda quē impmiū
tribuit bonis. nū uulgus mala cē decernit. Nequaquā uerū
uti est. ita quoq cē optima censet. Quid reliquā quē cū sit
aspera iusto supplicio malos coherceat. nū bona ppts putat.
Immo omniū inq, quē excogitari possunt iudicat cē miser
rima. Ph. Id e igit neopinione ppli sequentes qd dā ualde in
dubitabile Confosuerim Dixerim opinabile cē fecerimus. qd inquā. Ex his enim aut que cē cessa
sunt. euenit eorē quidā qui t in possessione t in uerit in ma
depcione uirtutis. omnē quēq sit bona cē impbnare ū ma
nentibus omnē pessima cē fortunā. Hoc inq uerū ē. Ita esi
nemo audeat cē futuri. Ph. Quare inqt. Ita uir sapiens mo leste
ferre ñ debet. quocies in fortunē certam adducū uiruū
fortē ñ deteat indignari. Quocies increpuit bellicus tumul
tus. utrīq enim huic qdē gloriē ppagan illi ū cē formande

Quare uirtus uocat

sapiencię difficultas ipsa materia ē. Exequo & iā uirtus uocat. qd

insistens.

suis uiribus nitens nisi superat. aduersis. Neq enim uos in puertu po,

infirmari.

siti uirtutis diffluere delicius & emarcescere uoluptate ue

Suae prospera sit suae aduersa. Miscetis coniungitis

nustis. plū cū omni fortuna animis agre ē sertis. neuos aut tris

perurbat. clouet. ſ. eēpanent.

tis oppimat. aut iocunda corrūpat. firmus medium uiribus oc

ad usum. defore. ad prosperam.

cupatę quicqd aut infra subsistit. aut ultra pgredit. Hab&

ē tēptū felicitatis. nhab& pmiū laboris. Inuita enim sitū manu.

quale fortuna uobis formare uelitis. O mīsi enim quę videt

aspera nisi aut exerc& aut corrigit punit.

Hoc carmen fabulosit primer ad eos q̄ p̄ nouē
ceruū nom̄ uolūt sibi adhere. ꝗ ā illos referuntur
gesta qui adhuc esse noscuntur. ſ. ita dīu nesciunt
dom̄ sorte uicerunt.

Bella bis quinis operatus annis

Abusione.

Victor atrides phrigię ruinis. Agamemnon atrei filius

expugnauit.

Fratris amissos thalamos piauit. Menelai uxorem

expulsa. multitudo nauium

Ille dūgraiię dare uela classi

Cupit uinc.

Opitat & uentos redimit cruore. Emit sanguine natę.

Spoliauit se ipse agamēn.

Fecit patrem miserūq tristis. Nonq ipse tristis esse. ſ. triste fecit patre.

pollut. cuiusque. Cruce. occisione

Fecerat natę iugulum sacerdos.

ulixes. socios

Fleuit amissos tracus sodales.

infirmos

Luo sferus uasto recubans in antro

Inmisit. gnidi.

Mersit inmani poliphemus aluo.

Sedtamen cecus furibundus ore

ulixis. Restituit

Gaudium mesti lacrimis rependit.

Excollunt.

Herculem duri celebrant labores.

a. polyphemū in alio libro ap̄ virgilium. qui dicit polyphemū unum habuisse in cerebro oculum instar argolici clipei. Phebe supadis socios ulixis deuorauit. Sed q̄ ulixes ei oculum reuolubrauit nacta occasione. dormientis eum inuenientis. Sola patrissimus sui ideas. in cerebro suo habuisse oculi. dicit phisici. id in cerebro sic sedet sapiē oculum. q̄ polifemi ulixes perdidit. q̄ absuma est superiuit.

Medium aduersitatis & prospe
ritatis iter capit quinec
sperando sed leiter ner su
perando extollit sed firmis
uiribus animi dō gracias
agendo laborare ñ desinit.
infra subsistit qui uerbis in
ferior ab omnibus ut blandien
tium. aduersus ut minancium
cessit. laborando
medietatem itineris assecu
tus uiribus tamen attingere
ne quit. iuxta iandē medietā
tem itineris quipost arrep
tas opes aura iocundica
tis affluens diffluendo e
marcescit. et abutendo cum
tis inquibus esse cognoscit
pmiū laboris nonac
cipit abusionem
habens
ita ē con
temp
tum.

calcas.

Sed hoc uerbum omitte. Nolens q̄ audiri
exequiae. x celebrat. q̄ ſ. hoc loco x
hoc q̄ memorat

I lle centauros domuit supbos.
A bstulit seuo spolium leoni.
F ixit & certis uolucres sagittis.
P oma cerneni rapuit draconi. Vigilanti cui
A ureo leuam grauior metallo Clabam aurea habens in sinistra.
C erberum traxit triplici catena.
V ictor inmitem posuisse fertur
P abulum seuis dominum quadrigis.
H ydra combusto perit ueneno. Capitibus combustis serpens perit.
F ronte turbatus achelaous amnis
O ra demersit pudibunda ripis.
S trauit antheum libicis harenis.
C acus euandri saciauit iras.
Q uasq; pressus force altus orbis
S tiger spumis humeros notauit.
V trimus celo labor inreflexo Celo hoc est ad celum stustulit. Supbo forti insuperabilis.
S ustulit collo preciuq; rursus
V trimus celum meruit laboris.
I te nunc fortes ubi celsa magni
D ucit exempli uia cur inertes
T erga nudatis superata tellus A d fugam uertitis.
S ydera donat

perabilis·

rynomen·ANICOC·grece·latine dr̃ inuictus ut in su

Cognomen·Manlius·a manlio parente eius torquato· qui in

singulari certamine quendã gallũ deuicit & dereis collo

torquem aureum abstulit·& inde dr̃ manlius torquatus·

Cognomen·Seuerinus a seuertate qua in omni bonitate se

uerus ut reus uidebatur·

Proprium nomen·Boetius·

Nam boeia grece·apud nos auxilium·inde auxiliator dr̃

quia multis ꝓfuit & consulit dũ potens fuit·

Anicii Manlii Severini Boetii Ex consule ordinarii Philosophiae Consolationis Liber secundus incipit.

Dixerat orationisque cursum ad alia quaedam tractanda atque exponenda uertebat. Tum ego rectam quidem inquam exortatio tua prius auctoritate dignissima. Quod tu dum de quinta quaestione pluribus aliis implicitam te dixisti curare perior. Quaero enim an te aliquid omnino aequanam casum arbitrari. Tum illa festino inquit debitum promissionis absoluere uiamque tibi qua patria reuisaris aperiri. Haec autem et similia cognitione tamen a proposito nostri tramite paulisper auersa sunt. Ueremdumque et nedum fatigatus ad eme tendum rectum iter sufficere non possis. Ne id inquam prius uereare. Nam quibus mihi loco fuerit ea quibus maxime delector agnescere. Simul cum omni disputationis tuae latus. Indubitata fide constiterit. Nihil desequentibus ambigatur. Tum illa more inquit quam tibi simulque sic orsa est. Siquidem inquit aliquis euentum temerario motu nullaque causarum connexione productum casum te definiat. Nihil omnino casu te confirmo. Et praeter subiecta rei significationem in anima prius uocem te decerno. Quis enim coercere in ordinem cuncta do. Locus et ullus temeritati relinquus potest. Nam nihil ex nihilo existere. Vera sententia e

Cui nemo unquam uerum refragatus est. Quamquam id illi non deoperantur principio. sed demum sed demum in subiecto omnium denatura rationum quasi quoddam iecerunt fundamentum. Ar si nullis ex causis aliqd oriatur: id denihilo ortum esse uidebitur: Qd si hoc fieri nequit. Nec casum quidem huiusmodi esse possibile est. Quidem paulo ante definiuimus. Quid igitur inquam nihilne est quod casus. et fortuitum iure appellari queat. An est aliqd tam esse uiuiqus latet ut eiu uocabula ista conueniant. Aristoteles in id inqd in phisicis. cui breui eueri ppinqua ratione definuit. Quo inquam modo. Quotiens aut aliqd cuiuspia rei gra geritur. aliudq quibusdam de causis qua quod intendebat occurrit casus uocatur: Ut siquis colendi agri causa fodit. et humum defossi auri pondus inueniat. Hoc igit fortuitu quidem creatur accidisse uerum non denihilo est. Nam ppias causas habet. quarum inprouisus inopinatusq concursus casu uidetur operari. Nam nisi cultor agri humum fodere. Nisi eo loci pecuniam suam deposuisset obruisset. Aurum non esset inuentum. Haec sunt igitur fortuiti causae compendio quod ex obuiis sibi et confluentibus causis non ex gerentis intentione pueniunt. Neque enim uel qui aurum obruit. uel qui aurum exercuit. ut ea pe

cuma reperiretur intendit · Sed ut dixi · quo ille obruit
bunc fodisse conuenit · atq' concurrit · Licet igitur disiui
re · casu et inopinatum ex conflucentibus causis · in his que
ob aliqd geruntur euentum · Concurrere u atq' confluere
causas · facit ordo ille incuitabili conexione pendens
qui depuidentie fonte descendens · cuncta suis locis temporibusq' disponit · Achamenia ipsa e chaldea · ua uocata a quodam rege achamos q edificauit sibi cuiceat.

Rupis achamenie scopulis ubi uersa sequentum
Pectoribus figit spicula pugna fugax · fugientes pugnantesque ante petti
Tigris et eufrathes uno se fonte resoluunt
Et mox abiunctis dissociant aquis
Sicque cursumq' iterum reuocentur in unum
Qui fluat alterni gerabit unda uadi
Conuenium puppes et uulsi flumine trunci
Mixtaq' fortuitos implicet unda modos · q' si nd quod
Quos tamen ipsa uagos terre declinia casus
Surgitis et lapsi deflui ordo regit
Sicque permissis fluitare uidet habenis · sine ullo rectore
Fors patitur frenos · ipsaq' legit meat

Anum aduertio inquam · idq' ut tu dicis ita et esentio; sed in
hac hereditium sibi serie causarum · est ne ulla nri arbitrii
libertas · an ipsos qq humanorum motus animorum fatalis
catena constringit · e inquit · Neq' enim fuerit ulla ratio
nalis natura · qui ne idem libertas assit arbitrio · Nam

Debet q amos libertas · arbitrii et uolunt opinatio · potestas · 2 deb non 2 diuio singlarum potestas.

qd ratione uti naturaliter potest · id habet iudicium quo quidq
discernat · pse igitur fugienda · optandaue dinoscit · qd uero
quis optandum esse iudicat petit · refugit ů qd estimat esse fugi
endum · Quare quibus inest ratio · inest etiam uolendi
nolendiq libertas · sed hanc non in omnib; equa esse constituo ·
Nam supernis diuinisq substantiis prospicax iudicium · et
incorrupta uoluntas · et efficax optatorum psto esse potest
tas · humanas ů animas liberiores qd esse necesse e · cu se
in mentis diuinq speculatione conseruant · Minus ů cum
dilabuntur ad corpora · minusq etiam cum terrenis artu
bus colligantur · extrema ů e seruit cu uitiis dedit ratio
nis pprie possessione ceciderunt · Nam ubi oculos a summe
luce ueritatis ad inferiora tenebrosa deiecerunt · mox
in sentie nube caligant · Entiosis turbantur affectibus
quibus accedendo consentiendoq qua inuexere sibi adiu
uant seruitute · et quodammodo ppria libertate capti
ue · Que tamen ille ab aeterno cuncta prospiciens pru
dentie cernit intuit · et suis quiq mentis predestinata
disponit · omnia uidet · et omia exaudit · ΠΑΝΤΕ ΦΟΡΑΝ
ΚΑΙ ΠΑΝΤΕ ΠΑΚΟΥΕΙΝ ·

homus mellifluus ors · idest eius carmen mellis dulcedine plurare uidet · homus uide laudes solis apud geos describit · nō ut ille sol radius suis oia sio penetrat suauis odores · rerum

Puro clarum lumine phoebi

Mellifluu canit oris homerus · Quitam intima uiscera aere

Non ualet aut pelagi radiorum
Infirma prumpere luce
Haut sic magni cdituor orbi
Huic ex alto cuncta tuenti
Nulla terrx mole resistunt

Non nox aeris nubib; obstat
Quæ sunt. quæ fuerunt. ueniantq;
Vno mentis cernit in ictu
Quæ quia respicit oma solus.
Verũ possis dicẽ solem.

Tum ego en inquã difficiliore rursus ambiguitate confundor. Quæ nã inqd ista ẽ. iam enim quibus prurbari cœpto
Nimium enim inquã aduersari acrepugnare uidetur: pnosce re uniuersa dm. & tẽ ullum libertatis arbitrium; Nam si cuncta pspicit ds. nec falli ullo om potẽ, uenire necesse est qd puidentia futurum ẽ puiderit. quare si abeterno ñ facta hominum m. sciã cilia uoluntatesq pnoscit. nulla erit arbitriu libertas. neq enim ut factum aliud ullũ. uel quæ libã existere poterit uoluntas. nisi quã nescia falli puidentia diuina pseiserit. Nã si aliorsu quã puiset deuiare ualent. Non iã erit futuri firma pscientia. sd opinio potius incerta. qd deto credere nefas iudico. Neq enim illã pborationẽ qua se quidam credunt hunc quæstionis nodũ posse dissoluere. Aiunt enim ñ idcoqd futurũ ẽ. id diuinã puidentiã latere ñ posse. quã id puidentia futurũ ẽ pspexerit. sd econtrario potius quã qd futurum ẽ. id diuinã puidentiã latere ñ posse. Eoq m necessariũ hoc incontrariã relabi partem. Neq enim necesse ẽ cũgere quæ puidentur. sd necesse ẽ quæ futura

Caute z inuenustissime legenda sunt ista usq; dũ ex psona philosophie respondetur. qs. mu pfecto ponit opiniones ñ ẽ ppria geludie pulch z negenda imponit. dicit q deus omnia puidit quæ futura sunt quæ nul falli potest z quecunq; fiunt; necesse est ne fiant. Vbi gitur. si celebrem bellum aliquo z aliqs medio loco transspectat; hic nulli ordinem uiues adminiat aut quidlib; pouuere facit. et aspicit qui uincat z qui metuat. sic q quodam deus non opellit ea quæ sunt facienda ad sua uenire prudentia. sd puidet omno quom l' qm quæ futura sunt. qm et nul fiem l' futurũ si ea et p ea pmeria sunt. sicut supr dim q. quæ sunt q fuerunt. uenient uno momento in ictu. sicut z de aspectu qui ppheria scripsit dicens dum fiunt suos. qui eu ei uiuidentur uendidit in egiptũ ne posset fi dns cosp. z ubi fugere conatur sunt diuina prudentia ib. ppheria sunt. nã nisi uendidisset eu egiptiis fuisset; cosp. effectus dns.

quæstio; cauta. examinatio. inquisitio. explanatio. discepatio. Querela; calumnia. accusatio dicitur. a questus eu est pusi querela.

Ipse uomq; negabim. ille ut dicebat futuris res ed eim pp qd erat puidr. et pr. puidam aut ñ res ed futuras. nos ut dicem uera ed que futura sunt ab eterno puidr. z cuncta que puisa sunt a ds sine dubio futura fi.

prudnr d. quasi pudnr. vn pdn. ut qi pudnt. que z apud gos frenesis dicit.

libero arbitrio

sunt puideri · Quare ū quę cui rei causa sit · p̄scientia nesitu
rorum necessitas · an futurorum necessitas puidentię laborett ;
Ac ñ illud demonstrare nitam · quo quomodo sese habeat
ordo causarum · necessarium ēt euentū p̄sentarū rerum ·
ꝗam si p̄scientia futuris rebus euenendi necessitatem
ñ inuidetur inferre · Et enim si quispiam sedeat · opinionem
que eum sedere ēstimat · uera ēt necesse ē · atq · e conuerso
rursus si de quo piam uera sit opinio q̄m sedeat · eū sedere ne
cesse ē · in utroq igit necessitas in ē · in hoc quidem sedendi ·
At ū in altero uerritatis · ſ ñ id circo quisq sedeat · q̄m uera ē
opinio · ſ hoc potius uera ē · q̄m quem piam sedere praecessit ·
Ita cū causa uerritatis exatura parte p̄cedat · in ē tam cō
munis in utraq necessitas · similia de puidentia futurisq reb ;
ratiocinari patet · Nā ꝗa si id circo q̄m futura ſt puident ·
ñ ū ideo q̄m puidentur euenunt · Nihilominus tamen ad
ut futura puideri · ut puisa necesse ē euenire · quis quod ad
perimendā arbitrii libertate solū satis ē · Iā ū quia p̄ posterę
ē ut ęternię p̄sentię temporaliū rerū euent causa ēt dicat ·
Quid ē autē aliud arbitrari ideo dm̄ futura q̄m ſ euentura
puidere quā putare quę olim acciderunt causā summe
illius ēt puidentię · Ad hęc sicuti cū quid ē scio id ip
sum ēt necesse ē · ita cū qd futurę noui · id ipsum futurę
ēt necesse ē · Sic fit igit ut euent p̄sentię rei nequeat euita
ri · Postremo si qd aliquis aliorsum · atq sese res habę ex

istimet · id ñ modo scientia ñ ē · sē opinio fallax abscan
tq; ueritate longe diuersa · Quare siqd ita futurū ē · ut eī
certus ac necessarius ñ sit euentus · id euenturū ēē pscri
qui potest · Sicut enim scientia ipsa ipmixta ē falsitati ·
ita id qd ab ea ēcipitur ēē alit atq; concipit nequid; ea
dūina · l' hom ·
ñaq; causa ē, cur mendacio scientia careat · qd se ita ren
quāq; habere necesse ē. uti eā sese habere scientia cōpbendit ·
Quid igit quonammodo ds hac incerta futura pnoscit · nam
decerna ·
si inuitabilit euentura censet · quē ēcia ñ euenire possibile
ē fallit · qd ñ sentire modo nefas ē · sēcam uoce pferre · At si
dūdicat ·
ita uti ft · ita ea futura ēē decernit · ut equē uel fieri ea · t ñ
fieri posse cognoscat · quē ē hac pscientia · que nihil certū
amplectit · distat · ctpherali ·
nihil stabile cōpbendit · At quid hoc refert uaticinio illo ridi
culo · tiresię · quicquid dicā · aut erit · aut non · Qui quia diui
sibille · qm ·
na prudentia humana opinione pstitit · siuti homines in
pcellere ·
certa iudicat · quorū ē incertus euentus · qd si apud illum
hom ·
rerum omnium certissimū fontē · nihil incerti ēē potest ·
pncipū ·
certus eorū ē euentus · que futura firmit ille pscerit · Quare
nulla nulla ē humanis ēsiliis actionib; q; libertas quas di
ēē · a cōdis
l ad ēē l ad nō ēē ·
uina messine falsitatis errore cuncta pspiciens · ad unum
do spo · retinendo · euenen · ēceptū t assūpto · impossibilitat ·
alligat & ēstringit euentū · Quo semel receptū · quantus oc
casus humanarū rerū ē sequat liquet · frustra enim bonis
malisq; premia poenae pponuntur · quem nullus merit lib
ac uoluntarius motus animorum · Idq; omnū uidebitur

Hi prudencia.

Hrestas fuit tac dos apollines z ex eundo ei reddi sp dabat responsa ut illud · Aio te eacida romanos uincere posse · eacida as dēlit z pyrrū rex epiro rum ·

iniquissimu· qd nunc equissimum iudicat· ut puniri impbos
ut remunerari pbos· Quos ad alterutrum ipia mittit
uoluntas· si futuri cogit certa necessitas· Nec uitia igitur
nec uirtutes quicquam fuerunt· si omniu merituru poci
mixta atq in discreta ē fusio· quoq nihil scelerati us excogita
ri potest· cum ex prudentia rerum omis ordo ducatur· Nihilq
con siliis liceat humanis· fit ut uitia qq nra ad bonorum om
nium referantur auctorem· Igit nec sperandi aliqd nec dep
candi ulla ratio ē· Quid enim ut speret quisq· ut ceia depre
cetur· quando optanda oma series indeflexa conectit·
Auferet igit unicum illud inter homines dmq comercium· spe
randi silicet ac deprecandi· siquidem iusta humilitatis pcio·
inestimabilem uicem diuine gr pmeren· Qui solus modus
ē quo cum do colloqui homines posse uidentur· Illiq in acces
se luci prius quoq qua impetrent ipsa supplicandi ratione
ē iungi· Que si recepta futuroru necessitate· nihil uirium ha
bere credantur· qd erit quo summo illi rerum principi conecti
atq ad herere possim· Quare necesse erit humanu genus iti
paulo ante cantabas disseptum atq disiunctu suo fonte satis
cert·

Q uena discors foedera rerum
Causa resolut quis tanta ds
Si cris statuit bella duob;
Vtq carptim singula ē stent
Iadē nolunt mixta iugari
Annulla ē discordia ueris
Semp q sibi certa coherent
Sed ms ceris obruta membris

Nequit oppressi lumuis igne · Rerum tenues noscere nexus ·
Sed cur tanto flagrat amore · Licet summa & singula norat
Veritatis repperire notas · Nunc membrorx edita nube ·
Scit ne quid appetit anxia nosse · Non uiuorum e oblita sui
Sed quis nota scire laborat · Summaq; tenet singula pdens
Aut sine sciti quid certa pcit · Igit quisq; uera requirit ·
Quis enim quicqua ne scia sopta · Neutro e habitu na neq; nou ·
Aut quis ualeat ne scita sequi · Nec penitus tam oma nescit ·
Quou inueniat quis reptam · Sed qua retinens meminit suma ·
Queat ignarus noscere forma · Consulit atte uisa retractans ·
An cu mente cernere altam · Et seruatis queat oblitas

Addere partes.

Tum illa uetus inquit hac e de prudentia querela · cum tullio cu diuinatione e distributi uehement agitata · tibiq; ipsi res diu prsus multumq; quesita · Sed haut quaqua abullo urm hactenus satis diligent ac firmit expedita · Cui caliginis causa e qd humanx rationis motus ad diuinx pscientix simplicitatem non pote e amouri · qui si ullo modo cogitari queat · Nihil prsus relinquet ambigui · qta demum pati facere atq; expedire temptabo · si prius ea quib; moueris expendero · Quero enim cur illa solutionum rationem minus efficacem putes · quex quia pscientia ne ex futuris rebus causa necessitatis existimat · nihil impediri pscientia arbitrii libertate putat · Nu enim tu aliunde argumentum futurorum necessitatis trahis · nisi qd ea q pscium

· 1 humana ro mouens se qbdam modis dea formacio · i · qpdam similiu & dissimiliu.

ñ euenire non possunt · Sicigit pnotio nulla futuris reb; adicit neces-
sitatem · qtu & iam paulo ante fatebar quidem quoluntarii exitus
rerum · ad certum cogantur euentum · & enim positionis gra ut quid
cesequatur ad uerta: statuamus nulla esse pscientia · Num igit quantu
ad hoc attinet qui ex arbitrio ueniunt ad necessitate coguntur ·
minime statuam rerum esse nihil rebus necessitatis iniungere · ma-
nebit ut opinor ead uoluntatis integra · atq; absoluta libertas ·
si pscientia inquies · ta & si futuris euenendi necessitas ñ e · signum
tam e necessario ea esse uentura · Hoc igit modo & iam si pcognitio
ñ fuisset · necessario futurorum exitus esse estare · omne enim signu
tantum quid sit ostendit · ñ u efficit qd designat · Quare demons-
trandum prius e nihil ex necessitate etingere · ut pnotione signu
est hui necessitatis apparat · Alioquin si hec nulla e · ne illa qdem
certi signum poterit esse que ñ e · Iam upbatione firma ratione sub
nixam · Non ex signis estat neq; petitis extrinsecus argumentis ·
sed ex conuenientib; necessariisq; causis est ducenda · Sed qui fieri
potest · ut ea ñ pueniant quae futura esse puident · Quasi u nos ea
que puidencia futura esse pnoscit · ñ ee euentura credamus · Ac ñ
illud potius arbitremur · licet euenant · nil tamen ut euenirent ·
sui natura necessitatis habuisse · Qd hinc facile ppendas licebit ·
Plura enim dū fiunt subiecta oculis intuem · ut ea que in qua-
drigis moderandis atq; flectendis facere spectantur auriga; atq;
ad hunc modū cetera · Num igit quicq; illo ita fieri necessitas ul-
la copellit · minime · Frustra enim esset artis effectus · si oma coacta

Vbi gitur cū sebo rerum ostendo ele-
mentū id rerum p uocat ñ cū ipe
lite suū elementū litte. n. signū uocis.

mouerent. Que igitur cū fiunt carent existendi necessitate. eadem
priusquā fiant sine necessitate futura sunt. Quare ſ quedam euen
tura quoq; ex itus a omni necessitate sit absolutus. Nā illud qdē
nullū ee arbitror dicturū. qdq nunc fiunt priusquā fierent e
uentura ñ fuerint. Haec igit ea iā precognita liberos habent e
uentus. Nam sicē scientia p̄senciū rerū nihil ins quefiunt. ita
p̄sciencia futurorū nihil quęuentura sunt necessitatis impor
Sed hoc inquisipsum dubitat. An earum rerū quę necessarios
exitus ñ habent. ulla possit ee p̄nocio. Dissonare enim uident
putasq si p̄uideant consequi necessitatē. sine ḋessitas desit mi
nime p̄sciri. Nihilq sciencia cōprehendi potest nisi certum.
Qd siquę incerti ſ exitus ea quasi certa p̄uident. opinionis id
ee caliginē nonsciencię uertitatē. Aliter enim ac sese res habeat
arbitrari. ab integritate scienciae credis ee diuersū. Cuius er
roris causa est qd oma quę quisq nouit ex ipsoq tantū ui atq;
natura cognoscit. estimat quę sciunt. Qd totū contra est. Omē
enim qd cognoscit nonsecdm sui uī sed secdm cognoscentiū potius
cōprehendit facultatem. Nam ut hoc breui liqueat exemplo ean
dem corporis rotunditatē alī uisus. alī tactus agnoscit. Ille emi
nus manens totū simul iactis radiis uirtuet. Hic ū cohęrens orbi
atq coniunctus circa ipsum ambitū rotunditatē partibus comp
hendit. Ipsū quoq hominē alī sensus. alī imaginacio. alī racio.
alī intellegencia conuertur. Sensus enim figurā in subiecta ma
teria constituta. imaginacio ū solam sine materia iudicat figurā

preco ⁊ quare d singlis uniuersalem nam ut hominem uidemus intelligimus de aliquo ad ⁊ ei gen. Vnum quod ⁊ ita alio tali g modo in spe gen lumen qphendimus.

Racio ū hanc quoq transcendit · speciemq ipsam que singula
rib inest uniuersali cōsideracione ꝑpendit · Intellegenciae ū
celsior oculus existit · supgressa namq uniuersitatis ambitū ·
ipsā illā simplicē formā pura mentis acie contuet · In quo illud
maxime considerandū est · Nam superior cōphendendi vis
amplectit inferiorē · Inferior ū ad superiorē nullomo cōsur-
git · Neq enim sensus aliqd extra materiā ualē · uel uniuer-
sales species imaginacio contuet · uel racio capit simplicem
formā · Sed intellegencia desup spectans conceptā formā q
subsunt & iā cuncta diiudicat · Sed eo modo quo formā ipsam
que nulli alii nota ēe potest cōprehendit · Nam & racionis
uniuersū & imaginacionis figurā & materiale sensibile cog-
noscit · nec racione utens nec imaginacione · nec sensib⁹ · sed uno
illo ictu mentis formaliter ut ita dicā cuncta pspiciens · Racio
quoq cūqd uniuersale respicit · nec imaginacione nec sensib⁹
utens · imaginabilia uel sensibilia comphendit · Hanc est enī
que ccepcionis sue uniuersale ita diffinit · Homo est ani-
mal bipes racionale · que cū uniuersalis notio sit · tū imagi-
nacionē sensibilemq rem nullus ignorat · Qd illa ñ in ima-
ginacione uel sensu sed in racionali ccepcione considerat ·
Imaginacio quoq tā & si ex sensib⁹ uisendi formandiq fi-
guras sumpsit ex cordiū · sensu tamen absente · sensibilia que q
conlustrat · ñ sensibili sed imaginaria racione iudicandi ·
Videsne igitur ut incognoscendo cuncta sua potius quā eorū

d cēcerā dicerē que est forma
informata.

que cognoscunt iniuste. nec id iniuria, nam cum omne iudicium iu
dicantis actus existat. necesse est ut suam quisque opera non exalie
na sed ex propria potestate proficiat.

Quondam porticus attulit. Nunc summis caput inserit.
Obscuros nimium senes. Nunc decidit infima.
Quos sensus & imagines. Tu sese referens sibi
Corporibus exterioribus. Ut eris falsa redarguit.
Credant mentibus inprimi. Hec est efficiens magis
Quondam celeri stilo. Longe causa potencior
Mos est acquore paginae. Quaque materie modo
Quae nullas habeat notas. Inpressas patitur notas.
Pressas figere literas. Precedit tamen excitans
Sed mens sui proprius vigens. Acuitque animi movens
Nihil motibus explicat. Quo incorpore passio
Sed tantum patiens iacet. Cum lux oculos ferit.
Nous subdita corporum. Vel vox aures instrepit.
Cassaque inspeculi vice. Tumentis vigor excitus
Rerum reddit imagines. Quasi tus species tenax.
Unde haec sic animus vigax. Admo tis similes vocans.
Cernens omnia novio. Notis ap plicat exteris
Quae vix singula prospicit. Introrsumque reconditis
Aut quae cognita dividit. Formis miscet imagines.
Quae divisa recolligit.
Alternumque legens iter.

Quod sum corporibus sencien
dis quam vis afficiant instru

mentis sensuum forinsecus obiectae qualitates animique agentis
uigor passio corporis antecedat · quae inse actum mentis
puocet · excitetque interim quiescentes intrinsecus formas ·
Sunsenciendis inque corporibus animus non passione insignit ·
sed ex sua ui subiecta corporis iudicat passione · quanto ma
gis ea quae cunctis corporum affectionibus absoluta sunt in
discernendo non obiecta extrinsecus sequuntur · sed actum suae
mentis expediunt · Hac itaque racione multiplices cognicio
nes diuersis ac differentibus cessere substanciis · Sensus enim
solus cunctis aliis cognicionibus destitutus immobilibus ani
mantibus cessit · Quales conchae maris quaeque alia saxis hae
rencia nutriuntur · imaginacio uero mobilibus beluis quibus iam
uitae fugiendi appetendi aliquis uidetur affectus · Racio uero hu
mani tantum generis est sic intellegencia sola diuinis · quo
fit ut ea noticia ceteris praestet · quae sua apte natura non modo
proprium sedet [illegible] terarum quoque noticiarum subiecta
cognosci [illegible] t · Quid igitur si ratiocinationum sen
sus imaginacioque refragentur · nihil esse illud
unum [illegible] sale dicentes · quod sese intueri racio
putat [illegible] · Quod enim sensibile et imaginabile
est · [illegible] id uniuersale esse non posse · Aut igitur ra
cionis uerum esse iudicium · nec quicquam esse sensibile · aut quo
sibi notum sit plura sensibus & imaginacioni esse subiecta · in
ante computacione esse racionis · Quae quod sensibile sit ac sin

gulare · quasi q̃d dam uniuersale considerẽ · ac si racio contra
respondeat · se quidẽ ꝗd sensibile ꝗd imaginabile sit inu
niuersitatis racione conspicere · Illa ů ad uniuersitatis cogni
cionẽ adspirare non posse · quo eorũ notio corporales figuras
ñ posse excedere · De ererũ ů cognicione firmiori, pociusq
fectioriq iudicio eẽ credendũ · In huius modi igit̃ ire nos
quibus racionandi quã imaginandi ꝗã sciendi uegine ·
Nonne racionis pocius causam pbamus · Simile est ꝗd humana
racio diuinã intellegenciã futura nisi ut ipsa cognoscit ñ pu
tat uniuersi · Nam ita dissertissiqua certos ac necessarios habe
re ñ uideant̃ euentus · ea certo euentura pscire nequeunt ·
Harũ igit̃ rerũ nulla est pscienciã · Quã si ꝗã in his eẽ credamus ·
nihil erit qd non ex necessitate pueniant · Si igit̃ ut racio
nis principes sumus · ita diuine iudicii mentis sicut imagina
cionẽ sensui uel racioni cedere oportere iudicauim · sic diui
ne sese mentis humanã summittere racionẽ iustissimũ cense
remus · Quare in illius summe intellegencie cacum si possumus
erigamur · Illic enim uidebit qd in se racio ñ potẽ uniuersi · Id autẽ
est quonã in ꝗã que certos ex tuis non habent · certa tam
uideat ac di finita p notio · neq id sit opinio sed summe pocis
scientie nullis terminis inclusa simplicitas ·
Quaua uis terras animalia p meatus figuris
Nam q alia extremo sunt corpore puluerẽq uerrunt ·
Continuiq trahunt ui pectoris incuata sulcum ·

1. quo ñ uidenẽ hãt eos ac notiores euenẽ?

alia alia instabilis
Sunt quibus alarū leuitas uaga uerberaq; uentos
celori. premisit.
Et liquido longi spacia ętheris enatet uolat
alia. ire.
Hac pississe solo uestigia gressibusq; gaudent.
uiridis. ire.
Et uirides campos transmittere et subire siluas.
diuersa.
Que uarius uideas licet omnia discrepare formis
desides.
Prona tamen faciens hebetes ualet ingrauare sensus.
caput.
Vnica gens hominū celsū leuat alcius cacum.
et
Atq; leuis recto stat corpore despicitq; terras.
sapis. imago.
Hac nisi terrenus male desipit admonet figura.
et. inuenis. elonat. faciem.
Qui recto caelū uultu petis exeris q; frontem.
Insublime ferat animū quoq; negrauata pessū
pdicat. male.
Inferior sidat mens corpore celsius leuato.
et.
Quod igitur uti paulo ante monstratū est. omne quod scitur.
a ea.
non ex sua sed ex comprehendentium natura cognoscitur. Intueam
intellegentium. animo uolum.
nunc quantum quissit diuinę substancię status. utque nam quam
est. ee.
eius sciencia sit possimus agnoscere. dicit igitur aeternum ee.
cunctorum racione degencium comune iudicium est. Quid sit
iuuencium. a sili.
igitur aeternitas considerem. Hac enim nobis natura diuina scien
eternal. pie
cia patefecit. Aeternitas est interminabilis uitae tota simul
sine p̄n sine fie. vi plus.
et perfecta possessio. Quod ex collacione temporalium clarius liquet.
n deest o p o ignosce. collacione.
Nam quicquid uiuit in tempore id presens a preteritis in futura
abi me. est
procedit. Nihilq; est in tempore constitutum. quod totum uitę suę
spacium parte possit amplecti. sed crastinum quidem nondum appre
hendit. hesternum u iam perdidit. in hodierna quoq; uita nam
ne.

plus nutris quā in ullo mobili transitorioq; momento. Qd igit
temporis partē condicione licet illud sicuti de mundo censuit
aristotelis nec experit umq; ēe nec desinat. uitaq; eius cum tempo
ris infinita tendatur: nonenim totū simul infinitate licet uitae
spaciū comphendit atq; cōplectitur: sed futura ñ dū transacta iam
ñ habet. Qd igit intēminabilis uitę plenitudinē tota parti cō
phendit ac possidet. cui neq; futuri quicq; abest. neq; preteri
fluxerit. id actnū ēe iure phibet. Idq; necesse est et sui compos.
psens sibi semp assistere. et infinitate mobilis habere tempo
ris psentē. Vnde non recte qdā quicū audiuit uisum platoni
mundū hunc. nec inicium habuisse temporis. nec habiturū ēe
defectū. P hoc modo conditori conditū mundū fieri coeternū
putant. Aliud est enim pintēminabile duci uitā. qd mundo pla
to tribuit. Aliud intēminabilis uitę tota parti cōplexū ēe p
senciā. qd diuinę mentis ppriū ēe manifestū est. Neq; ds
conditis rebus antiquior uideri debet temporis quantitate
sed simplicis potius pprietate naturę. Hunc enim uitę im
mobilis psenciarū statū instituit ille temporaliū rerū motus
imitat. Cumq; eū effingere equare non possit ex inmobi
litate deficit in motū ex simplicitate in psentię
decrescit in infinitā futuri ac preteri quantitate.
Et cū tota parti uitę suę plenitudinem nequeat poside
re. hoc ipso quo aliquo modo numq; ēe desinit. Illud qd im
plere atq; exprimere non potē. aliquatenus uidet emulari.

alligans se adquale cumq; presencia huius exigui uoluerisq; mo
menti. Que quo manentis illius presencie quandam gestat imagi
ne quibuscumq; cui gerit. id prestat ut ce uideant. Quo u mane
re nipotuit. infinitu temporis iter arripuit. Coq; m factum
est ut continuare eundo uita. cuius cōplecti plenitudinem nua
luit pmanendo. Ita si digna rebus nomina imponere. plato
ne sequentes. dm quidem aeternum mundum u dicamus ce ppetuum.
Quo igit omne iudicium secdm sui naturam que sibi subiecta sunt
cōprehendit. Est autem do semp aetnus ac presentarius status.
scientia quoq; eius omne temporis supgressa motionem. insue
mance simplicitate presenciae. infinita q; preteriti ac futuri spa
cia complectens. oma quasi ia gerant. in sua simplici cogitacio
ne considerat. Ita q; si presencia pensare uelis qua cuncta di
nosceit. nec presciencia quasi futuri. sed sciencia nuq; deficien
tis instancie estimabis. Vnde nipuidencia sed puidencia
pocius dr. qd porro a rebus infimis constituta. quasi a ex
celso rerum cacumine cuncta pspiciat. Quid igit postulas.
ut necessaria fiant que diuino lumine lustrent cū ne homi
nes quidem necessaria faciant ce que uideant. Nu enim que
presencia cernis aliquam existuus necessitate adeit intu
itus. minime. Atqui sicut diuum humanique presentis
digna collacio. uti uos uro hoc temperario presenti quedam vi
detis. ita ille oma suo cernit eterno. Quare hec diuina
pnocio natura rerum pprietatemq; nimitat. taliaq; apud se

psencia spectat·qualia intempore oli futura puenient·Nec re-
rũ iudicia cõfundit·unoq·suę mtis intuitu tã necessariȩ quã ñeces-
sariȩ uentura dinoscit·Sicuti uos cũ pariter ambulare·et uiuere homi-
nẗ & oriri inęlo solẗ uidetis·quãquã simul utrũq·cspectũ tam
discernitis·Cthoc uoluntariũ illud eẗ necessariũ iudicatis·Ita igit
cuncta ęspiciens diuina intuitus qualitatẗ rerũ minime pturbat.
apud se quidẗ psencũ adẗditionẗ ũ temporis futurarũ·Quo fit
ut hoc ñiste opinio·seducritate potiũ nixa cognitio·cũ exaturũ
qd eẗ cognoscit qd idẗ existendi ntiẗssitate carere ñnesciat·
Hic fidicas qd euenturũ dsuidȩ·id ñeuenire nposse·qd ñpotẗ
euenire id ex necessitate cũgere·meq·ad hoc necessitatis nom as-
stringas fatebor·rẗ qdẗ solidissimę ueritatis·sed cui vix aliqs nisi
diuini speculator accesserit·Respondebo nãq·id euenire ñ cũ ad
diuinã nocionẗ referẗ necessariũ·cũ ũ in sua natura ppendit
liberũ pr sus atq·absolutũ uideri·Duę sunt necessitates·simplex una
ut uti qd necesse est·omis homines eẗ mortales·altera condicionis·
ut si aliquẗ ambulare scias·eũ ambulare necesse eẗ·Qd enũ quisq
nouit id eẗ alit ac notũ est nequit·sed hanc cõdicio minime secũ
illã simplicẗ trahit·Hanc enũ necessitatẗ ñ ppria facit natura
sed cõdicionis adiectio·Nulla enũ necessitas cogit incedere uo-
luntate gradientẗ·quã uiseũ dũ gradit incedere necessariũ
sit·Codẗ igit m siqd puidencia psensu uidet·id eẗ necesse eẗ·tã &
si nullã naturę habeat necessitatẗ·Atqui dsea futura quę ex ar-
bitrii libertate puenium·psencia ctuit·Haec igit ad mutuũ re-

lata diuinū necessaria fiunt p̄dicionē diuinę nociōis ꝗ se
ū cōsiderata ab absoluta sue naturę libertate n̄ desinunt fieri
igit̄ p̄cul dubio cuncta quę futura sed eorū quēdā de libero
p̄ficiscunt arbitrio. Quę quāuis euenianti existendo nam natu
rā ppriā n̄ amittunt quā p̄ius quā fierent et iā n̄ euenire po
tuissent. Quid igit̄ refert. nec necessaria cū ppē diuinę scientię
p̄dicionē modis omnib; necessitatis instar euenirē. Hoc scilicet
qđ ea quę paulo ante p̄posui sol oriens et gradiens homo. quę dū
fiunt n̄ fieri n̄ possunt. Eo quōd tamen unū p̄ius q̄q; fieret necesse erat
existere. Alterū ū minime. Ita et iā quę p̄sciencia d̄ habere dubio
p̄cul existent. Sed eo hoc qđē de rerū necessitate descendit.
illud ū de potestate sue naturā. Hauū igit̄ iniuria diximus hęc
si ad diuinā noticiā referant̄ necessaria. Si ipse cōsiderent̄ necessi
tatis sed nexibus absoluta. sicuti omne qđ sensibus patet si ad ratio
nē referas uniuersale est. Si ad se ipsā respicias singulare.
Sed si mea inquies potestate situ est mutare ppositū eū ac u
abo p̄uidencia cū q; illa p̄nosset forte mutauerit. Respon
debo p̄positū quidē te posse tuū deflectere. Sed quō et id
te posse et an facias quo ut euertas p̄sens p̄uidencię ueritas in
turbet diuina. te p̄uidencia n̄ posse uitare. sicuti p̄sens oc u
li n̄ possis intuitū quāuis te uitare actiones libera uolun
tate euertere. Quid igit̄ inquies ex mea ne disputacione
scientia diuina mutabit̄. Minime. Omne namq; futurum
diuinus p̄currit uitatus. et ad p̄sencia pprię cognicionis

ut sol oriat.

ut ho gdeat.

tu ro ou ego nuo hoc nuo aliud uelim illa quia nullam mei ulnec mutare indar

sit intellectū. Sciendū ū qꝫ cū simul sit semp ratio et intellegen
tia. intellegentia tamē in hoc rationē transcendit. qꝫ cū ho
omis rationis sit capax. ñ tamē omis homo intellegentię
in sublimitatē et puritatē omne mȳstaris valeat ēt̄plari.
Verbi grā. imaginatio transcendit sensū corporeū. qꝫ sublato
corpore ei figurā retinet. Ratio ū illa duo sup gradit̄. Intellegen
tia ū p̄scriptis trib, sup eminet. ⁊ Sensus enī. s. corporis. ⁊ In
subiecta materia. i. in corpore. ⁊ Luoicat. s. imaginalit̄. ⁊ Vnū
sali. ē. p. in eo qd ē genē. cū dic̄ ho ē animal. ⁊ Intellegentię
u. c. o. e. id intuit̄. o hoc claudiañ. ita hunc. animę. q̄d
sup posit̄ ē oculus. q̄ siue mens siue sp̄s siue intellegen
tia dicat̄ unū tōēq, ē. ⁊ Siplicē. i. formā. i. essentiā dicta
tis quę ē forma informata. ⁊ Ita superior inf. id intelle
gentia hī in se rationē. Ratio ū imaginationē. Similit̄ q̄
ille q̄ bene intellegit hī in se hoc qd ille sapit. q̄ minus
intellegit simul et hoc qd ipse plus illo intellegit. ⁊ Am
plectit̄ inferiorē. Verbi grā. Imaginatio transcendit
sensū corporeū. qꝫ sublato corpore. ei figurā retinet.
Ratio illa duo sup gredit̄. Intellegentia ū p̄scriptis trib.
sup̄minet. ille ū ñualem ēp̄hendere intellegentiam.
⁊ Neq; enī aliq̄d. st̄ sic imaginatio. ⁊ Vale. s. cinere.
⁊ Vnū s. ales. i. singulares. ⁊ Imaginatio st̄ sic ratio.
⁊ Concepta f. st̄ omnitatis. ⁊ Dividicat. i. discerne. cer.
⁊ Sed com. i. caui. ⁊ Letu mīs. i. acumine. ⁊ Hęc

ē. s. ratio. ¶ Vnuūsale. .i. genē sicē animal. de omī enī hoc hoc or.
¶ Vsendi. sti unīte. ¶ Inuria. .i. inuste.

uondā porticē attulit. o. n. s. hoc ē stoa habuit. Stoaor
porticē. unde stoici discipuli platonis phylosophi. q̄ dicerē
imagines corporeū ita mentib; inp̄mi. sicē inlituris figurē latent
t'note. Achademia fuit uilla iuxta athenas sita. nplus uno
miliario abea distans. Intēptat aū achademia ppli. eo qd ibi
neptunī supat sit bellico ēflictu. Sic ait gregorī nazarenī
diē pq̄dā homicidio qd uiteos ētingit. Sicē g neptunī turpitē
abeadē uilla naufragio aufugit. inipsa uilla plato phylosophus
cōmorans omī tēpore uitē suę phylosophia docebat. p̄ huius
obitū scola ipsius inter sectas diuisa ē. et q̄ uneadē uilla reman
serant abea achademici sit dicti. Qui ū exeuntes abea uilla ciuita
tē athenas sit ingressi. sit stoici sit nuncupati. et hi inporticib; phylo
sophabantur. Stoa enī grē porticē dir. Tertia secta ē que a loca
diuisa migrando nullā certā sedē habebat. et apellabat peripathe
tica. Quia igitē hui sectę phylosophi diuisa loca pagrabant.
peripathetici unde uocati. id deambulantes. seu ut hieronimo
placet circū calcantes. eo qd partes orbis circūierant grā discen
darū disciplinarū. Quicqd enī diffiniebant uelut qddā et inē
cussū. et undiq; circū calcatū id fixū manebat. Qd enī nos dm̄ calcē
gēi dīt pato. Inde cōponitē peripato. .i. circū calco. Inde peri
pathetici dicti sit q̄ alias sectas altiori ingenio sup excellunt.
¶ Obscuros. t p̄spicaces dicit t oiu neglectos. oiu enī stoicę.

retorquet ac reuocat · nec alternat ut estimas · nunc hoc nunc
illud p noscendi uice · sed uno ictu mutationes tuas manens p uenit ·
atq; coplectitur · qua comphendendi oma uisendiq; psentia · non
ex futurarū puentu rerū sed ex ppria ds simplicitate sortitus est ·
Ex quo illud quoq; resolutū · qd paulo ante posuisti · indignū esse
si sciencie dī causam futura nra pstare dicunt · Haec enim scien
ciae ius psentaria notione cuncta coplectens rebus modū omibus
ipsa constituit · Nihil ū posterioribus debet; quę cū ita sint manet
intemerata mortalibus arbitrii libertas · nec inquę leges solutis
necessitate uolumtatibus pmia poenas ppondunt · Manet etia spec
tator desup cunctorū psciius ds · uisionisq; eius semp psens aeter
nitas cū nrorū actuū futura qualitate concurrit bonis pmia
malis supplicia dispensans · Nec frustra sindo positę spes · et
pces · quę cū recte sunt inefficaces esse nposunt · Auertamini
igit vicia colite uirtutes · adrectas spes animū sublenate · hu
miles preces in excelsa porrigite · Magna uobis est fidissimu
lare nmuitis necessitas indicta pbitatis · cū ante oculos agitis
iudicis cuncta cernentis · Expl. v. lib. ꝑ. Bo. sol. ph.

Dixerat oracionsq; suę cursum·id seriem·Adalia quędam
tractanda·Adalia scilicet quā ego uellē·nā superiorē
exhortacionē plongare adhuc parabat·Hoc est ut mor-
tales homines p uirtutū culmina inmortalitatē consequi
studerent·ss Expedienda·i·exponenda·ss Recta quidem·
Quidē expletiua coniunctio est hoc loco·nā ornatus causa tan
tum m̄ posita est·hic arripuit eius intencionē·ss Re experiar·
effectū appbo·ss Debitum p̄missionis·Quo scilicet p̄misit se
illum in patriā reducturū·ss Absoluere·i·p̄ficere·ss Quamq;
tibi·q·p·r·a·Patriā·i·racionem pristinā·t in paradysum·
aut certe in cōtemplationē diuinā qua fruebaris in p̄speritate
degens·ss Haec aut̄ cū si p·u·e·hoc est quirequiris de casu·ss Cog
nitu·i·cognicione·ss Tamen apposita nri·t·p·a·s·Ego inquit p
posui te in pristinū contemplationis statū reducendū q̄ diuiq;
iā ppe est·Sed ea quę tu interrogas impediunt te·quō dū in
his me remoraris·n̄ potes audire ea quibus ame informandus es·
ss Tramite·i·rectitudine·ss Auersa i·remota·ne de uiis fatiga
tus sis longis an fractibus questionū·ss Ad emetiendū·i·ambu
landū·ss Sta quietis p̄quiete m̄ loco fuerit·sic dicim̄ loco pa
tris est m̄ ille p̄patre·ss Simul·p̄sertim·ss Cū omē·d·t·latus·i·f·
c̄stituit·i·more meo gerā·i·explanabo quę req̄ris·t mori ge
rabor tibi·i·uoluntatē tuā faciā·ss Siq̄ dē·i·aliquis euentum·
m·haec diffinicio generalis est & uulgaris·in sequentibus aut̄

philosophorū dicturus est diffinicionē·ss Nullaq·c·cp·c·cē·d·
Resenim creatę ita dispositę sūt & ciunctę·ut effectus unius cau
sa sit alterius·& alterius labor pfectus alterius·ss Et ꝓter sub
iectę rei·s·i·p·u·cē·d·Verbi grā·si fossor subito fodiens in
uenit aurū·& quasi ipsa auri inuentio sit casus·ss Hā nihil
ex nihilo·e·v·s·e·P suis indogmatū epicureorq dicē·ex nihilo
nihilum in nihilum nil posse reuerti·C picuri enim duo dix
erūt cē principia·hoc ē athomos & inane·ex q̄bus facta sūt ele
menta·& athomos dicebant corpuscula fuisse breuissima
quę vix uideri poterant·qualia sūt ea quę p solis radios ui
dentur discurrere·Inane autē uocabant illud spaciū in quo
athomi cōtinebantur·Haec ergo duo materiā fuisse rerū cre
aturarū uolebant·Nos autē dicimus omnia facta cē ex nihilo
adō·qui n̄ solū cē·sed & iā summe est·Possumus tamen dicere
simultē q̄d ex nihilo nihil fit·quippe cū omnia fiant ex iis
elementis·terra·aqua·aere·& igne·Si quis autē interrogē
terra unde facta cē·et cętera elementa·dicendū est ex nihilo·
Principiū uero n̄ ase·sed adō principe sumpserunt·& ideo
forte potē dicere·elementa n̄ de nihilo facta·q̄d adō qui
summe habē cē creata sūt·ss Cui nemo umq·v·r·ē·i·re
sistit·Refragari est dissentire & contra ire·C contra suf
fragari est auxiliari·& consentire·hinc suffraganei dnī·
ss De materiali subiecto·i·quatuor elementis de natura
rationū·causarū rationes uocat rerū causas·i·iiii·elementa·

exquibus omā st̄ creata·ratione dī operante·ss Qd igitur·r sub
erit·ss Inphisicis·r·inlibro quē de natura rerū scripsit·ss
Quonā inq; m̄·sub diffinuit·ss Obtingit·r·euenit·verū ñde
nihilo est·sub ꝯ de aliquo·ss Hā ppas·c·h·scilicē obrutionē
auri·& effossionē humi·ss Inopinatus id·inp̄dicat·c·e·u·o·
casus nihil est aliud nisi ē cursus rerū insperate prumpens·nisi
eo loco·p·inquibus dā codicibus inuenit·eo loci· Tunc aut̄ erit
una pars·aduerbiū scilicē loci·utrūq; tam̄ similit̄ potest
intellegi·ss Cōpendii·r·celeris inuentionis·ss Quo ille·o·r·
ubi·hunc·f·ēuenit·nā dicimus ē uenit me facere·ss Ordo ille·
Ambitus disposicionis dī extra quē & p̄t̄ quē nihil umq; fuit
est·aut erit·ss Ineuitabili·r·indissolubili·ss Conexione·r·
coniunctione·

Rupis achamenie·s·u·u·s· Achamenia ipsa est chaldea
uocata ē ita a quod dā crudelissimo rege·de quo inse
dulio legit̄· Cuius achamenia rabies accenderat ira plus
fornaci sua·ñ enim poterat ira eius placari·nisi humano
sanguine·Scopulis sub·in·t p·Pectoribus figit·s·pugna·
Ꝑ sae enim & orientales ppti hanc hnt̄ pediandi ē suetudinē·
ut simulata fuga hostē sequant̄ insequentē & spiculis p
fodiant·similit̄ & britones faciunt·ss Fugax fugientes
pugnatores·ss Tygris & eufrates ab uno se fonte resoluunt·
r·separant· Tygris parmenia·eufrates p chaldea currit·
utq; tam̄ in chaldea ab uno fonte exit·sed cursum suū unus

quisq; ppriū & diuisū retinæ. Illam itaq; terrā fertilissimā quę
his duobus intīiacē fluminibus mesopotamiā gēci uocant.
Nam meson mediū potam fluuiū dicunt. ss Sicorant. r. sico
rent. ss Confluat. dcē. si. ss Alterni. r. utriusq; ss Qdtrahit
unda. r. nauigiū. aut truncos. ss Conuenient puppes. sub. duū
fluminū. ss Cuulsi a radicibus flumine t. r. ui. flumīis. ss Mix
taq; fortuitos. r. Tygris quipar menia. euphratesq; uichaldram
mentt ex uno fonte pcedunt. ueniuntq; simul pene usq;
inchaldeā. cuius incolę hanc hnt consuetudinē. ut simula
ta fuga hostem sequentē insperate spiculis pfodiant. sed
postquā abinuicē separantur illi duo amnes. numq; iterū
simul miscentur. unde dic. quasi simul inēsuete redirent.
ēfluerentq; naues utriq; flumīis in unū. sub quadā com
paracione illud uocaretur casus. cū tam non sine causa fue
rit. uidelicē q montana nōobstarent. ss Implicē. r. impli
cabit unda. sub tygris & euphrates. ss Quos tam. r. u. t. d. c. sub
regum t regerent. ss Declivia. r. humilia. ss Lapsi. r. fluentis.
ss defluus. r. defluens. ss Sicq; pmissis. f. u. h. ld sine ullo re
gimine. ss Fors. p. f. sub dispositionis dī. Ipsaq; lege. sub. cū.
ss Meat. r. ptransit. t cuenit.

A Nū aduerto. r. q. u. d. r. ēt. c. s. r. h. h. s. f. c. id in his quę dispo
sicione dī fuerit. ss Humanorū. m. id. uoluntates. ss Neq;
cum fuerit ulla. r. n. q. c. l. a. a. Sciendū itaq; q soli angli &
homines racionabiles ad ō creati sūt. quibus etiā liberū est

arbitriū concessū siue ad bonū siue ad malū. & mali quidē
angeli stati ut p uaricati sc liberū p didere arbitriū. ita ut
bonū iā nec uelint nec possint. In malū aut quie legerē suū
arbitriū tantūm remansere. Sci ꝝ angli ūrtti ruina ma
lignoꝝ spiritūū. ita solidati sc ut melioratī in arbitrio solius
bonitatis. ut iā nec uelint nec ēiā possint malū. & bonū qd uc
lint statim possint omnimodo & p ficere. Simlit g & homo an
te quā peccare arbitriū liberū habuit. scilicet utrū in natu
ra boni p manere. an ad malū ruere. Hec enim repug
nabat caro legis mtus illius ad peccatū. At posty nullo co
gente peccauit arbitriū bene agendi penitus p didit. &
ad malū tantū ad qd sponte lapsus est liberū hī arbitriū.
Non solū g homo bonū p se n potest agere. sed nec cogitare
sine solius dī clemtia. Habet itaq; homo liberū arbitriū.
n tam sanū sed corruptū. & semp ad malū ruens. ss Iudiciū. i.
discretionē. ss Quo. i. p qd. ss Oriandaut. i. virtutes. ss Sed
hanc libtatē uidelicet. n in omnibus creaturis scilicet. sed tacio
nabilibus. ss Equā ee. c. Nā sci angli ad bonū tantū habent
arbitriū. homines ū ad malū tantū. sed cū dī respectu li
berū quibus redditur etiā ad bonū. ss Nam supnis. d. s. id angticis
spiritibus. ss Perspicax iudicū. i. euidens. qr n fallunt sicuti ho
mines ueri simlibus bonis. nec aliqd possunt dubitare in rebus
eligendis uelut homines. Hinc legit. Sī uiē quē putant rectē.
quarē finis usq; ad p fundū inferni demergit. ss Humanas ū a

nymas·l·q·Secm philosophos hoc dicunt qd dicunt anymes ee in cte
placione·& sua ui plenissime exercere ante qua ad corpora ue
nant·Cu au descendunt ad corpus obliuisci suae naturae·& gra
uedine corporis eas oppri [illegible] ni·unde aqb da reprehendit·
nam reprehendendos e cu bea [illegible] tus augustinus similit dic·
S, in libro retractionu se inde redarguit·Alii aut dicunt certo
tepore anumes creari·& certo tempore eas in corporibus desti
nari·ss Minus sub libere st·ss Dilabunt·s·in descensus·ss Cu vi
cis·d·r·Te qsi penitus a racione deficiunt·ss Ad inferiora·i·
ad corporis delectacione & seruitute·ss Ad uiuas·i·accu
mulant·ss Suisque merits putmerent & put libero arbitrio
utuntur·Παντε·oma·φορνν·uid & ΚΛΙ·& ΠΑΝΤΕ·oma·ΠΑΚΟΥΕΙΝ·
exaudiunt·Alit·oma ferens & oma gubnans·uro claro·l·p·
m·c·o·h·l·d cuius carmen mellis dulcedine pstare uidet·homer
laudes sot ap g cosscribit·Sicam ille sol radius suis oma sic pe
netrat·quom editor rerum·hoc g dic·haut sic·m·c·o·subagit·
ss Nulla t·m·r·Quin oma pudeat·ss Que qr·r·o·s·alludit ad hoc
qr de solis ablata·us·fit sol· [illegible] umego·e·r·d·r·a·c·l·aut &
adtentissime legenda st ista·usq·du exp sona philosophus
respondeat·qm minus pfectus pponit opiniones·nec tam
p posita eclusit·Plura enim neganda intponit·dic ergo·Ds
cuncta puidet quae fitura st·cui nihil potest falli·& quecumq·
puid & necesse e ut fiant·l gitur sine cesse hnt fieri sedm di p
uidenciam·ubi erit arbitrii libertas? sine cessitas est inposita

T

ex parte puidencie · liberũ nonerit arbitriũ · Sed sciendũ est
q̃ dꝰ ñ inponit necessitatẽ gerendis rebus neq cogit ea im
pleri quę puidet · Sic gerendę sũt res ipse pliberũ arbitriũ ·
ita dꝰ puidet illas futuras [illegible] Verbi grã · sic ebrietẽ currule
certamẽ · et aliquis in emi[illegible]nenciori stans loco spectet ·
hic nulli certamiũ uires amministrat · aut quẽ libet pcur
rere fac̃ · Aspic̃ tam̃ quis uincat · et quis melius curat · Sic g̃
q̃nam̃ dꝰ ñ cõpellit ea quę sũt facienda ad suã venire pui
denciã · Sp̃uidet quom̃t quando qd futurũ sit · quippe
cũ nihil futurũ · nihil p̃teritũ · sed omnia ei potius p̃sencia sũt sic
sup̃ ait · Quę sunt que fuerunt ueniantq uno monitus cernit
uniuersa · Sic de ioseph p̃ea quã pharaonis somnij dixerat fu
turũ dnm̃ frm̃ suorũ · quicũ ei uiuidere et uendidere eũ
ne possẽt fieri dnꝰ eorũ · Et ubi fugere conati sũt diuinã
puidenciã · ibi cõpheusi sũt · Nã nisi uendidissent eũ egip
tiis · ñ possẽt in egypto eorũ fieri dnꝰ · ss Difficiliore · r · a · Solu
ta inquit questione · de libero arbitrio rursus altera mate
emergit · scilicet q̃m̃ possit esse liberũ · cũ omnia secũm p̃scien
tiã fiant · ss Confundor · r · pturbor · ss Coniecto · r · p̃sagio · ss
Adũsari · sub · mihi · ss Acrepugnare · sub intũse · ss Abaetno ·
r · ante quã tempus esset · ss Nulla · e · a · l · qd falsũ ẽ ut liberũ
arbitriũ ñ sit · ss Voluntas · n · q · n · f · id quę nescit falsita
te decipi · ss P̃pensere · r · p̃cognouerit · ss Aliorsũ · r · altũ ·
ss · Detorqueri · r · deflecti · ss Quidã · e · h · q · modũ · p · d · de p̃

sencia & libero arbitrio·ss Honenim qd·r aliqd·ss Euentur·ū·
Hos g̃ neutrū negabim·illi enim dicebant futuras ē res causa
ppt̃ quā ēt̃ ꝓuidencia; ppt̃ ꝓuidenciā autē nīres ē futuras·
ll os autē dicem· ueracit̃ & cuncta quę futura ſt̃ abeo p̃uidere·
& cuncta quę ꝓuisa ſt̃ adō sine dubio futura fieri·ss Qm·d
ꝓuidencia futurū ē·pſ·e·p·l deo aiunt ē ꝓuidenciā qm̃ aliqd
futurū est·ss Qm̃ qd futurū est·r·d·p·l·n·p·Expositores huīmodi
inepti·qm̃ id qd futurū est diuinā ꝓuidentiā latere ñ posse·
ss Id diuinā subꝓuidenciā·ss Coq·m̃ necessariū hoc·id uenisit
necessitas euenire·quę dſ p̃uid & Inēcrariā·r·ēcrariā supe
riori sententię quā indocti asserebant·ss Relabi·r·recidere·
ss Quasi ū·q·e·r·e·ſ·dē ū ita locum·ss Presenciam·r·utrū·
ss Labor & r·cū labore inquirat·ss Ac ñ illud·sub ita locum
quasi·ss Quom·r·qualit̃ cūq·ss Ordo causarū·r·utrū·ideo
quidē futurū q̃ ꝓuidentia p̃nosciit·an ideo ꝓuidentia p̃nos
cit quia futurū ē aliqd·ss Necessitatē·ñ·u·r·sub qd utrq
ñ facit·ss Atq ē ūso·eūso t ēcrariā adūbia ſt̃·ss Inutroq g̃
n·r·Similit̃ igit̃ si illud qd futurū ē ꝓuidentia dī p̃nosciit·
uerā illā ē necesse ē·& ēā id qd futurū ē p̃uidere necesse
ē·inutroq g̃ necessitas inē·in hoc quidē futurę rei·inal
tero ū necessitas ꝓuidencię·ll necessitas inē·ut si sed & uera sit
opinio·& si opinat uerū·sedere necesse ē·In hoc quidē ne
cessitas sedendi·At ū in altero veritatis·necessitas ē ut ue
rū opinet·ss S·ñ idcirco q̃sq sed & Simlit̃ g̃ ñ aliqd futurū

qm̃ puisu ē. Causa uerritatis. i. sessionis. ss Inē tam cōmunis. i. u.
n. ut & uerū sedere. & uerū sit opinari. ss Illā & iāsi. i. q. f. s. p. qd
ñ accipit inhac parte tantū. ss Perimēda. i. delenda. ss Preposte
rū. i. ctrariū & cfusū. ss Quidē aut aliud arbitrari. Illā destruit
opinionē quadicebant quidā ēē puidenciā exreb futuris. ss Ad
hęc. i. contra hanc. ss Sicuti cūqd ēē scio id ipsū ēē necesse est.
In ñ sciencia & opinionē hoc distat. qqd scim̃ ueracit & absq
dubitacione atq incuitabilit certū habemus. nec alit fieri
potē. Qd ū opinam̃ incertū nob ē utrū fiat. potē enim fie
ri & ñ fieri. ss Sic fit igit ut euenit p. r. n. u. ñtam̃ pscientia
impellit. ss Siqd. i. sialiqd. ss Aliorsū. i. alit. ss Atq sese res
hē. quā ipsa res ē. ß est opinio fallax quę nulla ē indō. ss
Longe. i. ualde. ss Qui. i. quom̃. ss Sic enī scientia sub diuina
impmixta ē. i. ñ pmixta. ss Esse alit atq i. quā. ss Cur. m. s. e.
sub diuina t hoīs. ss Quonā m̃ ds hęc incerta. f. p. id siincer
ta sē. ss Censē. i. decernit. ss Aut qd hoc refert. i. distat. ss Va
ticinio illo ridiculo tiresię. Tiresis fuit quidā utrius sexus.
cūq iouis & uino ctenderent quisexus maioris ardoris &
amoris eet. uocauerē eū qui utriusq peritus erat. ille respon
dit femineū sexū sex unciis superare. Illā uirilis uitaiebat
sexus tres uncias. femines ū. nouē unciās hē. unde iuno in
dignata mulcauit eū oculis. S. fabula huic loco ñ congruit.
dicam̃ q tiresiā sacerdotē fuisse apollinis. ex oraculo tiu
incerta semp dantē responsa. ut est illud. Aiote eacida

romanos uincere posse · Potest enim utrumq; intellegi · & aiote ea
cida uincere posse romanos · & aio romanos posse te uincere ·
Eacidas autem dictus est rex epirotarum · ss Quid & iam diuina · p · h · o · p ·
id inq; precellit · ss Fontem · i · principium · ss Nihil incertum esse potest ·
Nonne affirmantis si inuestigantis seclusio · quam diuina prescien
cia nemini cogit · nullam uim infert libero arbitrio · ss Diui
na mens · id est prouidencia · ss Quo semel recepto · i · cepto & as
sumpto · ss Occasus · i · impossibilitas · ss Frustra enim · b · m · p · p · p ·
subsistit est uti dixisti · Quos alterutrum siue ad malum siue ad
bonum · ss Si futuri · sub prescientia · Certa · n · sub qd falsum est · ss Quoq;
nihil · s · e · p · Omnis ordo · d · n · q · Ordo est · Cum omnis ordo rerum expui
dencia ducat nihilq; consilius licet humanis · sit utinam quoq;
nra referant ad auctorem omnium bonorq; quo nihil scelerati ex
cogitari potest · liceat hoc sub qdam dosum est utinam quoq;
nra sub sistit est · g · i · sistit est · ss Quando · o · id · cum · ss Series · id ordo p
scientiaq · ss Auferet · i · u · n · h · Proemio iuste humilitatis solum
do homines iungi · humilitatis nos comprehendit precessupplu
cationesq; quia quis orat humilitatem & supplicationem p
tendit · Commertia · i · conuenientia & concordia · siue permixti copu
lacionis · ss Qui solus modo est quicumdo · c · h · p · u · utrum dicit beat
augustinus · Quando homines dm adorant cum eo locunt · cum aut
legunt ds cum eis loqt · ss Inaccese · i · inaccessibili · Beato paulo
concordat dicenti · qui habitat lucem inaccessibilem · Qd ideo
dr · qa nullus intellectus penetrare ea ualet sufficit sicuti e ·

hmc idē apts dicē alibi· Pax dī quę exsuperat omēm sensū· hoc
est humanū & angelicū· ss Quę si recepta· f· n· id pēiū scilicē
iustę humilitatis supplicandiq· racio· ss Nihil uirtū· ante
cantabas ppe finē uidelicē supioris libri· in carmine cui
initiū ē· S i uis celsi iura tonantis· ubi dicē· Hā nisi reuocans
ipse rectos flexos iterū cogat in orbes· Quę nē stabilis conti
nē ordo disseptā suo fonte fatiscant· ss Disseptū· i· disgrega
tū ss fatiscere· deficere·

Quęnā discors foedera rerū· Thema horū uersuū exsensu p
cedentis sententiae sumptū ē· ubi dixit pēibus & fide solūm
hominē posse dō ciungi· q̄bus sublatis nihil iā supē q̄d crea
turā creatori copulari possit· Haec q̄ duo vocat foedera re
rū· Quę duo cū simul sint videntur nō posse ee simul ab impru
dentibus q̄d & sequentis sensui bene ēgruit· ss Veris· f· b· d· id
duabus ueritatibus dō scilicē & homini· q̄ in ueritate crea
tori p subiectionē deb & ciungi· Hā si racio supplicandi
tollit· statim hō fatiscit a suo fonte· t duobus veris· i· libero
arbitrio & p scientiam dī quę utiq· simul st· quā uis difficile
uideat· quibus dā· ss Bella· i· separaciones· ss Carpti· i· diuise
ss Iugari· ciungi· ss Annulla e· d· ueris· id dō & hoi· t libero
arbitrio· & p scientiam dī· utiq· nulla· ss Ceris· mētibus· i· ueri
nis· ss Obruta· immissa· implicata· ss Lumnis· i· intellectus &
racionis· ss Tenues· i· subtiles· ss Curtamo· f· a· sub ipsa mens·
ss Notas· i· signa· t uestigia· ss Anxia· i· sollicita· sedula· ss Scit

qd appetit·a·n·La nempe quę quęrim⁹·aut iã nota fuerit &
a memoria recessert·aut ex parte nouimus·& ex parte ignora
mus·aut etiã sedm aliud nouim⁹·& sedm aliud requirimus·
Il enim prius scita aut prius ignorata querit·ss Aut sine scit sub
qd quęritur·ss Reptã·id postquã reppererit·ss Ignarus·sub
illi⁹ noscere·f·Qui sual & cognoscere formã alicui⁹ hois sicã
numq vidit·ss Ancũmentit·c·a·id diuinã mei scilicet posi
tã ẽ templacionẽ·Philosophi enim dnt animas ante q corpo
ribus accedant positas ee in templacione diuina·& cognos
cere omã quęcũq ad ō pspecies creata ft·atq incorpora
descenderint uniũsitate quidẽ retinere·i·gens·species ũ
pdere quas necesse hnt reqrere incorpore·ss Sũmã·i·uniũ
sitatẽ·ss Singula·i·species creaturarũ·ss Sũmãq tenet·i·uni
ũsitatẽ intuet·ss Singula·i·species·ss Neutro habitu·i·neu
tra qualitate·ss Neq nouit·sed ex toto·ss Consulit·i·reqrit·
ss Atte·i·pfunde·ss Visa·i·quę qndã uidit·ss Vt seruatis·q·
o·a·p·id illis quae memnit·addat quae ẽ oblita·Adonis
uersus ẽ iste q constat ex cia dipodia ũsus heroici·

Tumilla uetus inquit hęc ẽ d·q·sub quã huc usq ẽ secutus es·
ss Querela·i·inq sicio·ss M·tullio·c·d·d·id diuinacionẽ auguri
andi diuidit in tres partes·Inaruspici quęsit in exeis·insul
gurita quę capiat insulgure & quę in obscenis que uocibus a
uiũ colligit·Aquata·i·ventilata·discussa·ss Libiq·idẽ aut·
ss Expedita·i·enucleata·ss Caliginis·i·ignorancię·ss Sim

plicitatē · i · puritatē · ⁊ Admouere · i · ciungi · Unde uirgit ·
nec dū illis labra admoui · de uasculis ⁊ cōdita seruo · ⁊ Quę
si allom̄ sub diuina simplicitas · ⁊ Nihil prsus · r · a · deq̄bus
sup̄ dixit · qd dicerent ea que futura sūt · nēc futura ppt̄ pui
dencia · ⁊ ideo potius ineis eē ꝓuidencia quę futura sūt · ⁊ Expe
dire · i · explanare · ⁊ Moueris · i · pturbaris · ⁊ Expendere · i · absol
uere · ⁊ Quere enī cur illa · s · r · m · e · p · Quia enī nullus sensus addī
maiestatē uale accedere · ideo mirant̄ hoēs disposicionē quā
intellegere nē ualent · ⁊ Quę sub racio · ⁊ Nihil inpedit sub ideo ·
⁊ Presciencia · a · l · p · sub qd uerū ē · ⁊ Adicit · i · importat · ⁊ Certus
rerū · sub quę liberū arbitriū fiunt · ⁊ Posicionis · grā · id constī
tucionis · utūbi grā exemplū ponam̄ · id qd nēest · utūbi grā di
cam̄ · ⁊ nāffirmando · ⁊ Quantū ad hoc attinet · sub utp̄ sciencia
nūsit · ⁊ Statuam̄ sub p̄sciencia · ⁊ Sed nihil · r · Quia ds p̄uidet omā
futura ut nullom̄ coīgantur · ⁊ S · p̄sciencia ut dēs · i · respondebis ·
l tē pson̄ boetii suscipit phylosophia · quasi sibi repugnantis
necessario ea eē uentura ineuitabilit̄ quę p̄sciunt̄ · ⁊ Omē et
enim signū tantū · q · s · o · Verbi grā · cū scribo terra ostendo ele
mentū · id terra plitteras · nitam̄ ipse litere sūt elementū · litere
enī sūt signū signi · id uocis · Uox ū signū ē rei · siū res nēest ne
nom̄ · Itaq; si nom̄ ē necesse ē ut aliquid sit ei subiectū · ⁊ Nihil
nēx necessitate · ⁊ aliqd litteres figura ē · ⁊ Contingere · sic ille
que absq; arbitrio uenium · ⁊ Ut p̄ notionē s · e · h · n · a · nitam̄ fac
ipsā necessitatē · ⁊ Sihęc nulla sub necessitas · ⁊ Illa quidē sub

pnotio·ss Et rei·id necessitatis·ss Non exsignis·n·p·e·a·omis res que
firmā hī pbacionē·ex se ipsa & necessarius sibi causis deb& tractari·
ss Ducendā·i·tractandā·ss S·qui·id quom·ss Quasi ū sub tta argum
taris·ss Ac ñ illud·p·a·sub qd uerū ē·ss Subiecta·o·id inpsertiarū
scilic&·ss Moderandis·i·disciplinalī regendis·ss Spectantē auri
gē·cīderantē·Spectare ē cū ammiracione intueri·hinc specta
cula dicta sī·quē ppto ammiracionē pbent·Sic q·aspicium
currentes q drigas ñ tam aliqd uelocitatis eis aut addunt
aut demunt·sic diuina pscientia cernit·Sic intellegendū
ē de reliquis·ss Que g cū sunt·uera ēclusio·ss Carent·e·n·q
nullus ea cogit inpsenti fieri·ss Quare sī quedā·u·q·e·an·s·a·
cōplectio·ss Hec g sub que sunt·ss Euentus·i·exit·ss Sed hoc in
quis·i·d·iterū psonā boetii dubitantis ac repugnantis assumit·
ss Ancarū rerūq·n·e·n·h·u·p·e·p·id q nulla re impellente
euenium·ss Dissonare & enim sub pscientia & liberū arbitriū·
ss Putasq·s·p·n·sub falsū ē·ss Scientia·s·diuina·ss Nisi certū·s·
uerū ē·ss Qd siquē incerta sī exitus·id illud qd potē fuerit ñ
fieri·ueluti siquis dicat pluē hodie·quasi certū puidetur·
magis uidetē ē opinio quā uera scientia·Huc usq·ex persona obi
cientis·ss Caligine·i·ignorantiā·ss Alī enim ac·i·quā·ss Sci
entie diuine uidelic&·ss Diūsū·i·ēcrariū·ss Cuius erroris·i·
ignorantie·ss Que scium·s·ab ipsis·ss Qd totū contra ē·i·
contra iustā opinionē·ss Facultatē·i·capacitatē·ss Alī uis·
alī tac agnoscit·Verbi grā·splendorē solis alī cerui

dent · alii hi q̄ sanā hēt aciē · & tamen hoc ita alii acuti quidē · alii
ū hebetati cernat · Hoc natura sōt ñ facit · ⁊ secdm uirtutū re
spicientiū omib̄ apparet · Similiter q̄ eū p̄ scientia dī omā fu
tura p̄spiciat in p̄pa uirtute · & nos ppter intellectus infirmitatē
ad illā attingere nullom̄ possumus · uidet enim nos ñ posse
ad ō omā p̄uidere quē a nob̄ ñ p̄uidentur · ⁊ Ille f · uisus · ⁊ hic · f ·
tactus · ⁊ Orbis · rotunditati corporis · ⁊ Motus · diuctus ē autē
nom participi · ⁊ Cōprehendit · Quia tantū tangendo plustrat ·
⁊ Alii sensus · Sensus sola corporalia quinq̄ fariā sentit ·
scilicet uisu · auditu · odoratu · gustu · & tactu · & q̄ corporalis
ē · sine corpore nihil sentit · ⁊ Alii imaginacio · Imaginacio
ē quā figuras corporaliū rerū in mente cernim̄ · imaginalit
p̄ recordacionē remoto corpore · animo uiuitur · ⁊ Alii ra
tio · Ratio ē q̄ desinguit uniuūsalit raciocinam̄ · ut hominē vi
dentes intelligim̄ ēe q̄d ē genus ei · t usia q̄d est iā alcius · Tali
q̄ m̄ inspecie generalit cōprehendim̄ p̄ racionē · ⁊ Alii intelle
gentia ē · Intellegencia ē quē ipsam racionē transcendit · &
ad sola spiritualia & diuina se erigit p̄ contemplacionē · p̄q̄
& mens uniuūsa plustrat quē ad ō ñ creata · incipit iā quere
re · p̄ sū auctorē quē cā ēdidit · Illā p̄ea quā mirabilit &
diuīso m̄ creata ēsiderat · intellegit multo mirabiliorē
ēe q̄ tanta & tā miracula sine opere p̄fecit · Vnde apts
ait · inuisibilia enim dī p̄ea quē facta sūt intellecta conspi
ciunt · sempiterna q̄q̄ ei virtus & diuinitas · hoc q̄ · p̄ solū

secta neglecta fuit. ,, Senes phylosophos stoicos. ,, Qui sensius sti
animę. ,, Extimis. i. foris seu scilicet ante se positas. adb. pus sumunt
imagines. ,, Ut quondam. i. aliquando. Celeri. i. uelociter. ,, Equore.
inplanitie. ,, Pressas pmodo fixas. ,, Si mens. s. p. id sit tantum
etenta et subiecta imaginib. corporum nualens alia cogitare.
nisi ea quę exterius uidet aut audit. unde hę notiones et ia spi
ritualium quę oculis corporeis nuidit. quo uiloco transeendit
sensiu phylosophorum et diu qę mens peretat. si pea meditando ad
altiora escendit. siue qlę in se habuit. si illę. oblita erat. ,, Explicat.
i. pficit meditando. ,, Si tantum. p. i. id ut sic equor tabulę sustinet
stilum infigentis. ita ipsa patiat imagines a corporib. extrinsec
impressas. ,, Notis sb figuris. ,, Cassas. i. inanes. sine ueritate. ,,
In speculi uice. id subtracto corpore cui imagine speculum redde
bat. i. nualet speculum illa imagine ostendere. Ita nita mens
qę sumoto corpore ei imagine retinet. et in sup ea etplat quę
nedum uidit incorporib. ,, In uice. i. ad similitudine. ,, Imagines sb
qs uidet exteri. Vnde hęc sic animi uidet. i. si nihil adinuenit
pse. si tantum ex corporib. exteriorib. imaginant. ,, Quę uiss.
animę. ,, Singula. i. singulas creaturas. ,, Espie interogat sapien
tia boetium quę sit illa uis quę hęc omia potest efficere. nimiru
uigor animę nitet ratione et uigens speculatione. ,, Aut quę. s.
d. id diuidit creatore a creatura distantia q fac. Iteruq
recolligit et iungens creatura creatori. Aut certe diuidit
singula p differentias discernendo. Et nam differentia

Diapas numerus est vel ii ad iiii ad vi ad viii Diapason
est duplus son vel in unum chordis mese ad pslambanemenos
nos Disdiapason est bis duplus vel in xv chordis nouis
musicis ad pmos idest nete ypbolaeon ad pslambanomenos
Sesquiat numerus est vel iii ad vi ad viii ad vi
hic iam musica dr diapente idest ille son q priore adque
cepaat tonii excedit et medietate Sesquitertius numerus est
vel iii ad iiii vel vi ad viii hic dr diatessaron in musica
idest q pore son excedit et tertia parte maximus
i pequdo numerus est sup octauus q musica tonii dr
diapason in musicis magnitudinem habet octonarii
numeri et alia octaua parte habet

Aeneidos IV, 174–188

Fama malum · quo non aliud uelocior ullum ·
Mobilitate uiget · uiresq; adquirit eundo ·
Parua metu primo · mox sese attollit in auras ·
Ingreditq; solo · caput inter nubila condit ·
Illam terra parens · ira irritata deorum ·
Extremam, ut perhibent · coeo Enceladoq; sorore ·
Progenuit · pedibus · celeres atq; pernicibus alis ·
Monstrum horrendum · ingens · cui quot sunt corpore plumae ·
Tot uigiles oculi subter mirabile dictu ·
Tot linguae totidem ora sonant · tot subrigit aures ·
Nocte uolat coeli medio · terraq; perstrepit ·
Strictis nec dulci declinat lumina somno ·
Luce sedet custos · aut summi culmine tecti ·
Turribus aut altis · et magnas territat urbes ·
Tam ficti praui q; tenax quam nuncia ueri ·

BIBLIOTHECA REGIA MONACENSIS

BIBLIOTHECA NATIONAL DE CADIZ

Iste liber est memoriale dñi Homia. de elerij. p ibi libo qb ē
modus significandi
modum. videlicet p quos ~~[illegible]~~ possumus. ꝛ exercere ~~[illegible]~~. ꝛc p
vno qrio modoysig de nouo in pdpno.

Renov. Dez. 1935

Cod. la.
15825